
Butlletí

de l'Arquebisbat de Barcelona

Núm. 159 (2019) I

31 de gener

Redacció i administració:

Oficina Diocesana de Comunicació i Relacions Institucionals
c/ Bisbe, 5 – 08002 Barcelona – Tel. 93 270 10 13; Fax 93 270 13 05
A/e: press@arqbcn.cat – Web: www.esglesiabarcelona.cat

Prelat

Homilies i al·locucions

30 de desembre de 2018

Homilia del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, en l'eucaristia amb motiu la Jornada de la Sagrada Família

Celebrada a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona el diumenge 30 de desembre de 2018, a les 17 hores. (Transcripció de l'enregistrament magnetofònic, que recull les seves paraules en les dues llengües utilitzades pel Sr. Cardenal. Nota de la redacció del BAB: aquesta homilia havia de publicar-se al BAB de desembre de 2018, com es diu en la crònica de l'acte, cf. BAB de desembre, pàgs. 913-914. Per un error involuntari, no es va incloure en aquell Butlletí i es publica aquí.)

Saludo el Sr. Cardenal Lluís Martínez Sistach, el bisbe auxiliar Antoni Vadell. (L'altre bisbe auxiliar el tenim malalt. També als bisbes ens toca tenir una malaltia de tant en tant. Té un refredat i està, el pobre, sense poder parlar.) Saludo tots els sacerdots que ens acompanyen, els diaques i els membres del Patronat de la Sagrada Família. I hi ha, entre nosaltres, unes famílies que celebren els 25 o els 50 anys de matrimoni. Felicitats a tots! I és preciós que celebrem aquest 25è o 50è aniversari aquí, a la basílica de la Sagrada Família, un lloc emblemàtic per a vosaltres i per a tots nosaltres,

un lloc entranyable per a tots. Així que moltes felicitats!, i que la Sagrada Família us acompanyi sempre.

I us saludo també a tots vosaltres, germans i germanes, que voleu participar avui en aquesta festa en aquest lloc tan significatiu per a tots nosaltres, que és la casa de Déu, però en aquest cas una casa de Déu dedicada a la Sagrada Família.

Donem gràcies a Déu pel regal de les famílies

Donem gràcies a Déu pel gran regal, pel gran do de cada una de les vostres famílies, de les nostres famílies. La família és un do de Déu. Ho sou les famílies que sou aquí i que celebren el 25è i el 50è aniversari i totes les famílies que celebren l'aniversari que sigui. Sou un testimoni per a tots nosaltres. Però sou també la cèl·lula bàsica de la societat. Una societat que no té una família, i una família unida, on va? Ens podem preguntar: on va aquesta societat? És una societat que es destrueix, si no valora el lloc més adient per poder aprendre els valors essencials de la convivència, de la llibertat, del respecte, de la justícia, de la solidaritat. On es poden aprendre aquests valors? Els aprenem tots dintre de la família. Per això, donem gràcies al Senyor per tantes famílies que sou el pilar que sosté aquesta societat, aquest món. Donem gràcies a Déu pel vostre testimoni.

Però, al mateix temps, som conscients que hi ha ruptures, dificultats, dins dels matrimonis, que hi ha famílies que no viuen unides, que no viuen la pau i l'amor, i per això pateixen tots els qui estan entorn d'aquestes famílies, un sofriment que a vegades esdevé insuportable. I recordem també aquestes famílies que passen per moments de dificultat, i preguem també per a elles avui.

I en aquesta situació, que viu a vegades la família en aquest món, constatem que hi ha situacions d'orfanat, d'orfanat humana i espiritual. Quan les dificultats es fan presents en el si de la família, els fills, i també els germans i podem dir que tota la família se sent una mica orfe. I un exemple d'això el trobem a la Bíblia, en el llibre del Gènesi. Quan Caïn mata Abel, Déu li pregunta: «On és el teu germà?» I ell respon: «És que jo soc el guardià del meu germà?» Respon això com si el seu germà no fos algú de la seva pertinença, algú que no forma part d'ell. Però Déu li diu: «És el teu germà! És el teu germà!» I ens vol dir: el patiment del teu germà és el teu patiment, és el patiment de cadascú de nosaltres.

I quan hem perdut aquesta relació de fraternitat, ens trobem orfes. I aquesta orfanat ens malmet el nostre cor. Ens fa tenir un cor de pedra. I a vegades el nostre cor és així: un cor de pedra, un cor insensible, insensible al patiment dels germans i al patiment del nostre proïsme, perquè no vivim aquesta relació de comunió, d'unió i de fraternitat.

La fiesta de quienes se sienten hijos de Dios y hermanos entre sí

La fiesta de la Sagrada Familia nos recuerda a todos que somos hijos y hermanos. La segunda lectura nos lo recordaba: sois hijos de Dios. Dios es vuestro Padre. Dios nos reconoce a cada uno de nosotros como hijos suyos, «y los somos en verdad», dice San Juan. ¡Y lo somos! Tú eres hijo de Dios, y en verdad lo eres. Y la pregunta es: ¿Te lo crees de verdad, que tú eres hijo de Dios? ¿Te lo crees, que Dios es tu Padre y que te ama con ternura? Seas quien seas y hayas hecho lo que hayas hecho. Dios te quiere a ti...

Y, por tanto, si somos hijos de Dios y hermanos, somos miembros de una misma familia. La familia de los hijos de Dios, que también tiene otro nombre, que es la Iglesia. ¡Somos Iglesia! Y es curioso ver como aquí, en estos momentos, en esta y en las celebraciones de la eucaristía, nos encontramos gente de todas partes y de todos los lugares, de toda condición, de toda lengua, de toda nación. Estamos aquí en nuestra casa, nos sentimos hermanos y nos damos la paz. Y te saludo, no te conozco, pero te saludo, porque eres mi hermano, en Cristo. Y somos hijos del mismo Padre y somos hermanos, y nos damos la mano, y nos damos la paz.

Y este darnos la paz significa que yo te abro la puerta de mi corazón, y te dejo entrar, y tú me dejas entrar en tu corazón y en tu vida. Te doy la paz, eres mi hermano y confío en ti y tú confías en mí. Ese gesto de darnos la paz, ese gesto tan sencillo y tan banal de darnos la mano, o de darnos un beso, es abrir las puertas del corazón. Somos hermanos. Y se lo damos al de la derecha y al de la izquierda, al de delante y al de atrás. Si no nos conocemos, si es la primera vez que nos hemos visto, pero aquí se estrechan manos de comunión. Y rezamos en misa por todos. Aquí se crea la comunidad. La eucaristía crea la Iglesia, construye la Iglesia, construye la fraternidad. Somos hijos y miembros de una misma familia.

Un modelo para crecer en humanidad

Y aquí, bajo la mirada del Señor, aprendemos a crecer humanamente, a encontrar ese clima, ese calor para madurar en el equilibrio. Igual que en la familia. Cuando los niños tienen otro hermanito, los padres se preparan para acoger al niño, porque ese que viene es un rival, porque le hará ver que su madre y su padre se preocupen también de su hermanito pequeño, y eso le da la impresión de que ese que llega le quita una parte del amor que sus padres le dan a él. Los padres han de ayudar al niño para que él acoja al que viene como a un hermano suyo. Esto es crecer en humanidad, y meterlo en el calor, madurar en el equilibrio y nos desequilibrarse la familia, y que el niño que nace y el hermano que es algo mayor crezcan en equilibrio.

Y hoy miramos a la familia de Nazaret. ¡Qué bonita es esta basílica en toda su concepción arquitectónica y artística! Pero el centro no es la obra que nos ha dejado Antoni

Gaudí. El centro es la Sagrada Familia, donde él contempla también la obra del Creador. Gaudí contempla la obra del Creador. Y en esa Sagrada Familia aprendemos a salir de la orfandad. En ella nos encontramos amados, en esa familia de Nazaret, que no es una familia cerrada, sino que es una familia abierta. ¡Es bonito ver, en la fachada del Nacimiento, como la Sagrada Familia nos ofrece el Recién Nacido! Nos lo ofrece a todos. Y nos dice: «Entrad y encontraros con Él.»

Y los primeros que entraron son los pastores. Y luego los Reyes Magos. ¡Todos pueden entrar! ¡Y todos sienten la ternura de Dios! Y todos se sienten acogidos por esa familia. Aprended aquí el amor, la sencillez, el cariño, la ternura, la libertad, el respeto. Aprendedlo aquí. María calla, pero nos está ofreciendo todos esos caminos para vivir en familia. Ahí salimos de la orfandad y nos encontramos amados en el seno de esa familia de Nazaret. Y nos introduce en el amor de la familia, de la comunidad cristiana, de la Iglesia.

Nos hace descubrir que somos hermanos de la misma carne. Y nos enseña a amar y a cuidar la vida. Toda vida. Toda vida, desde antes de nacer hasta la muerte. ¡Amar la vida! ¡Amar la vida! Eso nos enseña. ¡Gracias, familia de Nazaret! ¡Gracias!

Y que aprendamos a contemplar, en el seno de nuestra familia y desde el fondo de nuestro corazón, la familia de Nazaret, que es modelo de nuestra vida. El papa Pablo VI, que fue el primer papa que fue a Tierra Santa, y en Nazaret, nos dejó un texto tan bonito..., que dice: «Me gustaría quedarme aquí para siempre. No quisiera marcharme de aquí, porque aprendo tanto. En esta familia, en esta familia de Nazaret aprendo tanto.» ¡Qué bonito! ¡El Papa aprendiendo de esa familia de Nazaret! Y él, como a hurtadillas, añade: «He entrado dentro de esta casa y os dejo a vosotros, cristianos del mundo, esto que he aprendido: el valor del silencio, el valor del amor de familia, el amor del trabajo.» Nos deja el Papa ahí unas pinceladas, entre otras.

¡Qué bonito! ¡Que aprendamos a entrar y a contemplar esa familia de Nazaret! Que muchas familias cristianas tenemos ese icono, esa imagen de la Sagrada Familia de Nazaret en nuestras casas. A veces la reemplazamos ahora, en el mundo moderno, por muchas figuras raras, de esas que nadie entiende, dibujos raros... ¡Familia de Nazaret, equilibrio, libertad, amor! ¡Que no dejemos de contemplarla! En el cuadro o en el silencio de nuestro corazón.

Tres pilars per mantenir unides les nostres famílies

I la pregunta que ens podem fer –i vaig acabant– és aquesta: com tenim cura de les nostres famílies? Què podem fer per créixer en comunió, en unió, en felicitat dintre de les nostres famílies? Què hem de fer? Quin consell podem rebre avui de la família de Natzaret? És senzill, hi tenim molts camins i moltes virtuts per viure aquesta unió i aquesta comunió dintre de la família, però vull dir-vos simplement això que el papa

Francesc diu i repeteix sovint, i que hem escoltat, que els preveres ho han predicat moltes vegades i vosaltres, les famílies, també hi heu reflexionat.

Tres elements, tres pilars que poden ajudar a mantenir unida la nostra família. El Papa tria aquestes paraules: «per favor» o «si us plau», «perdó» i «gràcies». Tres paraules ben senzilles, però que reflecteixen una actitud interior. La paraula «per favor» o «si us plau» ens anima a entrar pel camí del respecte de l'altre. «Si us plau» és delicadesa. No som dictadors, no diguem «aquí es fa el que jo dic», sinó «fem-ho, si us plau», amb respecte, amb delicadesa, sense agressivitat. No hem de mantenir una actitud agressiva dintre de la família. En el si de la família la persona es troba en llibertat, i pot dir el que pensa, sempre amb respecte, perquè també se sent respectada.

Fins i tot quan una persona està enfadada, però després de l'enfadament ve l'abraçada, ve el perdó. I que cap matrimoni –diu el Papa–, després d'haver «trencat els plats», no se'n vagi a dormir sense fer-se un petó. ¡És un consell preciós! Sabem que aquí podem ser perdonats i podem demanar perdó sincerament. I s'ofereix el perdó i rebem el perdó. Perquè ens sentim sempre perdonats; sentim que els altres ens comprenen. Potser no comparteixen les nostres idees, però ens comprenen i ens perdonen. I oferim el perdó i rebem el perdó. Dues paraules importants: «si us plau» (per favor) i «perdó». Et perdono i et demano perdó. ¡És preciós! Si tenim cura d'aquestes actituds, la nostra família romandrà unida. I la nostra família podrà ser testimoni d'amor dins d'aquest món, que a vegades se'n apareix tan dividit i tan desconcertat.

I la tercera paraula és «gràcies». Vivim en un món on la gratitud i l'acció de gràcies brilla per la seva absència. No sabem donar gràcies. Exigim, exigim a tot el món: «Tu hauries de fer...» Per què no comencem per donar gràcies? Donar gràcies als matrimonis, a les famílies. Donar gràcies als preveres que treballen generosament a les parròquies. Donar gràcies als que treballen al servei de la nostra societat, als polítics, als que tenen la responsabilitat de les administracions... Donar gràcies. No són perfectes. No ho faran mai perfectament tot. Donar gràcies! En canvi, sempre exigim. Exigim al de dalt i al de baix, al de la dreta i al de l'esquerra...

Donar gràcies! El Senyor ens dona aquest exemple quan va guarir els deu leprosos, i només un va tornar a donar gràcies. «On són els altres nou?», deia el Senyor. El cor de l'home no és un cor agraït. La gratitud brolla de la creu del Crucificat. L'han crucificat, i mor dient: «Pare, perdoneu-los, perquè no saben el que fan.» No acusa, els perdona. Ens perdona a tots nosaltres.

La Mare de Déu de la Tendresa

Quan una persona viu aquestes tres paraules, «si us plau», «perdó» i «gràcies», entra en l'àmbit de la tendresa, que viu i creix en l'àmbit del perdó. I diu també el Papa: «No penseu que hem perdut la capacitat d'estimar, que hem perdut la memòria de

les carícies, la memòria de la tendresa. No pensem que en el nostre món tot això s'ha perdut.» Hem de reaccionar. I per això el papa Francesc ens convida a tots nosaltres a dirigir la nostra mirada vers la Mare de Déu de la Tendresa, En aquesta imatge, aquesta icona de la Mare de Déu de la Tendresa veiem Jesús infant que abraça la seva Mare i acaricia la cara de la seva Mare. La cara de l'Infant i la cara de la Mare es toquen i, al mateix temps, Maria assenjala amb la mà Jesús, que és el camí de la vida. És preciós! La tendresa i, a la vegada, la indicació de Jesús com el camí que ens condueix a la felicitat i a la llibertat.

La Mare de Déu, la Sagrada Família ens posa a tots nosaltres en el camí de l'amor i de la pau. I, com a bona Mare, cobreix la nostra nuesa i la nostra pobresa, que són el mal i el pecat. És la Mare, sempre salvant els fills, sempre perdonant, sempre donant esperança als seus fills cristians que avui celebrem aquesta festa. No ens oblidem mai de contemplar la imatge d'aquesta Santa Família de Natzaret, que ens dona el sentit de la vida i ens condueix a trobar Jesucrist, que és Camí, Veritat i Vida per als homes de tots els temps, i és la salvació per a tots nosaltres. Amén.

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

27 de gener de 2019

Homilia en la celebració dels 75 anys de Càritas Diocesana

En l'eucaristia celebrada el diumenge 27 de gener de 2019, a les 17.00 hores, a la basilica de la Sagrada Família. És una transcripció de l'enregistrament magnetofònic.

Saludo especialment, avui, els bisbes que ens acompanyen. Els bisbes auxiliars ja els coneixeu. Ens acompanya també el bisbe auxiliar de Terrassa, a qui coneixeu perquè era prevere de Barcelona. I ens acompanya també un altre bisbe, que és Mons. Pablo Vizcaíno, que és de Guatemala –*Bienvenido, monseñor*–, i té un castellà aquí a Barcelona i un altre a Madrid, *estudiando*. Ha venido a visitarlos y ha querido unirse a nuestra celebración. Muchísimas gracias, monseñor Pablo. Usted, como sabe, está en su casa y nosotros le agradecemos su presencia.

També vull saludar els preveres i diaques que ens acompanyen, i de manera especial l'equip directiu de Càritas Diocesana, els que ho han estat, els que ho són ara, i anava a dir els que ho seran, perquè Càritas té una llarga vida. Moltes felicitats a tots per aquesta commemoració i gràcies a tots pel vostre treball: equip directiu, membres del Consell de Càritas, treballadors, socis, col·laboradors..., a tots, sigueu benvinguts, i gràcies per participar, amb joia, en aquesta celebració.

També vull recordar totes les Càrites: la Càritas Diocesana, però també a totes les parròquies la Càritas parroquial, i en alguns llocs Càritas treballa a nivell arxiprestal. Gràcies a tots i totes. També ens acompanyen alguns membres del Govern, moltes gràcies per la seva presència.

Germans i germanes, tots i totes:

Acció de gràcies a Déu

Donem, avui, gràcies al Senyor! Com diu l'opuscle que us han donat per als cants, «Gràcies!». És «gràcies» que es veu molt bé. Gràcies al Senyor per aquests 75 anys de treball de Càritas! Setanta-cinc anys de treball de Càritas aquí, a la diòcesi de Barcelona. Això no vol dir que abans no es practiqués la caritat, que no es treballés en aquest sentit. Vosaltres sabeu molt bé, com jo, que les tres grans activitats evangelitzadores de l'Església són: l'evangelització, la pregària i la litúrgia, i això se celebra des del principi. Dia rere dia, diumenge rere diumenge, celebrem l'eucaristia, la pregària personal i la pregària comunitària. I això evangelitza. Quan se celebra bé el misteri de Déu en profunditat i quan una persona no ho fa només per complir, sinó que ho fa des del fons del cor, això ja evangelitza. Perquè algú pot pensar: «Mira com pregunten, mira com es posen en la presència de Déu.» Això evangelitza, arriba al cor de la gent que no creu.

Segon camí d'evangelització, segona via, és la catequesi. És la formació, la preparació de tots els batejats, de tots els qui volen seguir Jesucrist. És l'estudi de la Bíblia, és la Teologia. I això ho fem també des del principi de l'Església. És un camí per poder-nos formar i donar raó de la nostra fe al món d'avui.

I tercer camí o via evangelitzadora és, evidentment, la caritat, l'acció social i caritativa. No m'agrada dir només «acció social», millor dir «acció social i caritativa» o «acció sociocaritativa», perquè la «càritas» és el lloc o el terme més original, més bíblic: «càritas» és com dir «Amor», l'Amor que és Déu, l'Amor de Déu. Déu és «càritas», Déu és Amor. I aquesta acció sempre ha estat present en l'Església; ha estat en l'Església des de sempre, des de sempre. Sempre ha tingut l'Església aquesta atenció al patiment, al sofriment, al crit del pobre. Així com Déu va escoltar el crit del poble d'Israel, del poble jueu quan estava com a esclau a Egipte. I Déu diu: «He escoltat el crit del meu poble» i va enviar Moisès per poder alliberar el poble de Déu d'aquell esclavatge.

Escoltar el crit dels pobres

L'Església sempre ha tingut present que Déu escolta el crit del pobre. I l'Església també sempre ha fet això. I al començament què fa? Els apòstols evangelitzen, però diuen: «Hi ha molts pobres que ens demanen ajuda.» I van instituir la «diaconia», el servei, els diaques per servir els pobres, per servir els pobres. I tenim aquest exemple preciós d'un diaca, que és Sant Llorenç, diaca de l'Església de Roma, del Papa de Roma, que era el

que servia els pobres de Roma. I quan, en temps de l'emperador Dioclecià, durant la persecució contra els cristians, li demanen: «Porta les riqueses de l'Església, que en té moltes», el diaca Llorenç va portar els pobres de Roma, als qui ell atenia en nom de l'Església, en nom de la comunitat cristiana de Roma, i deia: «Aquí tens les riqueses de l'Església, que sempre augmenten i mai no minven, són els pobres.» És preciós això!

Aquesta és la riquesa de l'Església des del principi. I així ha continuat sempre l'Església. Però a poc a poc l'Església, en aquest servei als pobres, ha anat organitzant, per tal de fer-ho bé i fer cada vegada millor, aquest servei de la caritat. Així ens ho va recordar el papa Benet XVI en la seva carta encíclica *Deus caritas est*. Però aquest servei, que és el de Càritas Diocesana, o el de Càritas parroquial, això no ens allibera a nosaltres, membres de la comunitat cristiana, del deure d'estar atents a les necessitats dels germans.

I ens diuen que la Càritas assistencial ja està passada de temps, caducada. No, no, no. Ara parlaré també de la Càritas o de l'amor promocional, per ajudar a fer que la gent pugui sortir d'aquesta pobresa. Però és molt important també l'assistència diària, amb amor, a cada persona que trobem i que ho necessita.

El miracle de la solidaritat

I m'agrada explicar molt un fet que potser ja m'heu sentit dir en alguna ocasió –perdoneu-me si em repeteixo. És un fet que m'agrada molt. És l'exemple històric narrat per un jesuïta francès, Pierre Zeirac, que va estar seixanta anys com a missioner a l'Índia, i explica aquesta història de la qual ell en fou testimoni.

Y dice que la protagonista es una niña de ocho años, que estaba convencida de que el amor puede hacer maravillas. Su hermano pequeño estaba muriéndose a causa de un tumor en la cabeza. Sus padres, muy pobres, habían hecho todo lo posible por salvarlo, pero no sabían ya qué hacer. Se habían gastado su pequeña fortuna en cuidarlo, pero no habían podido salvarlo. Una noche, el padre dice a su esposa: «Querida, creo que hemos llegado al final. Solo un milagro puede salvar a nuestro pequeño.» La hermanita pequeña del enfermo escuchaba desde un rincón de la casa lo que decía el padre. Se retira, va a su habitación, rompe la hucha –la hucha que tenía, que era suya–, coge el dinero y se va a la farmacia más próxima. Se pone de puntillas, porque era muy bajita, muy pequeña y pone todas las monedas encima del mostrador.

La farmacéutica le dice: «¿Qué es esto? ¿Qué quieres?» Ella responde: «Es para mi hermanito Andrés, que está muy malito y yo vengo a comprar un milagro». «Pero, ¿qué dices?», le responde la farmacéutica. Y contesta la niña: «Mi hermano se llama Andrés y tiene un bulto en la cabeza. Mi papá ha dicho que solo puede salvarlo un milagro. Yo le quiero mucho y por eso vengo a comprar un milagro para que pueda curarse.» La farmacéutica le respondió con delicadeza, pero con mucha tristeza: «Mira, aquí no

vendemos milagros; no los tenemos». «Perdone –le dice la niña–, si es que no tengo bastante dinero, trataré de recoger un poco más... ¿Cuánto cuesta un milagro?»

Escuchaba esta conversación entre la niña y la farmacéutica un señor mayor, bien vestido, un poco retirado. Y este señor se acercó a la niña que, entre lágrimas, estaba recogiendo las monedas que había depositado en el mostrador de la farmacia, y le dijo: «–¿Por qué lloras? ¿Qué te pasa? –Señor, la farmacéutica no quiere venderme un milagro y no quiere decirme cuánto cuesta. Es para mi hermano Andrés que está muy enfermo. Mamá dice que haría falta operarle, pero es muy cara la operación y no tenemos dinero. Por eso hace falta el milagro, para salvarle. Yo he traído todo lo que tengo.»

Y el señor le dice: «–Cuánto tienes? –Un dólar y once céntimos. Pero, sabe usted, puedo conseguir algo más de dinero...» Y el señor sonrió y le dijo: «Bien, creo que este es exactamente el precio del milagro.» Tomó el dinero en su mano y con la otra cogió la mano de la niña y le pidió que lo acompañara a su casa y allí él vería si podía encontrar el milagro que trataba de comprar esa niña. El señor acompañó a la niña a su casa, entró en la casa. Resultó que él era, nada más y nada menos, que el doctor Karl Armstrong, gran especialista en neurocirugía. Operó al niño, que unas semanas después volvió a su casa sano y salvo.

La madre decía: «Esta operación ha sido un verdadero milagro, y me pregunto cuánto ha podido costar.» Y la niña sonreía, sin decir nada... Ella sabía que había costado un dólar y once céntimos... Pero lo que realmente costó fue el amor y la fe de una niña. Y quizá nos vendrá bien a todos recordar ahora las palabras de Jesús en el Evangelio: «Os aseguro que todo lo que hicisteis a uno de estos hermanos míos más humildes, a mí me lo hicisteis.»

El treball de sensibilitzar la societat

I això, benvolguts germans i germanes, és el que Càritas i tots vosaltres heu fet durant la vostra vida treballant a Càritas i com a cristians: ajudar, amb un dòlar i pocs cèntims, ajudar, ajudar a molta gent que pateix. Gràcies, perquè no és el dòlar i els pocs cèntims, és sobretot el cor i l'amor, la fe i l'esperança amb què feu tot aquest treball de Càritas. Felicitats! Gràcies!

I ho feu en nom de Jesús. És una gota d'aigua dins de l'oceà, és veritat. Però aquest acte que vosaltres feu, un acte sempre ple d'amor, de fe i d'esperança, transforma el món, com va transformar la vida d'aquest nen de tres anys que tenia un tumor al cap. Gràcies!

Però Càritas no es queda aquí. No ha fet només això durant els seus 75 anys. Càritas treballa també per erradicar, per buscar les causes que porten a aquesta misèria del

món, a la injustícia que trobem en aquest món. I vosaltres treballeu per detectar i denunciar les causes de la injustícia, de la pobresa, del patiment de tanta gent. Gràcies!

I ho feu amb valentia, sense violència, però amb molt d'amor, amb molta fe. Gràcies! És aquest el treball que heu de fer. Al mateix temps, vosaltres feu també una altra acció pròpia de Càritas, que és sensibilitzar la població, i ho feu contínuament, en els mitjans de comunicació, en el si de la societat, en una conferència, en una explicació i de moltes altres maneres. Vosaltres sensibilitzeu la societat perquè no falti en aquesta l'amor i la solidaritat.

I jo dic: «Gràcies, Senyor!, per aquesta societat que valora tant a Càritas, perquè fa bé la seva feina, perquè treballa. I és un dels organismes de l'Església més valorats dins de la nostra societat. Gràcies! I aquests dies hem vist com aquesta societat sensibilitzada, aquesta societat cristiana ha mostrat el millor del seu cor amb aquest nen, Julen, d'Andalusia, de Màlaga, per al qual tota Andalusia i tota la nació, i també de fora del nostre país, ha estat sensible, pregant i ajudant i estant al costat d'aquesta família que ha patit tant.

I ho hem vist també en el temps de la crisi econòmica. Moltes persones han donat més del que podien, i han compartit solidàriament, caritativament; i així molta gent ha pogut sortir amb menys ferides d'aquesta crisi econòmica. Perquè Càritas, perquè l'amor, perquè la solidaritat han actuat. Gràcies per tot aquest treball!

I tot això, ho repeteixo, ho feu en nom de Jesucrist. Jo vull felicitar-vos a tots, Càritas Diocesana, per aquest treball organitzat, fet per un organisme en el que vosaltres confieu, un organisme que busca les causes, un organisme que no enganya, que busca les causes de la pobresa, etcètera. Ho feu de meravella, Càritas! Continueu així!

No us oblideu mai d'acollir cada persona que ve a vosaltres, feu-vos propers a cada persona i a la seva situació. I no oblideu que a vegades val més escoltar amb amor que donar, a distància, uns diners. Mireu d'estar al costat de les persones, mireu de ser propers a cada persona, mireu que la gent pugui compartir la seva situació amb vosaltres, que pugui buidar el patiment que tenen dintre d'ells. Penseu que això també ajuda a transformar les persones. Hi ha patiments per l'atur, per la manca de treball, per la manca d'habitatge, com succeeix ara. Vosaltres coneixeu bé les «noves pobreses», però penseu que darrere d'aquestes «noves pobreses» sempre hi ha un cor humà que necessita ser escoltat i poder buidar el seu patiment, el seu dolor.

Les Càrites són l'àngel de les nostres Esglésies

Gràcies a tots per aquest bon treball que feu. I vull acabar amb unes paraules del papa Francesc, que va dir, fa dos anys o un any i mig, a la Càritas italiana. Els deia: «Siguin estímuls i ànima perquè tota la comunitat creixi en la caritat i en la proximitat als pobres.

No deleguem a Càritas el nostre deure de solidaritat. Els de Càritas estan especialitzats en treballar en favor dels pobres, però ells, amb la seva especialització, ens ajuden a nosaltres a treballar, a créixer en el nostre compromís personal i comunitari al servei dels pobres».

Moltíssimes gràcies! Que tots vosaltres sigueu estímul i ànima per a la comunitat cristiana i per a la societat. I heu vist en el *Full Dominical* –i acabo– aquestes pàgines especials de Càritas en què es diu que «tots tenim un àngel». Ja ho llegireu i podreu veure el treball que està fent Càritas davant de les noves pobreses actuals. Si no teniu el *Full Dominical*, el podeu demanar, perquè n’han fet més, però val la pena que el llegiu. I això ens recorda –ho heu vist també al principi– que cada un de nosaltres som un àngel per als altres. A vegades som més aviat com un dimoni, com quan diuen d’una persona que no fa més que criticar i posar dificultats... Si fas això, vigila, potser t’has posat les ulleres fosques. Posat les ulleres clares! Mira que sempre hi ha un cor ple d’amor al teu costat i que sempre tens un àngel que t’ajuda... I sobretot tenim Càritas, que és l’àngel de la nostra diòcesi i de la nostra comunitat. Gràcies per aquests àngels bons que tenim, i que no es converteixin mai en dimonis.

I gràcies a tots els que feu la feina de Càritas Diocesana. I una salutació als representants de Càritas de Terrassa i de Sant Feliu, que veig que també estan entre nosaltres. A Càritas Catalunya sempre treballem ben coordinats, però també ho fem així a Càrites de la nostra província eclesiàstica.

Gràcies! I que Déu beneeixi totes les Càritas, les diocesanes, les parroquials, les arxiprestals i totes les persones que fan possible aquesta feina. Que us beneeixi. Y a monseñor Vizcaíno, de Guatemala, le deseo que pueda seguir impulsando la labor de Cáritas en su país y en su diócesis. Allí también tienen sus dificultades, pero las Cáritas son realmente un ángel para todas nuestras iglesias y para nuestras sociedades. Amén.

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

Cartes

Barcelona, 23 de gener de 2019

Als capellans i seminaristes que acompanyen joves de l’arxidiòcesi

Benvolguts germans,

Ara que acabem d’iniciar un nou any, aprofitem per convidar-vos a participar en la IX Trobada-Dinar de Capellans i Seminaristes que Acompanyen Joves, que serà, si

Déu vol, el divendres dia 22 de febrer a la seu del Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves, a les 12.30 h.

En aquesta segona reunió del curs, i tenint en compte el que vam acordar en la darrera reunió, començarem a treballar el document final del Sínode de bisbes sobre la joventut. En concret, reflexionarem alguns punts de la primera part de l'esmentat document. Us convido, ja des d'ara, a llegir i meditar aquesta primera part. En tot cas, i per facilitar el desenvolupament de la propera trobada, us adjuntem: (a) un full que Mn. Bruno Bérchez ha preparat amb alguns punts del document que tindrem especialment en compte. Si us plau, porteu llegit aquest full el dia de la trobada; (b) un resum de la primera part del document.

Aprofito l'ocasió per recordar-vos que el diumenge 10 de març de 2019, a les 18.00 h, a la basílica de la Sagrada Família, tindrà lloc la tercera edició de «Sent la Creu». Tots els joves de la diòcesi són convocats a començar la Quaresma 2019 pregant amb la creu de Cambodja i celebrant l'Eucaristia. Enguany ens acompanyarà Mons. Kike Figaredo, bisbe de Battambang, que fa una gran labor a favor de les víctimes de les mines antipersones.

Us espero a tots el divendres 22 de febrer a les 12.30 h (puntuals) a la seu del Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves (c/ Villarroel, 81, baixos). La reunió, si som puntuals, es preveu que duri una hora i mitja, i a continuació tots compartirem el dinar (previst a les 14.00 h). Mn. Bruno ens demana que, si us plau, anem confirmant al Francesc Figueras (secretari tècnic del Secretariat) la nostra assistència per preparar el dinar: envieu-li un WhatsApp (656 421 521) o bé un correu electrònic (djoventut@arqbcn.org).

Finalment, us recordo que la darrera de les reunions d'aquest curs serà el dijous 6 de juny de 2019, de 12.30h a 15.30h, un dia després de l'inicialment previst.

M'acomiedo cordialment amb el desig de trobar-nos ben aviat.

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

Cartes dominicals

«Carta oberta als Reis Mags» (6 de gener de 2019)

Avui celebrem la festa de l'Adoració a Jesús dels tres Reis Mags d'Orient, que és el sentit cristià que pren l'Epifania del Senyor. «*Epifania*» és una paraula que deriva del grec i que significa, en aquesta llengua, *manifestació*. De fet, avui, a la Missa, després

de la lectura de l'Evangelí, en fer l'anunci de les festes de l'any, anunciem que la glòria del Senyor s'ha manifestat i es continuarà manifestant entre nosaltres, fins al dia del seu retorn gloriós.

En aquest context de joia i il·lusió, avui moltes famílies es reuneixen per desembolicar, tots junts, els regals dels Reis. Aquesta és una tradició entranyable i, a la vegada, molt esperada pels més menuts, que esperen amb emoció aquest dia. Ells són símbol d'alegria i d'esperança. La puresa dels somriures dels més petits i la llum que neix de la seva mirada expliquen la importància d'aquest gran dia.

No obstant això, cal que tinguem present que, tristament, alguns nens no han rebut cap joguina. Per això, agraeixo les iniciatives solidàries que procuren que tots, petits i grans, puguem tenir un regal. Gràcies de tot cor a les persones anònimes que fan possible que la màgia del Nadal arribi a tot arreu.

També voldria compartir amb vosaltres la meua carta als Reis i, com els nens petits, espero que els meus desitjos es facin realitat. En aquesta missiva em dirigeixo a Ses Majestats per demanar-los pau i fraternitat. Els demano pau recuperant un fragment del missatge del papa Francesc amb motiu de la 52a Jornada Mundial de la Pau, que se celebra el primer dia de gener. En el missatge d'enguany, el Papa ens recorda que tots estem cridats a portar i a anunciar la pau com a bona notícia d'un futur on cada persona sigui respectada en la seva dignitat i els seus drets.

El missatge apostòlic afegeix que «no hi ha pau sense confiança recíproca. I la confiança té com a primera condició el respecte de la paraula». D'aquesta manera, diu el Papa que el compromís polític –que és una de les més elevades expressions de la caritat– té en compte la preocupació pel futur de la vida i del planeta, dels més joves i dels més petits.

Desitjo també que visquem amb fraternitat aquest nou any. És cert que l'actual clima de crispació social no ens ho facilita, però amb l'ajuda de Déu podem superar aquest moment de tensió. Viure en fraternitat és cosa de tots. Us demano, doncs, que siguem més prudents amb els missatges que fem arribar a la gent. Evitem les expressions incendiàries i fomentem un llenguatge que afavoreixi el diàleg. Tots nosaltres podem i hem de ser promotors de comprensió, de diàleg i de cooperació en la tasca d'humanització de la societat.

Benvolguts germans i germanes, confio que aquests desitjos de pau i de fraternitat es facin realitat, amb l'ajuda del Senyor, durant aquest any que acabem d'iniciar.

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

«Un somni de Déu» (13 de gener de 2019)

Fa uns dies vaig llegir un document dels bisbes belgues que em va cridar molt l'atenció, ja que parlaven del somni de Déu per a la humanitat. Crec que compartir amb vosaltres el seu missatge ens pot ajudar a viure l'eix de la *fraternitat*, que és l'objectiu de la nostra arxidiòcesi per a enguany. Mireu el que diuen els germans bisbes:

«En els nostres dies, haver de conviure amb un gran nombre de gent se sent cada vegada més com una càrrega. Vivim molt a prop els uns dels altres i hi ha quantitat de lleis i reglamentacions que miren de regular les relacions interpersonals [...]. A més, aquestes [persones] són sovint molt diferents de nosaltres. Molt aviat ja no hi haurà al món un lloc que sigui homogeni quant a raça, color, llengua o religió. I llavors se sent dir: “Doncs deixeu-me que m'ocupi de mi mateix i del meu petit món”.

»I, tanmateix, viure en comunió amb molts altres, fins i tot diferents, és el primer somni de Déu per a la humanitat. El paradís era l'àmbit per excel·lència de la coexistència: els éssers humans, les plantes, els animals i tot el cosmos. Es posaven noms per poder-se conèixer i per poder-se interpel·lar mútuament. Llavors regnava la pau, la serenitat i l'alegria. [...] La vida en comú amb els altres no era una càrrega, sinó una gràcia.» (Conferència Episcopal de Bèlgica, *No sabeu interpretar els signes dels temps?* (Cf. Mt 16,3b), 2007, n. 60-61).

Per què ens costa la convivència, per què ens costa la fraternitat? Potser perquè hem oblidat que la fraternitat suposa sempre una paternitat. Potser hem volgut viure una fraternitat òrfena. L'absència d'un mateix pare fa que ens costi molt més acceptar les diferències de l'altre, i som temptats de viure en l'autoreferencialitat: «Deixeu-me que m'ocupi de mi mateix i del meu petit món.»

La fraternitat és un do que Déu Pare vol regalar a cada un dels seus fills. No és una conquesta o un mèrit per ser bones persones. És un do que respon a un gran desig que Jesucrist demana al Pare: «Que tots siguin u, com tu, Pare, estàs en mi i jo en tu.» (Jn 17,21)

Ara bé, fixem-nos que no és un desig capritxós de Déu. Nosaltres necessitem la fraternitat, necessitem la companyia per viure, per conèixer-nos a nosaltres mateixos, per afrontar les dificultats, per prendre decisions, per celebrar la vida. La fraternitat és un do i alhora una necessitat. Ens demana l'esforç d'intentar mirar l'altre no des de la sospita sinó buscant reconèixer-hi la presència del Senyor.

Viure la fraternitat com a actitud de conversió pastoral no és només perquè puguem ser millors cristians o viure amb més pau i alegria, sinó que està al servei de l'evangelització: «Perquè el món cregui que tu m'has enviat» (Jn 17,21). No hi ha millor anunci de l'Evangeli que una comunitat que se sent estimada pel Senyor, que s'estima i estima...

Benvolguts germanes i germans, la fraternitat no ens vindrà per una xarxa de normes i decrets, com apuntaven els bisbes belgues. Demanem al Pare el do de la fraternitat, perquè puguem viure el somni de Déu i anunciar un regne de pau, serenitat i goig!

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

«Una realitat silenciada» (20 de gener de 2019)

Vivim en un món globalitzat, on tot es mou a gran velocitat: les persones, les mercaderies, les notícies... Tot s'accelera, també l'anhel de guanyar diners a costa del que sigui, fins al punt de perdre els escrúpols i considerar les persones una mera mercaderia. Tenim molts exemples extrems d'aquesta manca d'estimació i sensibilitat cap a l'ésser humà. L'explotació i el tràfic de persones n'és un exemple i és una trista realitat, que de vegades no volem veure.

Segons l'Oficina de les Nacions Unides contra les Drogues i el Crim Organitzat, hi ha diverses formes d'explotació humana que vulneren els drets fonamentals de les persones: la mendicitat, els matrimonis forçats o fraudulents, el tràfic d'òrgans...; però l'explotació sexual, conjuntament amb l'explotació laboral, és la més estesa.

La prostitució i el turisme sexual són el segon negoci del món pels diners que mou, després del tràfic de drogues, segons l'Oficina de les Nacions Unides. El mercadeig amb éssers humans és una activitat econòmica il·legal, que sovint observem des de la distància, tot i que la tenim molt a prop. Tristament hi ha un gran silenci sobre aquest gran drama que afecta directament moltes persones, però que, en realitat, afecta també tota la societat.

L'explotació sexual és difícil d'identificar perquè estem parlant de persones, la majoria dones, que han estat captades i forçades a exercir la prostitució sota amenaces, ús de la força o altres formes de coacció que posen en perill la pròpia vida o la dels familiars. Per això, a les víctimes els és molt difícil expressar i explicar la situació que pateixen. Es calcula que, a la ciutat de Barcelona, el 90% de les dones que exerceixen la prostitució són immigrants, la majoria víctimes potencials del tràfic d'éssers humans. Moltes malviuen pels carrers, les carreteres i els pisos de tota la ciutat, on es fa encara més difícil l'accés i la detecció d'explotació.

Malgrat aquesta crua realitat, vull destacar i agrair la gran tasca que fan, de manera discreta i tenaç, les entitats d'Església especialitzades a atendre aquest col·lectiu, com és el cas de la congregació de les Germanes Oblates del Santíssim Redemptor i les Germanes Adoratrius. Fa uns trenta anys que aquestes institucions atenen dones que viuen en contextos de prostitució i/o que són víctimes de tràfic amb fins d'explotació sexual.

No és una missió fàcil, però treballen per la construcció d'espais d'acollida, de protecció i de promoció humana que afavoreixin l'autonomia, la llibertat, realització personal i integració a nivell social i laboral d'aquestes germanes nostres. Treballen també en la transformació de les estructures socials que generen exclusió, injustícia, estigmatització i explotació, i realitzen accions de denúncia i de sensibilització sobre la seva situació.

Benvolguts germans i germanes, cal que aquesta realitat silenciada ens sacsegi i ens commogui. Cal que, en la mesura que puguem, no siguem còmplices d'aquest silenci. Fem que les víctimes de qualsevol tipus d'explotació no visquin més en la foscor. Donem-los llum i esperança.

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

«**Estimem amb obres i de veritat**» (27 de gener de 2019)

Aquest diumenge estem de celebració. Càritas Diocesana de Barcelona fa 75 anys que és present a la nostra diòcesi. Aquesta entitat sense ànim de lucre coordina l'acció caritativa de l'Església catòlica que peregrina a Barcelona. Des de Càritas, seguint l'exemple de Jesucrist, volem ajudar les persones més vulnerables de la nostra societat a recuperar el seu projecte vital.

La caritat i l'atenció als pobres –que no són només els que no tenen diners, sinó els que pateixen, els que estan sols, malalts i sense esperança– ve de lluny i troba l'origen en la invitació de Jesús: «Perquè tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em vaucollir; anava despullat, i em vaucostir; estava malalt, i em vaucurar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm.» (*Mt 25, 35-36*). De fet, aquesta serà la pregunta d'examen quan deixem aquest món: Has estimat? Has viscut atent i ajudant els més pobres i els qui més pateixen? Serem examinats en l'amor.

Aquesta preferència pels pobres i marginats no es pot quedar només en eslògans i paraules. Cal que fem real l'exhortació que ens fa la Paraula de Déu: «No estimem només de paraula o amb la llengua, sinó amb obres i de veritat» (*1Jn 3,18*). Això és el que els catòlics intentem fer a través de Càritas i de tantes altres institucions d'Església que treballen per fer real i palpable el manament de l'amor. Gràcies, Càritas, per promoure, orientar i coordinar l'acció social, sensibilitzar la societat i denunciar situacions d'injustícia social.

Com ens recorda el papa Francesc, aquesta acció caritativa no la podem separar de la gran missió que ha rebut l'Església: l'anunci de l'Evangelí. L'ésser humà no només té necessitat de béns materials, sinó que també té fam espiritual. En la meua vida ministerial he pogut copsar d'una manera tangible i real la gran experiència de fe viscuda per molts germans que han passat pel dolor de la pobresa material. Donem als pobres l'aliment espiritual que necessiten! De fet, no podem oblidar com el cristianisme va

arrelar, a l'inici, entre els més pobres i marginats. Aliment material i aliment espiritual són les dues cares d'una mateixa moneda: la caritat. I el que encara és més important, cal que ens deixem evangelitzar pels pobres. Sí, en ells, i a través seu, ens parla Déu.

En aquest sentit, els pobres, com a destinataris privilegiats de l'Evangeli, són un dels eixos d'acció i reflexió del nostre Pla pastoral diocesà. Ens cal descobrir des dels ulls de Jesús les pobres que ens envolten –especialment les amagades– i les causes que les provoquen. Hem de descobrir els pobres que tenim a prop nostre i ajudar els altres a veure'ls.

Voldria acabar donant les gràcies a tots els socis, col·laboradors, voluntaris i professionals que fan possible Càritas. Per molts anys!

† Card. Joan Josep Omella
Arquebisbe de Barcelona

Comunicats de premsa

El cardenal Omella nomena cinc nous canonges de la catedral de Barcelona

Barcelona, 18 de gener de 2019

El dia 9 de gener de 2019 el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, nomenà cinc nous canonges de la catedral barcelonina. Són els sacerdots diocesans Santiago Bueno Salinas, Joan Galtés Pujol, Miquel Ramón Fuentes, Joan Rodríguez Gómez i Felip-Juli Rodríguez Piñel.

La seva missió, com diu el text del nomenament, és «proveir degudament per a les celebracions de les funcions litúrgiques més solemnes de la catedral metropolitana de Barcelona i per realitzar les altres tasques que estableix el Codi de dret canònic».

Els nous canonges prendran possessió d'aquest càrrec en un acte conjunt que se celebrarà a la catedral basílica el dissabte 2 de març de 2019, a les 11.00 hores.

Breu semblança biogràfica dels nous canonges

Mn. Santiago Bueno Salinas va néixer a Barcelona el 5 de juny de 1958. És doctor en Dret per la Universitat de Barcelona i doctor en Dret Canònic per la Universitat Pontifícia de Salamanca. A la Universitat de Barcelona és catedràtic de Dret Canònic, i també és professor ordinari d'aquesta matèria a la Facultat de Teologia de Catalunya. És el cap del Tribunal Eclesiàstic de l'arxidiòcesi, com a vicari judicial i jutge diocesà. Des de l'any 2009 és també rector de la parròquia de la Mare de Déu de Núria, a la ciutat de Barcelona.

Mn. Joan Galtés Pujol va néixer a Barcelona el 14 de gener de 1945. Va fer els estudis eclesíastics al Seminari Conciliar de Barcelona i va cursar la llicenciatura en Història de l'Església a la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma. És professor d'Història a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona (ISCREB) i prior de la Casa de Misericòrdia de Barcelona. Des de l'any 2001 i fins al 2018 ha estat vicari episcopal de la zona pastoral primera de la ciutat de Barcelona. L'any 2018, en deixar el càrrec de vicari episcopal, fou nomenat pel cardenal Omella provicari general de l'Arquebisbat. També és rector, des de l'any 1992, de la parròquia barcelonina de Sant Gregori Taumaturg.

Mn. Miquel Ramón Fuentes és el més jove dels nous canonges. Va néixer a Barcelona el 14 de març de 1976. Va cursar els estudis eclesíastics a la Facultat de Teologia de Catalunya i els va ampliar a Roma. Fou ordenat prevere el 22 de juny de 2008 a la catedral de Barcelona. Ha estat viceconsiliari de la Universitat Abat Oliba-CEU i secretari general de l'Ateneu Universitari Sant Pacià (AUSP). Actualment és professor extraordinari de la Facultat de Filosofia de Catalunya, que forma part de la Universitat Ramon Llull. Des de l'any 2011 forma part de l'equip de formadors del Seminari Conciliar de Barcelona.

Mn. Joan Rodríguez Gómez nasqué a Carracedo (Ourense) el 28 d'octubre de 1949. Va cursar els estudis eclesíastics i es va llicenciar a la Secció Sant Pacià de la Facultat de Teologia de Catalunya. Fou ordenat prevere l'any 1978. Ha estat vicari i rector de diverses parròquies. L'any 1997 fou nomenat superior del Seminari Conciliar. Ha estat arxipreste de Sant Josep Oriol i membre del Consell Presbiteral. Des de l'any 2006 fou rector de la parròquia de la Mare de Déu de Betlem, a la Rambla de Barcelona. Fou també membre del Col·legi de Consultors i director de la Residència Sacerdotal Sant Josep Oriol. Des de l'any 2013 exerceix el càrrec de director espiritual del Seminari Conciliar de Barcelona.

Mn. Felip-Juli Rodríguez Piñel nasqué a Xinzo de Limia (Ourense) el 23 de gener de 1954. Fou ordenat prevere el 19 de juny de 1983 a la parròquia de la Mare de Déu de Montserrat, en el barri barceloní del Guinardó, on va iniciar el seu ministeri parroquial. Ha estat rector de les parròquies de Sant Isidre, a l'Hospitalet de Llobregat, i de Sant Pere i de la Mare de Déu del Pilar, al Masnou. Va ser nomenat delegat diocesà per al Catecumenat l'any 2002. L'any 2013 se li va confiar, com a rector, la parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina, a la ciutat de Barcelona. El 3 de setembre de 2018 fou nomenat rector dels Seminari Major i Menor de Barcelona i és director del Servei Diocesà per al Catecumenat, missions que exerceix actualment.

La parròquia de Sant Cebrià, la primera a Espanya en instal·lar plaques per autoabastir-se energèticament

Barcelona, 21 de gener de 2019

La parròquia de Sant Cebrià de Barcelona és la primera església documentada a Es-

panya que ha instal·lat plaques fotovoltaïques per autoabastir-se energèticament. Des de principis d'aquest 2019 funciona en un dels terrats d'aquest edifici, ubicat al barri de la Teixonera, una instal·lació solar fotovoltaica de 2,75 kWp de potència, que corresponen a deu plaques de 275 Wp. La potència s'ha determinat en base a un estudi tècnic previ (que parametriza les hores de sol i ombra) i de capacitat de la coberta.

Les plaques fan que, durant quasi tot el cicle solar, la parròquia sigui autosuficient energèticament. No obstant això, tal com apunta el rector, Mn. Joan Garcia de Mendoza, ara mateix «la nostra principal activitat assistencial és el menjador social que oferim cada matí a partir de les 6.30 h, cosa que ens obliga a consumir l'energia de la xarxa per atendre, especialment, la demanda de calefacció en aquests mesos més freds». De tota manera la resta del dia la instal·lació solar «subministra l'energia suficient per al nostre funcionament i, fins i tot, en sobra una mica», apunta Garcia de Mendoza.

El pressupost de la instal·lació ha estat de 5.800 euros, que seran amortitzats per l'estalvi energètic obtingut en un període de vuit anys. La parròquia de Sant Cebrià, situada al bell mig del barri de la Teixonera, va ser erigida pel bisbe Gregorio Modrego l'any 1961.

Aquesta actuació emana de l'encíclica *Laudato si'* del papa Francesc, en què s'aposta per una ecologia integral. En aquesta encíclica es destaca la preservació del clima com a bé comú, i, per tant, s'insta al combat contra el canvi climàtic.

El magisteri papal també insta a aportar tot el que estigui a la nostra mà per l'ecologia, entesa no només com el nostre entorn físic, sinó també com tot el que ens envolta a la nostra vida quotidiana, el que anomena l'ecologia humana.

Comunicació del cardenal Omella amb motiu de la mort del bisbe Jaume Traserra

Barcelona, 25 de gener de 2019

El cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe Barcelona, juntament amb els seus bisbes auxiliars, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, i l'arquebisbe emèrit cardenal Lluís Martínez Sistach expressen el seu condol per la mort, als 85 anys, del que fou bisbe auxiliar de Barcelona i bisbe de Solsona, Mons. Jaume Traserra Cunillera.

El cardenal Omella demana a tots els diocesans de Barcelona que vulguin pregar per l'etern descans d'aquest bisbe que fou un gran servidor de la nostra arxidiòcesi de Barcelona, de la qual fou professor de la Facultat de Teologia, secretari general i canceller, canonge de la Catedral, vicari general i, des de l'any 1993, bisbe auxiliar. L'any 2001 fou nomenat bisbe de Solsona, que va regir el nomenament de l'actual bisbe, Mons. Xavier Novell.

La missa exequial en sufragi per l'ànima de Mons. Jaume Traserra tindrà lloc demà dissabte, a les 16.00 h, a l'església parroquial de Sant Esteve de Granollers, on ell residia aquests darrers anys després de la seva jubilació com a bisbe de Solsona.

«Demano a tots els diocesans de Barcelona que vulguin encomanar a Déu aquest prevere i bisbe que serví exemplarment la nostra comunitat diocesana i expresso un condol especial als seus familiars i als diocesans de la diòcesi germana de Solsona.»

Vicariat General

Nou llibre de baptismes de l'arxidiòcesi de Barcelona

Els llibres parroquials fins ara usats a la nostra arxidiòcesi (baptisme, confirmació, matrimonis...) foren dissenyats en els anys setanta del segle passat, tot canviant radicalment el model anterior. En efecte, fins aquell moment els llibres s'havien constituït en forma d'acta, inicialment una per pàgina (posteriorment, dues per pàgina), com encara actualment es fa en el Registre Civil, que imità el 1870 els registres parroquials. El disseny dels anys setanta abandonà el model acta, per adoptar un model de fitxes breus alineades per caselles. Després de més de quaranta anys, molts van assenyalar la conveniència de revisar els llibres, per les diverses mancances i dificultats que s'hi trobaven, entre elles:

- L'espai previst per a cada baptisme (o matrimoni) era massa petit, de manera que no només es feia escàs per transcriure les dades normals (cognoms llargs, etc.), sinó que l'espai per a anotacions marginals obligava a usar una lletra massa menuda, fent gairebé impossible transcriure tots els possibles actes posteriors (confirmació, matrimoni, possible nul·litat matrimonial amb prohibicions, eventual ordenació sacerdotal o ingrés en religió...).
- Mancaven algunes dades importants, com el sexe del batejat, que als anys setanta hom podia deduir fàcilment del nom, però ja no en el present.
- El llibre de baptismes ha de poder facilitar les dades suficients per poder confegir l'arbre de consanguinitat en el cas de parelles que vulguin contraure matrimoni i coincideixin en algun cognom; per poder descartar amb més seguretat la presència d'avis comuns, cal indicar el lloc de naixement d'aquests, especialment davant la globalització que es viu en el moment present.
- Jurídicament aquell model resultava insatisfactori per diverses raons (no tenia forma d'acta, la signatura del rector no era individualitzada correctament, etc.). En el mateix sentit, cal assegurar que cada partida vingui individualment signada pel rector, i no amb una signatura general (com a vegades ha succèit).
- L'enquadrernació usada era molt deficient, ja que els llibres es malmetien de seguida. El nou model ha procurat resoldre aquest problema.
- El format de fitxes per rengleres impedia que un baptisme pogués ser certificat per simple fotocòpia de l'acta amb el segell i la firma, com es fa actualment al

Registre Civil amb els naixements. Això provocava que els certificats de baptisme fossin fins ara lents de confeccionar, amb el perill d'afegir errades involuntàries.

Per tot això, i després d'estudiar la situació i de valorar diversos models i possibilitats, el Consell Episcopal, havent consultat també alguns rectors de parròquia per als aspectes més pràctics, decidí reprendre el model de llibre d'actes, amb certes adaptacions per facilitar-ne l'ús en l'actualitat. Certament pot semblar, a primer cop d'ull, que el nou llibre que s'aprova és més laboriós que el model anterior, però hem procurat que les dades que cal consignar augmentin en nombre mínim.

També cal tenir en compte que hem elaborat un nou model de formulari d'inscripció, on constin totes les dades necessàries i es tinguin també en compte les garanties necessàries i diversos aspectes legals.

La resta de llibres parroquials (confirmacions, matrimonis...) no necessiten, ara com ara, ser canviats, ja que no presenten els inconvenients esmentats. En tot cas, es pot plantejar l'adaptació del llibre de matrimonis.

Precisament sobre els fidels que planegen contreure matrimoni, cal recordar que els matrimonis canònics tenen efectes civils a Espanya des del moment de la seva celebració (art. 48 del Codi civil), i que l'Estat confia a l'Església, i aquesta als rectors de parròquia, la preparació del pertinent expedient matrimonial i l'autorització final per contraure matrimoni, raons per les quals és necessari portar amb cura i diligència els llibres sacramentals, especialment el dels baptismes. Les deficiències en aquest sentit redonden sempre en perjudici dels fidels individuals.

En aquest llibret trobareu:

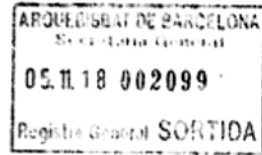
- I. El decret d'aprovació dels nous llibres signat pel Sr. Cardenal Arquebisbe el 2 de novembre 2018.
- II. Pàgina model del nou llibre de baptismes.
- III Orientacions pràctiques per al correcte ús del nou llibre de baptismes.
- IV. Normativa canònica vigent sobre l'administració del baptisme.
- V. Models de formularis d'inscripció del baptisme d'infants i de baptisme d'adults (també es poden descarregar de la pàgina web de l'Arquebisbat, a l'apartat «Gestió parroquial»).

Qualsevol dubte, suggeriment o problemàtica la resoldrem amb molt de gust a l'oficina corresponent de la Vicaria General de l'Arxidiòcesi.

Barcelona, gener de 2019

I. DECRET DE PROMULGACIÓ DEL LLIBRE DE BAPTISMES

ARQUEBISBAT DE BARCELONA

DECRET 27/18. Barcelona, 2 de novembre de 2018

Atès que el cànon 877 § 1 del Codi de Dret Canònic ordena que «el rector del lloc on se celebra el baptisme ha de consignar en el llibre dels batejats, acuradament i sense demora, els noms dels batejats», i que el cànon 535 § 1 confia al bisbe diocesà que dicti les normes referents als llibres parroquials;

Considerant que el model de Llibre de baptismes fins ara vigent a la nostra Arxidiòcesi presentava certs inconvenients, alhora que les possibilitats tecnològiques actuals permeten formes més àgils de certificar els baptismes celebrats;

Hem cregut oportuna la renovació dels llibres de baptismes, tot adaptant-los a aquestes necessitats i corregint els inconvenients assenyalats.

PEL PRESENT decret, aprovem el model de Llibre de baptismes que s'hi adjunta, el qual entrarà en vigor el proper dia primer de gener de 2019.

Ho decreta i firma l'Emm. i Rvdm. Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona.

+ Card. *Joan J. Omella*

† Card. Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Per manament del Sr. Cardenal Arquebisbe

Màrión Roca Sagués
Secretària General i Cancellera

III. ORIENTACIONS PRÀCTIQUES PER AL CORRECTE ÚS DEL NOU LLIBRE DE BAPTISMES

Sobre els nous llibres, voldríem exposar certs aspectes pràctics que ajudin a esvair alguns dubtes que s'hi puguin presentar. Bona part de tot això ja és sabut, però hem cregut que aquest podia ser un bon moment per fer-ne recordança.

1. Per tal d'adaptar-se millor al nou llibre, l'Arquebisbat ha elaborat un nou model de formulari d'inscripció que contingui totes les dades necessàries, així com d'altres d'utilitat pastoral, i els advertiments actualment necessaris sobre preservació de la intimitat de les persones i de les seves dades. Aquest model pot ser adoptat per les parròquies, i es pot descarregar de la web de l'Arquebisbat («Gestió Parroquial»). Als formularis d'inscripció s'ha afegit també la constància del trasllat de la informació al corresponent llibre, foli i número, per tal de procurar que un baptisme quedi sense inscriure's per inadvertència. Cal arxivar convenientment, per anys, els formularis d'inscripció, per tal de facilitar-ne la consulta posterior si es presentessin incidents.
2. Les futures certificacions a partir del nou llibre podran ser molt més àgils i certificat amb més fidelitat: les parròquies que disposin de màquina fotocopiadora bastarà que obtinguin còpia del full sencer (que per això s'ha dissenyat amb mida A4), i posar el segell de la parròquia i signatura que autentiqui la còpia. La fórmula d'autenticació haurà d'incloure la data del certificat (per exemple: «És còpia autèntica. Lliurada el ... de de 20...»), i pot ser també gravada en un segell per a major facilitat. Els despatxos parroquials que no disposin de fotocopiadora podran continuar emetent els certificats tot omplint manualment uns models, també ara adaptats, que es podran descarregar també de la web de l'Arquebisbat («Gestió Parroquial»).
3. Les actes han estat redactades en català (cf. resolució 140 del Concili Provincial Tarraconense de 1995), amb l'equivalent castellà a sota del text per tal de facilitar que els certificats per fotocòpia puguin usar-se en altres territoris.
4. Caldrà tenir en compte algunes novetats en el moment d'omplir el nou llibre, com descrivim a continuació:

- A la primera pàgina:

Cal omplir clarament les dades generals (parròquia, localitat...), el número de llibre (que també caldrà fer-lo constar en el llom, preferentment amb un retolador de tinta indeleble), la data en què el rector signa aquesta fulla, la signatura del rector que inicia el llibre (no han de signar-hi els rectors posteriors), i la data d'inici. La data d'acabament, naturalment, caldrà consignar-la en el seu moment.

- Al cos del llibre:

Bisbat n. 007
Parròquia n.
Llibre n.
Any
Bateig n.

Bisbat n. 007

És el número que correspon a l'Arxidiòcesi de Barcelona.

Parròquia n. ...

Cal consignar el número que correspon a la parròquia dins l'Arxidiòcesi. La raó per la qual aquesta dada (com les següents) calgui repetir-la a cada pàgina és per possibilitar els certificats posteriors per fotocòpia.

Llibre n. ...

És el que correspongui correlativament des dels inicis històrics de la parròquia.

Any

Bateig n. ...

És el número correlatiu dels bateigs anuals, el qual es reinicia cada any.

- En el cos del text de l'acta:

**Parròquia de,
 de, Arxidiòcesi de Barcelona.**

Cal posar a cada full el nom de la parròquia i la localitat, ja que això després és necessari per al certificat per fotocòpia. Això es pot omplir amb un segell adient, com també la localitat de naixement, si es repeteix molt (per exemple, Barcelona).

Noms:.....

Cognoms:.....

Sexe:

Hem afegit el sexe, car ja no es pot deduir simplement del nom, i és important per al Dret canònic (ordenació, matrimoni...). Caldrà consignar específicament, i només: Home / Dona.

natural de:

Cal indicar el lloc de naixement del batejat (i d'aquest, també la data), així

com dels pares i dels avis. Quan es tracti de localitats foranes a l'Arxidiòcesi de Barcelona, cal afegir les dades que permetin identificar-la (com diòcesi o província, país...).

Matrimoni dels pares:
.....

Caldrà posar la parròquia de casament, localitat i data. No es pot ressenyar aquí el matrimoni civil (però sí que es pot indicar en el full d'inscripció de baptisme).

Padrí:

Padrina:

Hem distingit entre padrí i padrina, per complir així el c. 873: «Ha d'haver-hi només un padrí o una padrina, o també un padrí i una padrina.»

Al peu, cal que el rector (o l'administrador parroquial) de la parròquia signi cada foli, però aquí no s'ha de posar el segell de la parròquia.

OBSERVACIONS

Aquí només caldrà fer constar circumstàncies especials (per exemple, que existeix certa documentació que afecta la partida de baptisme, o que ha estat un baptisme *sub conditione* o *in articulo mortis*, o que a la parròquia es van completar els ritus baptismals d'un baptisme d'urgència... També pot fer-se referència aquí a la documentació que es dipositi a la bossa posterior del llibre).

ANOTACIONS MARGINALS

Aquí caldrà transcriure, com és preceptiu i havent rebut l'oportuna comunicació: la recepció dels sacraments de la confirmació (lloc i data), del matrimoni (nom del cònjuge, lloc i data) i/o de l'orde sagrat (lloc i data), així com l'emissió de vots perpetus (lloc, data i institut religiós). També caldrà transcriure la part dispositiva de les sentències de declaració de nul·litat de matrimoni segons el text que ordeni el Tribunal (tot consignant el Tribunal que dictà la sentència i la data), i totes aquelles anotacions ordenades per les autoritats competents de l'Arxidiòcesi (no de diòcesis foranes, que han de tramitar-se a través de les oficines de la Vicaria General o de la Vicaria Judicial de la nostra Arxidiòcesi).

DOCUMENTACIÓ (dins la guarda posterior)

El nou model ha afegit una novetat que creiem d'utilitat: dins la bossa de pa-

per afegida a la guarda posterior del llibre, hom pot desar-hi la documentació que afecti les partides (decrets d'esmena, comunicacions de sentència...), tot advertint-ho al lloc d'observacions de la mateixa partida. Pel seu volum, no està previst que aquí es guardin les comunicacions de sagraments o estats de vida (confirmació, matrimoni *–ne temere–*, ordenació, vots solemnes...), que un cop ateses –si no s'han de retornar– és millor arxivar-les en carpetes o arxivadors adients.

ÍNDEX

Com els llibres anteriors, s'inclou un índex alfabètic al final del llibre, que convé omplir de la següent manera per facilitar la recerca posterior d'un nom.

- Els batejats han de ser indexats així: Cognoms, Nom.
- Cada foli conté dues lletres impreses al marge; convé que la part davantera del foli (*rectus*) s'usi per consignar els cognoms de la primera lletra impresa, i la part darrera (*versus*) per als cognoms de la segona (i tercera) lletra impresa.
- A l'inici de cada columna cal dedicar una casella per consignar l'any, i això caldrà fer-ho amb l'inici de cada any. Per facilitar la lectura, és millor seguir un ordre vertical, i començar per la segona columna en arribar al peu de la primera.
- A cada casella, després de consignar cognoms i nom del batejat, cal consignar el foli (amb la indicació *r* [rectus] o *v* [versus]).
- Si un baptisme ha de ser inscrit amb posterioritat a l'any en què fou administrat (per exemple, per esmenar una absència de partida per error), caldrà afegir una nota de remissió a l'any corresponent dins l'índex, per tal de facilitar-ne la localització.

TANCAMENT DEL LLIBRE ANTERIOR

En començar l'ús del nou llibre, pertoca dur a terme la cloenda del llibre anterior. Caldrà:

1. Consignar la data final a la primera pàgina del llibre, al lloc previst.
2. A la darrera pàgina emprada, a continuació de l'últim assentament, cal que el rector consignï per escrit el que segueix:
«Per disposició del decret episcopal 27/18, de 2 de novembre de 2018, a partir de l'1 de gener de 2019 els nous baptismes es consignen al Llibre de Baptismes vol. d'aquesta parròquia (*localitat i data*)».
3. Anul·lar les caselles i pàgines sobrants, tot marcant-les clarament amb una ratlla diagonal que impedeixi nous assentaments.

Paraules de Mons. Antoni Vadell a l'acte de pregària amb la comunitat de Taizé

3 de gener de 2019

Bienvenue à Barcelone, frère Alois et la communauté de Taizé.

Germà Alois, i comunitat de Taizé, benvinguts a Barcelona, aquí a la basílica de Santa Maria del Mar.

Brother Alois, and brothers of community of Taizé, welcome to Barcelona.

Una cordial salutació de part del Senyor Cardenal, Joan Josep Omella, el meu germà bisbe auxiliar, Sergi Gordo, i tota l'Església de Barcelona.

Com indica molt bé la Carta de Taizé d'aquest any: *No podem oblidar l'hospitalitat*, com una gran oportunitat d'acollir-vos a vosaltres, i en vosaltres el Crist.

Es un gozo inmenso recibiros aquí, en Barcelona, después de estos días de peregrinación de confianza en la ciudad de Madrid. Vuestra presencia, como comunidad, siempre es un testimonio de amistad, de paz y fraternidad.

Gràcies germà Alois i comunitat de Taizé per ser un testimoni de fe en Jesucrist viu, ressuscitat, present enmig de nosaltres.

Gràcies per indicar-nos a la Carta d'aquest any aquestes cinc propostes tan clares i que intentarem fer nostres:

- Descubrim en Déu la font de l'hospitalitat
- Estem atents a la presència de Crist en les nostres vides
- Acollim nostres dons i també nostres límits
- Trobem en l'Església un lloc d'amistat
- Exercim una hospitalitat generosa

Interessants propostes que podrem incorporar en la nostra peregrinació en «sortida», seguint les indicacions del papa Francesc, a través del nostre pla de pastoral.

Gràcies per haver vingut. La vostra presència és un do de Déu per a nosaltres.

† Antoni Vadell i Ferrer
Bisbe auxiliar de Barcelona

Secretaria General

Nomenaments parroquials

02.01.19 – Rvd. P. Enric Casellas Sanahuja, OP, rector de la parròquia de Sant Pere de les Puel·les, de Barcelona.

02.01.19 – Rvd. Sr. Antoni Matabosch Soler, adscrit a la parròquia de Sant Pere de les Puel·les, de Barcelona.

22.01.19 – Rvd. Sr. Diogo Rodrigues Oliveira, adscrit a la basílica i a la parròquia de la Sagrada Família, de Barcelona.

Nomenaments no parroquials

09.01.19 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, per tal de proveir degudament per a les celebracions de les funcions litúrgiques més solemnes de la Santa Església Catedral Basílica Metropolitana de l'arxidiòcesi de Barcelona i per realitzar les altres tasques que estableix el Codi de dret canònic, nomena canonges del Capítol:

Rvd. Sr. Santiago Bueno Salinas

Rvd. Sr. Joan Galtés Pujol

Rvd. Sr. Miquel Ramón Fuentes

Rvd. Sr. Joan Rodríguez Gómez

Rvd. Sr. Felip-Juli Rodríguez Piñel

09.01.19 – Rvd. Sr. Pere Montagut Piquet, vicepostulador legítimament constituït en la Causa de Canonització del beat Pere Tarrés i Claret.

09.01.19 – Rvd. Sr. Pere Montagut Piquet, administrador legítimament constituït en la Causa de Canonització del beat Pere Tarrés i Claret.

09.01.19 – Rvd. Sr. Josep M. Turull Garriga, vicepostulador legítimament constituït en la Causa de Beatificació i Canonització del servent de Déu Antoni Gaudí i Cornet.

22.01.19 – Sra. Marta Plujà i Calderon, membre del Consell Diocesà de CÀRITAS DIOCESANA DE BARCELONA, com a representant del personal laboral.

22.01.19 – Confirmem els nomenaments, per quatre anys, dels membres següents de l'associació JUSTÍCIA I PAU:

Sra. Maria Bargalló Castellón, vicepresidenta primera
Sra. Joaquina Giménez González, vicepresidenta segona

28.01.19 – Sr. Joan Radó i Punsola, director de CÀRITAS INTERPARROQUIAL DE MATARÓ, per dos anys.

28.01.19 – Nomenem membres nats del Patronat de la FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA les persones següents:

Sr. Albert Alegre Martínez
Sra. Núria Villas Chaubel

28.01.19 – Sr. Antoni Clapés Donadeu, membre del Patronat de la FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA, per quatre anys.

28.01.19 – Sr. Oriol Navarro Oller, membre del Patronat de la FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA, per quatre anys.

28.01.19 – Sra. Maria Teresa Talón Navarro, prorrogada, per quatre anys, en el càrrec de membre del Patronat de la FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA.

28.01.19 – Rvd. Sr. Joan Miranda Pérez, president i delegat al Patronat de la fundació OBRA SOCIAL D'AJUDA AL DISMINUÏT PSÍQUIC (OSAS).

28.01.19 – Confirmem que el Patronat de la fundació OBRA SOCIAL D'AJUDA AL DISMINUÏT PSÍQUIC (OSAS) queda constituït per les persones següents, per cinc anys:

Rvd. Sr. Joan Miranda Pérez, president
Sr. Carles Perapoch Tauler, secretari
Sr. Albert Clapés Pallarès, vocal
Sr. Francesc Xavier Claret Gewa, vocal
Sr. Francisco Gallardo Martín, vocal
Sra. M. Rosa Paino Lafuente, vocal
Rvd. Sr. Joaquim Sabater Famadas, vocal

31.01.19 – Sr. José Manuel Almuzara Pérez, administrador legítimament constituït en la Causa de Beatificació i Canonització del servent de Déu Antoni Gaudí i Cornet.

Institucions d'ensenyament superior

22.01.19 – El Sr. Cardenal Arquebisbe, en virtut de les atribucions que li corresponen com a Gran Cancellier de l'Ateneu Sant Pacià, del qual forma part la Facultat de Teologia de Catalunya, acomplerts els requisits corresponents, nomena vicedegà de

l'esmentada Facultat, per un trienni, el
Dr. Emili Marlés Romeu

In pace Christi

Mn. Francesc Font Vilafranca

Com deia l'esquela publicada a la premsa de Barcelona el dimecres 16 de gener de 2019, «Mn. Francesc Font Vilafranca, prevere de l'Arquebisbat de Barcelona, ha mort en la pau de Crist a l'edat de 94 anys, el dia 15 de gener de 2019. El senyor cardenal arquebisbe, el senyor cardenal arquebisbe emèrit, els senyors bisbes auxiliars, els preveres i els diaques ho fan saber als fidels de l'Església perquè l'encomanin a la misericòrdia del Senyor. Les exèquies tindran lloc avui, dimecres 16 de gener de 2019, a les 11 hores, a la parròquia de Sant Nicolau (plaça de l'Església, 1, de Malgrat de Mar).»

El mossèn nasqué a Barcelona el 29 de maig de 1924. Entrà al nostre Seminari després de fer el estudis de batxillerat i els de perit químic. Va ser membre de l'Agrupament escolta Mare de Déu de Montserrat. Fou ordenat prevere el 23 de setembre de 1958 a la parròquia de Santa Maria de Gràcia.

Fou vicari parroquial d'aquestes parròquies: Sant Salvador d'Horta (1959), Corpus Christi (1963), Puríssima Concepció (1965) i novament de la parròquia de Corpus Christi (1966). També va ser professor de Religió i educador en diversos centres educatius, on era molt valorat el seu ministeri i les seves qualitats per a aquesta missió. Des de feia uns vint anys el mossèn vivia jubilat a la residència de gent gran Toy, de Malgrat de Mar.

El mossèn va deixar el seu cos a la ciència. La missa exequial la va presidir Mn. Joan Galtés, provicari general de la nostra arxidiòcesi i vicari episcopal de Barcelona ciutat. Amb ell varen concelebrar el rector de Malgrat i delegat episcopal de Catequesi de la diòcesi de Girona, Mn. Salvador Gras; i tres preveres de la nostra arxidiòcesi, companys de curs del mossèn, Mn. Lluís Bonet Armengol, Mn. Joaquim Brustenga Miquel i Mn. Josep Colomer Busquets.

Varen participar a la celebració eucarística els familiars del mossèn i persones de Malgrat que el coneixien. Al final, una neboda seva va pronunciar unes paraules en nom de la família, amb què agràia les pregàries de tots i recordava les qualitats humanes i cristianes del mossèn, sobretot la seva bondat i el seu esperit de servei.

Mn. Joan Galtés va iniciar l'homília escrita dient: «Ens hem aplegat aquí per recordar Mn. Francesc Font. Recordar, per a nosaltres cristians, no és només l'exercici de la memòria i de l'afecte, sinó que és també un exercici de la fe. Recordem Mn. Francesc davant Déu. Recordem el que ell ha estat per a nosaltres, el que hem compartit, el

bé que hem rebut d'ell. I aquest pietós record esdevé pregària. Nosaltres davant Déu demanem que li doni la vida plena i joiosa que només Déu pot donar.»

Després va parlar de les Benaurances –text que s'havia llegit com a lectura de l'Evangeli– i va dir: «Les Benaurances són, en realitat, el retrat de Jesús. Jesús és el pobre en l'Esperit, és el pacífic, el net de cor, el que té desig de justícia, el sofrent. I Mn. Francesc va procurar assumir aquest criteri, aquest humanisme que porta per un camí de felicitat plena i perdurable. Tots estem cridats a assumir aquest criteri de les Benaurances, des de la nostra vocació humana i cristiana.»

En un segon moment de la seva homília, Mn. Galtés va dir que «l'enigma de la condició humana resulta màxim davant la mort» i que «només la Pasqua de Crist, és a dir, la seva mort i resurrecció, pot il·luminar aquest fet de la mort. La resurrecció de Crist omple d'esperança la nostra mirada cap al futur. Certament, no sabem explicar moltes coses d'aquest pas a una nova existència, però sabem que la darrera paraula no la té la mort. Déu ens ha creat per a la vida».

«En cada Eucaristia celebrem la mort i la resurrecció del Senyor. D'ell rebem la llum escoltant les seves paraules: “Jo soc la resurrecció i la vida, qui creu en mi, encara que mori, viurà. Així creiem i esperem fermament que tal com Jesús ressuscità, com el vencedor de la mort que viu per sempre, també els qui han mort en Crist, els qui han estat empeltats en Crist pel baptisme, participaran de la seva resurrecció i viuran per sempre en el Senyor, on Déu serà tot en tots!»

«Amb aquesta esperança –va dir finalment–, l'Església de Girona i Barcelona, els familiars i tots nosaltres, donem gràcies a Déu pel ministeri sacerdotal de Mn. Francesc i per tot el bé que ell ha fet entre nosaltres. Us trameto, tanmateix, el condol i la pregària del Sr. Cardenal Arquebisbe de Barcelona, que m'ha encomanat d'expressar-lo a la família del mossèn i a tots els presents.»

Mons. Jaume Traserra Cunillera

El bisbe emèrit de Solsona, Mons. Jaume Traserra Cunillera, va morir a Granollers, on residia des de la seva jubilació, el dia 25 de gener de 2019, havent complert els 84 anys. La missa exequial en sufragi de la seva ànima es va celebrar a la parròquia de Sant Esteve de Granollers el dissabte dia 26 de gener, a les 16.00 hores, presidida per Mons. Xavier Novell, bisbe de Solsona, que va concelebrar l'eucaristia amb Mons. Josep Àngel Saiz, bisbe de Terrassa; amb Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, bisbes auxiliars de Barcelona –el cardenal Omella participava, en aquelles hores, a la missa exequial pel cardenal Fernando Sebastián. També varen concelebrar nombrosos preveres de les diòcesis de Solsona, Barcelona i d'altres diòcesis. Els fidels ompliren totalment l'ampli temple parroquial de Sant Esteve. Entre els fidels hi havia, en llocs preferents, els nebots i altres familiars del bisbe Jaume.

El cardenal Joan Josep Omella el mateix dia 25 de gener va fer pública una nota –es troba a la secció del Prelat– en què comunicava a tots els preveres i diaques, als religiosos i religioses i a tots els diocesans la defunció del que fou prevere i bisbe auxiliar de la nostra arxidiòcesi fins al seu nomenament com a bisbe residencial de Solsona. «El cardenal Omella», deia la nota, «demana a tots els diocesans de Barcelona que vulguin pregar per l'etern descans d'aquest bisbe, que fou un gran servidor de la nostra arxidiòcesi de Barcelona, de la qual fou professor de la Facultat de Teologia, secretari general i canceller, canonge de la catedral, vicari general i, des de l'any 1993, bisbe auxiliar. L'any 2001 fou nomenat bisbe de Solsona, que va regir fins al nomenament de l'actual bisbe, Mons. Xavier Novell.»

Mons. Jaume Traserra va néixer a Granollers el dia 11 de juliol de 1934. L'any 1951 va entrar al nostre Seminari Conciliar on va iniciar els estudis de Filosofia que aviat va continuar i completar a la Pontifícia Universitat Gregoriana (PUG) de Roma, amb un expedient acadèmic veritablement excepcional: llicenciat en Filosofia, llicenciat en Teologia i llicenciat en Dret Canònic, amb les màximes qualificacions. Va completar aquesta formació cursant dues llicenciatures civils, en Filosofia i Lletres i en Dret, a la Universitat de Barcelona. Era doctor en Dret Canònic per la PUG. L'any 1956, a Roma, rebé la tonsura i les altres ordres. Fou alumne del Pontifici Col·legi Espanyol de Sant Josep, on fou ordenat prevere el 19 de març, festa de Sant Josep, de 1959.

També ha estat excepcional el seu servei a la nostra arxidiòcesi, on va ocupar els càrrecs següents: prefecte d'Estudis del Seminari Menor (1961), oficial del Tribunal Eclesiàstic (1962), actuari del mateix Tribunal (1963), secretari de la Visita Pastoral (1965), professor de Dret Canònic al Seminari Major (1967), professor adjunt de Dret Canònic a la Facultat de Teologia (1970), jutge prosinodal per un trienni (1971), secretari general i canceller de l'Arquebisbat (1972), delegat episcopal a la Junta del Patronat de les Vivendes del Congrés Eucarístic (1979), canonge doctoral de la catedral de Barcelona (1986) i degà del Capítol de canonges (1993), vicari general de l'Arquebisbat (1987), membre del Col·legi de Consultors de l'Arquebisbat (1990), bisbe auxiliar de Barcelona (1993) i professor ordinari de la Facultat de Teologia de Catalunya (1999). L'any 2001 fou nomenat bisbe residencial de Solsona. A la Conferència Episcopal Espanyola fou vocal del Consell d'Economia i membre de la Comissió Episcopal per al Patrimoni Cultural.

Fou un treballador incansable, com es pot deduir dels càrrecs que li foren confiats. Per a ell, no foren mai càrrecs honorífics, sinó una oportunitat per treballar i servir les comunitats cristianes en les seves necessitats. Era un home de Dret per la seva formació, però aplicava les normes amb humanitat i amb gran respecte a les persones. Feia el bé amb molta discreció i sense donar-se importància, i actuava sempre amb una elegància espiritual admirable.

Que el Senyor l'hagi acollit i l'hagi premiat pel seu llarg servei a la seva Església, en què també hi trobà la Creu del Senyor. En el moment de pregar per ell, recordem de

manera especial els més de quaranta anys en què va ser un servidor fidel de la nostra Arxidiòcesi de Barcelona.

Religioses difuntes

La Gna. Dolors (M. Antonia) CORRAL CASTAÑO, de les Germanes Franciscanes Missioneres de la Nativitat de Nostra Senyora (Darderes), va morir el 8 de gener de 2019, als 82 anys d'edat i 60 de vida religiosa.

La Gna. Maria Isabel (Anna M.) RIERA GODORI, religiosa clarissa del Monestir de Santa Maria de Pedralbes, va morir el 22 de gener de 2019, als 96 anys d'edat i 69 de vida religiosa.

Consell Pastoral Diocesà

Crònica de la novena reunió del trienni 2016-2019 (12/01/2019)

El Consell Pastoral Diocesà (CPD) celebra la seva novena reunió el dissabte 12 de gener de 2019, de les 10.30 fins a les 13.30 hores, a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar de Barcelona. Presideix la reunió el Sr. Cardenal Arquebisbe, Mons. Joan Josep Omella; l'acompanyen en la presidència Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell, bisbes auxiliars, i els membres del Secretariat del CPD.

1. Pregària

S'inicia la reunió amb la pregària de Tèrcia.

2. Salutació del Sr. Cardenal Arquebisbe

Desitja a tots un bon any. Remarca la importància del tema central de la reunió: com vivim el nostre Pla pastoral diocesà, sobretot l'eix de la fraternitat. «No és gens fàcil viure en un món com el nostre, ple de tensions polítiques, socials, religioses... Què hem de fer nosaltres? Seguir el camí que ens ensenya Jesús. Viure la fraternitat i mostrar serenitat, pau i amor. La Mare de Déu a Natzaret va dir sí a Déu, i això va canviar el món. Doncs nosaltres també hem de dir el nostre sí des de la nostra senzillesa, com ja ho feu. Ànim i endavant!»

3. Aprovació, si s'escau, de l'acta de la vuitena reunió del 29 de setembre de 2018

Els consellers aproven per assentiment, unànimement, l'acta de la reunió del 29 de setembre de 2018.

4. TEMA PRINCIPAL: SORTIM!: Pla pastoral diocesà de l'arxidiòcesi de Barcelona. Qüestions per respondre de manera personal prèviament a la reunió. Es prega lliurar aquell dia les respostes per escrit

Exposa aquest punt el Dr. Andreu Ibarz. Diu que sobre l'eix de la fraternitat s'han enviat dos cartells a les parròquies i moviments. Dins de la carpeta d'aquesta reunió hi ha un document que recorda la pàgina web i l'eix que es treballa aquest any. Des de la

pàgina web del bisbat es recorda que hi ha un correu electrònic per tal de comunicar al bisbat totes les accions, iniciatives, etc., que es van fent sobre el Pla pastoral. També remarca que a la carpeta hi ha un document del prior de Taizé, el germà Alois, que parla de l'hospitalitat i també pot ajudar en l'aplicació del nostre Pla pastoral. Diu que les respostes rebudes per escrit es passaran al bisbat per fer-ne uns comunicats breus. A continuació hi ha diverses intervencions dels membres del CPD sobre les preguntes que segueixen (incloses a l'ordre del dia de la reunió).

4.1. Com valora el Recés Diocesà d'Advent del dissabte 24 de novembre de 2018?

Les diverses intervencions en fan una valoració molt positiva. «Fou com oxigen per al bisbat». «El silenci va ajudar molt a la pregària i a interioritzar el missatge. L'aplicació d'aquest Pla pastoral és un gran enriquiment.» Es fa una valoració molt positiva des de la pastoral obrera, perquè va ajudar a veure la nostra realitat. Punt negatiu: potser el lloc no era el lloc més adient.

4.2. Com has viscut a nivell personal la primera etapa de presentació i recepció del Pla pastoral diocesà?

Es diu que la pastoral obrera s'ha sentit ben acollida en el Pla i se sent responsable de la seva aplicació. «Som conscients que aplicar el Pla pastoral no és gens fàcil, però anem caminant i es va aplicant.» Es remarca la importància de veure com acollim les persones en les parròquies i en els moviments; acollir és el primer pas per poder transmetre el missatge de Jesús i del seu Evangeli.

4.3. Com ha anat la presentació del Pla pastoral diocesà en el teu arxiprestat o en el teu àmbit funcional?

Una intervenció dona les gràcies a Mons. Antoni Vadell per haver assistit a una reunió arxiprestal de presentació del Pla pastoral, en la qual ell va parlar de l'acolliment de les persones allunyades. Una altra intervenció posa en relleu l'actitud de comunitats del barri de la Barceloneta, d'obertura als problemes del barri per veure quines accions es poden fer. Des del món de la família s'agraeix la trobada del bisbe auxiliar Toni Vadell amb els moviments familiars d'un arxiprestat i també l'altra trobada del CPM.

4.4. Esteu fent ús del web de l'arxidiòcesi en l'apartat del Pla pastoral diocesà? Us «baixeu» i difoneu els materials per a l'aplicació de l'eix 4, dedicat a la Fraternitat? Com ho esteu treballant?

Es respon que la pàgina web ajuda molt per tal de fer arribar la informació. En algun arxiprestat diuen que van lentament perquè tot just han començat a utilitzar el web i els materials del Pla pastoral. En un altre arxiprestat es treballen les pel·lícules proposades, amb resultats que consideren molt positius.

5. LA FRATERNITAT – eix 4 del Pla pastoral diocesà. Reflexió d’Anna Almuni, delegada diocesana per a la Formació i Acompanyament del Laïcat, i diàleg posterior

Presentació del tema.

Mons. Antoni Vadell presenta la Sra. Anna Almuni, delegada diocesana per a la Formació i l’Acompanyament del Laïcat, que presenta el tema de la Fraternitat, quan la diòcesi viu un moment de canvis en l’organigrama diocesà i pel nomenament de les persones responsables de les delegacions, secretariats i altres serveis.

Es recorda que a la pàgina web de l’Arquebisbat hi ha, en l’apartat sobre el Pla pastoral, els materials que van ser proposats durant el Recés Diocesà d’Advent al Seminari Conciliar de Barcelona, 24/11/2018) i els materials que es troben a la secció «Activitats», en l’apartat «Viure la Fraternitat»:

- Com treballar la fraternitat. PDF
- Per treballar a partir d’Advent 2018. PDF
- Examen de consciència de la fraternitat. PDF
- Propostes de *lectio divina*. PDF
- Cinema: films entorn de Jesucrist i la fraternitat. PDF

Des de la Comissió de Seguiment del Pla pastoral diocesà «Sortim!» s’ofereix el nou vídeo que el departament de Comunicació de l’Arquebisbat ha elaborat sobre l’eix de la Fraternitat (hi ha versió catalana i versió castellana). També es van proposar activitats per dur-les a terme en el temps d’Advent, que s’esperava que fossin d’utilitat per a les parròquies, arxiprestats i moviments,

(Nota de la redacció del BAB: en el BAB de novembre de 2018 hi ha unes reflexions d’Anna Almuni sobre la Fraternitat, presentades als participants en el recés d’Advent per a preveres i diaques de Barcelona ciutat, celebrat a la Casa d’Exercicis de Sarrià, 29/11/2018).

6. Presentació de la Delegació Diocesana d’Anunci de la Fe i d’Iniciació Cristiana i dels secretariats diocesans que pertanyen a aquesta delegació. Ho van presentar el delegat i els directors dels esmentats secretariats

Presenten aquest tema la Sra. Bea Gómez, del Secretariat del CPD, i el delegat Mn. Bruno Bérchez. Manifesten la seva satisfacció pel funcionament actual d’aquesta Delegació, perquè permeten fer un treball conjunt en una àrea àmplia de la pastoral

diocesana, cosa que no existia abans. Diuen que ja han fet dues reunions amb els responsables dels secretariats integrats en aquesta Delegació (i que cada secretariat mantindrà una certa autonomia per fer sessions de formació, tallers, etc.). «No anem sols» –diuen–, «el bisbe auxiliar Antoni Vadell també ens acompanya».

Aquests són els secretariats o serveis integrats en aquesta Delegació:

- Secretariat Diocesà de Catequesi: Mn. Enric Termes Ferré, director.
- Secretariat Diocesà d'Educació Catòlica: Sr. Raül Adames Garcia, director.
- Secretariat Diocesà de Missions: Sr. Josep Riera Bail, director; Mn. Miquel Àngel Pérez Sánchez, consiliari.
- Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves: Mn. Bruno Bérchez Cagigal, director.
- Secretariat Diocesà de Pastoral Familiar: Sr. Xavier Padilla García i Sra. Dolors Parellada Serra, directors; Mn. Antonio Manuel Reina López, consiliari.
- Secretariat Diocesà de Pastoral Vocacional: Mn. David Álvarez Rodríguez, director.
- Servei diocesà per al Catecumenat: Mn. Felip-Juli Rodríguez Piñel, director.

6.1. Intervencions d'alguns responsables

Alguns d'aquests responsables expliquen la situació de l'àmbit que tenen encomanat:

- Mn. Felip-Juli Rodríguez planteja la situació del Servei Diocesà per al Catecumenat, un servei que s'ha anat consolidant i que respon a una necessitat actual. Explica el procés que se segueix per preparar els infants, adolescents, joves i adults per a la recepció del baptisme.
- El Sr. Raül Adames informa sobre la situació de l'ensenyament de la religió a l'escola pública i els problemes i els reptes que afronten els professors de religió.
- Mn. Antoni Manuel Reina, consiliari del Secretariat Diocesà de Pastoral Familiar, excusa l'absència dels directors d'aquest Secretariat, que són un matrimoni que ha hagut de fer un viatge per raons familiars. Explica que s'ha fet un treball de conèixer la realitat dels moviments de caràcter matrimonial i familiar existents i els serveis oferts, com el consultori familiar i la publicació *Problemàtica Viva*, que ara només es publica en format digital. Es treballa amb matrimonis joves i amb el CPM, es vol tenir actualitzada la web de Pastoral Familiar, i el Secretariat s'ha fet present en la Plataforma Familiar, en el Simposi d'Educació i en els àmbits on es parla de la família. Es treballa per fer que pogués existir un equip de pastoral familiar a cada parròquia.
- El Sr. Josep Riera explica les activitats del Secretariat Diocesà de Missions, i diu que desitjaria que a cada parròquia hi hagués un laic o un equip de persones encarregats de l'animació missionera. També explica les relacions amb les Obres Missionals Pontifícies i amb l'IEME.
- Mn. Bruno Bérchez diu que el Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves no és un moviment; és un lloc de comunió amb grups de carismes diversos, un espai de

trobada, un lloc d'acompanyament i també de formació... Explica les iniciatives previstes per a aquest curs. Diu que en aquest àmbit cal estar molt oberts a l'Esperit, que bufa allà on vol. I que caldria que hi hagués unes parròquies de referència per als joves amb inquietuds cristianes... «Els joves van allà on hi troben vida.»

6.2. Paraules del Sr. Cardenal

Clou el torn d'intervencions el Sr. Cardenal Omella. Diu que entre els responsables de les delegacions i secretariats hi ha preveres, diaques i també laics, homes i dones... És molt important treballar en equip en cada organisme i cercant una «sinodalitat creixent».

També diu que «a l'Església de Barcelona hi ha més realitat de la que es veu. Quina tristesa que no es digui que hi ha una realitat més profunda i rica de la realitat que es veu! Cal obrir els ulls; hi ha pluralitat, però també hi ha molta creativitat. Cal que reconeguem les petites flors que neixen, allò que neix, com deia Mn. Bruno. Hi ha molta gent treballant aquí per fer realitat una Església en sortida. Gràcies a tots!»

7. Informacions

S'informa, aprofitant el poc temps que queda, de la Trobada de la Càtedra de Teologia Pastoral Josep Pont i Gol a Montserrat, els dies 2 i 3 de gener de 2019, i del document *Església catalana: present i futur*, que sortí de la reunió.

8. Propera i darrera reunió del trienni del CPD 2016-2019:

10a reunió del CPD: dissabte 4 de maig de 2019.

9. Pregària final

S'acaba la reunió amb una pregària a la Mare de Déu.

Arxiprestes

Crònica de la primera reunió d'arxiprestes (30/01/2019)

El dimecres 30 de gener de 2019, de les 10.30 a les 13.30 hores, es reuneixen els arxiprestes de la nostra arxidiòcesi a la sala Beat Pere Tarrés del Seminari Conciliar de Barcelona. Presideix el Sr. Cardenal Arquebisbe, acompanyat dels bisbes auxiliars. També assisteixen a la reunió els altres membres del Consell Episcopal, els vicaris episcopals de les cinc zones pastorals i la Sra. Màrion Roca, secretària general i cancellera de l'Arquebisbat. Hi eren presents vint-i-tres dels vint-i-sis arxiprestes de la diòcesi; tres varen excusar la seva absència.

Com es tracta de la primera reunió d'aquests arxiprestes, per informació de tots els lectors/es del BAB, heus ací el nom de l'arxipreste seguit del nom de l'arxiprestat:

1. Catedral: Mn. Salvador Pié Ninot
2. Rambles - Poble-sec: Mn. Joan Cabot Barbany
3. Sant Josep Oriol: Mn. Saturnino Rodríguez Rodríguez
4. Puríssima Concepció: Mn. Ramon Corts Blay
5. Sagrada Família: Mn. Joan Obach Baurier
6. Sant Martí: Mn. Manuel Seliva Ponce
7. Horta: Mn. Albert Sols Lúcia
8. Guinardó: vacant
9. Vall d'Hebron: Mn. Joan Garcia de Mendoza Esteban
10. Vilapicina: Mn. Manuel Pérez González
11. Gràcia: Mn. Francesc Gimeno Piñol
12. Sant Gervasi: Mn. Josep M. Jubany Casanovas
13. Sarrià: Mn. Joan Sabé Colom
14. Poblenou: Mn. Gabriel Carrió Amat
15. Provençals: Mn. Emili Gil Batllori
16. Sant Andreu: Mn. Josep Soler Llopart
17. Trinitat-Roquetes: Mn. Rafael Míguez Melero
18. Sants - la Marina: Mn. Josep Hortet Gausachs
19. La Torrassa - Collblanc: Mn. Manuel Martínez Maqueda
20. L'Hospitalet de Llobregat: Mn. Josep M. Romaguera Bach
21. Cornellà de Llobregat: Mn. Gregori Manso Santos
22. Badalona sud: Mn. Salvador Roura Comas

23. Badalona nord: P. Jesús Sans i Compte, OCD
24. Gramenet: Mn. Agustí Viñas Rexach
25. La Cisa: Mn. Xavier Pich-Aguilera Roca
26. Mataró: Mn. Jordi Illa Carlos

1. Pregària inicial

S'inicia la reunió amb la pregària de Tèrcia.

2. Salutació del Sr. Cardenal Arquebisbe

El Sr. Cardenal hagué d'incorporar-se a la reunió quan aquesta ja s'havia iniciat, però saludà breument a tots i va demanar que es continués en el treball ja iniciat.

3. CONSULTA SOBRE L'ESBORRANY DEL DOCUMENT SOBRE ELS ARXIPRESTES. Part I: L'arxipreste i l'arxiprestat al servei de la comunió. Part II: Equip presbiteral i diaconal de l'arxiprestat, una «fraternitat». Part III: Consell Pastoral Arxiprestal: coordinació i animació pastoral de l'arxiprestat al servei de l'evangelització

3.1. El document

Mons. Antoni Vadell va fer una presentació del document, en què remarcava alguns punts d'especial importància, com la vertebració de l'arxiprestat amb l'aportació dels laics, molt important de cara al futur, amb la disminució de ministres ordenats. També va remarcar la sinodalitat del document, és a dir, el foment del treball conjunt de preveres, diaques i laics al servei de l'evangelització. En aquest sentit, Mons. Vadell, fent ús d'una metàfora musical, va dir als arxiprestes que més que cada una de les notes que componen la peça (el document), estiguessin atents a la melodia de la peça (la melodia del text és el treball sinodal).

El text íntegre d'aquest document es va incloure al dossier de la reunió. És un text de vuit folis, del que, a títol informatiu, reproduïm l'índex, que dona idea del seu contingut.

Part I: L'arxipreste i els arxiprestats al servei de la comunió.

- Finalitat i tasques de l'arxiprestat
- Missió de l'arxipreste

Part II: Equip presbiteral i diaconal de l'arxiprestat, una fraternitat.

- Concepte i composició
- Finalitats
- Reunions

Part III: Consell Pastoral Arxiprestal: coordinació i animació pastoral de l'arxiprestat al servei de l'evangelització.

- Concepte
- Constitució
- Membres
- Finalitats
- Altres disposicions
- Cessació dels consellers. Substitució

3.2. Diàleg

Varen seguir una quinzena d'intervencions dels arxiprestes, en què es va indicar la necessitat d'un veritable esperit sinodal amb els laics, homes i dones. També es va recordar la necessitat d'un treball pastoral coordinat amb els vicaris episcopals de cada zona, que remarqui que els arxiprestes fan molt perquè les orientacions del vicari episcopal respectiu puguin ser aplicades en el seu territori.

4. SORTIM! Pla pastoral diocesà de l'arxidiòcesi de Barcelona. Qüestionari indicatiu de cara a compartir experiències i propostes entre tots els arxiprestes

4.1. Com valoreu al vostre arxiprestat el Recés Diocesà d'Advent del dissabte 24 de novembre de 2018?

En aquest punt, en les intervencions que en van parlar, en van fer una valoració positiva.

4.2. Com s'ha viscut a nivell arxiprestal la primera etapa de presentació i recepció del Pla pastoral diocesà?

Les intervencions, en general, van dir que la primera divulgació del llibret que conté el nou Pla pastoral ha tingut bons resultats i que l'acceptació és molt bona. Però també es va dir que ara queda per fer una feina de concretar els objectius a assolir a cada lloc.

4.3. Esteu fent ús del web de l'arxidiòcesi en l'apartat del Pla pastoral diocesà? Us descarregueu i difoneu els materials per a l'aplicació de l'eix 4, dedicat a la Fraternitat? Com ho esteu treballant?

En aquest punt, les intervencions manifestaven que en l'ús de la pàgina web s'està començant, però que encara no és un ús generalitzat, com succeeix entre els joves. Adaptar-se als instruments digitals és un procés, però es va avançant.

4.4. Quines propostes i realitats hi ha al teu arxiprestat de cara a treballar el Pla pastoral, en especial pel que fa a l'eix 4 dedicat a la Fraternitat?

En aquest punt es varen manifestar dues coses:

- un interès pel tema de la fraternitat i la seva actualitat en l'àmbit eclesial;
- la necessitat d'arribar a concrecions, aspecte que està en el programa de diversos arxiprestats.

5. Informacions

5.1. Recessos de Quaresma a cada una de les cinc zones pastorals

Les zones pastorals 1, 2 i 3 el faran el mateix dia i en el mateix lloc. Les zones pastorals 4 i 5 el faran en el dia i lloc que es determinarà a cada zona.

5.2. Trobada diocesana pasqual amb relació al Pla pastoral diocesà SORTIM!, diumenge de l'Ascensió del Senyor, 2 de juny de 2019, a les 18 hores, a la basílica de la Sagrada Família

No serà una celebració de l'eucaristia sinó una trobada de reflexió, en la qual es pregarà i s'escoltaran alguns testimonis i la paraula del pastor diocesà.

5.3. Treball conveni Arquebisbat de Barcelona - Mémora (tanatoris)

En aquest punt es va dir que s'està dialogant en un clima de col·laboració mútua.

5.4. Celebracions de matrimonis en capelles de finques particulars

En aquesta qüestió es va dir que el criteri a seguir és no autoritzar casaments fora dels temples parroquials, i que es confia al bon criteri dels rectors l'aplicació d'aquest criteri.

6. Precs i preguntes

Es clou la reunió amb una pregària.

Organismes interdiocesans

Comissió Interdiocesana d'Ecumenisme i de Relacions Interreligioses: davant la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

El camí ecumènic és llarg, molt llarg, perquè el mal que ens hem fet és també molt gran. Tots els cristians, o quasi tots, celebrem cada any l'Octavari de Pregària per la Unitat del 18 al 25 de gener, una celebració no apta per a impacients. Fa més de cent anys, més de seixanta a casa nostra, i el que queda!

Les relacions interconfessionals han anat evolucionant al llarg dels darrers cent anys. Des d'unes relacions hostils o, si més no, d'ignorància mútua s'ha passat a unes relacions de diàleg i fraternitat. Aquesta aproximació s'està fent en tres nivells.

En primer lloc, per l'exercici de la caritat ecumènica entre els caps de les diferents confessions.

En segon lloc, en l'àmbit doctrinal. Els diàlegs teològics han permès aproximacions molt importants en punts en què semblava que estàvem tan i tan lluny els uns dels altres. Els darrers cinquanta anys s'ha arribat a acords molt significatius o a aproximacions molt notables en aspectes essencials, com, per exemple, el principi de la justificació per la sola fe, un punt clau de la reforma del segle XVI, en la relació entre tradició i Sagrada Escripura, en la concepció de la missió de l'església, en la concepció del primat i d'alguns aspectes sacramentals: baptisme, eucaristia, ministeri.

En tercer lloc, en la base. La relació d'amistat, de pregària unida i de col·laboració fraterna entre fidels de les diverses confessions és un aspecte tant o més important que els altres dos, perquè tot diàleg és més fluid quan hi ha relacions amistoses entre les parts. El resultat més significatiu de l'ecumenisme en els darrers decennis, i també el més gratificant, no són els diferents acords o documents, sinó la fraternitat recuperada, el fet que ens hem redescobert germans i germanes en Crist, hem après a valorar-nos i a caminar junts el camí cap a la plena unitat. No només ja no anem els uns contra els altres, com anàvem no fa tants anys, sinó els uns cap als altres.

Som on som i ja no hi pot haver marxa enrere. Només podem anar endavant amb paciència i amb confiança en l'acció de l'Esperit Sant, no oposant-nos al seu do, sinó acollint-lo i fent-lo fructificar. Ell és el constructor de la unitat, col·laborem-hi.

Hem d'augmentar el flux d'amistat, respecte i confiança entre els membres de les diferents confessions en el nostre entorn més immediat. Hem d'aprofitar les ocasions de contacte que hi ha en els nostres pobles i ciutats. Malauradament, sembla que la preocupació per la unitat ocupa un lloc no gaire important en la vida de les nostres comunitats catòliques, protestants i ortodoxes. No treballar per la unitat és traïr el sentit de la pregària de Jesús en el darrer sopar: «Que siguin u.» (cf. Jn 17, 21-23).

Totes les comunitats parroquials o religioses i tots els moviments hem d'anar donant cos a una nova activitat pastoral, la pastoral ecumènica, al costat de la pastoral social, sacramental, familiar... Ho dic per als catòlics, òbviament. També els altres germans cristians, encara que no en diguin «pastoral», haurien de fer quelcom semblant. L'acció ecumènica no és una elecció opcional, sinó una obligació sagrada per a tots els cristians.

Enguany el lema i els textos per a l'octavari han estat elaborats per les esglésies d'Indonèsia. El lema, com veureu, és «Cerca la justícia i només la justícia» (Dt 16, 18-20). Les nostres divisions no poden ser obstacle perquè totes les esglésies, per elles mateixes i en comunió amb totes les altres, assumeixin el repte de treballar per la justícia en el món.

Que aquest octavari ens ajudi a refermar el nostre compromís per la justícia.

Comissió Interdiocesana d'Ecumenisme i de Relacions Interreligioses

Organismes diocesans

Delegació Diocesana de Vida Consagrada: Cartes sobre la Jornada Mundial de la Vida Consagrada

Barcelona, gener de 2019

A l'atenció dels PP. superiors dels religiosos preveres de l'Arxidiòcesi de Barcelona.

Reverend Pare,

En nom del Sr. Cardenal Arquebisbe Mons. Joan Josep Omella, em plau convidar-lo, a vostè i als membres de la seva comunitat, a concelebrar en l'Eucaristia que ell presidirà en la Festa de la Presentació del Senyor en el temple el dissabte dia 2 de febrer, a les 12 del migdia, a la Santa Església Catedral de Barcelona.

La celebració de la Jornada Mundial de la Vida Consagrada és un moment privilegiat per expressar la comunió dels diferents carismes i vocacions suscitats per l'Esperit Sant, al voltant del nostre pastor diocesà.

Rebi en Crist i Maria, la meva més cordial salutació.

Joan Josep Moré, SDB
Delegat diocesà de Vida Consagrada

* Pot comunicar la seva assistència avisant a la sagristia de la Catedral (tel. 93 315 15 54) o bé a la Delegació Diocesana de Vida Consagrada de l'Arquebisbat (tel. 93 270 13 01).

Barcelona, gener de 2019

A l'atenció de les germanes i germans de la Vida Consagrada de l'Arxidiòcesi de Barcelona.

Benvolguts,

«Pare nostre. La vida consagrada, presència de l'amor de Déu» és el lema amb el qual celebrarem, enguany, la Jornada Mundial de la Vida Consagrada.

El Sr. Cardenal Arquebisbe, Mons. Joan Josep Omella, presidirà l'Eucaristia amb aquest motiu, a les 12 del migdia del dissabte dia 2 de febrer, a la Santa Església Catedral de Barcelona.

Trobar-nos els diferents carismes suscitats per l'Esperit Sant en bé del poble de Déu, al voltant del nostre pastor diocesà, fa visible la comunió i la necessària complementarietat entre tots.

Aquesta Delegació Diocesana de Vida Consagrada de l'Arxidiòcesi de Barcelona, juntament amb la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), us invitem a unir-vos a aquesta celebració.

En unió de pregàries, rebeu la nostra més cordial salutació.

P. Màxim Muñoz, CMF
President de la URC

Joan Josep Moré, SDB
Delegat diocesà de Vida Consagrada

Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves: Connexió de joves cristians des de Mataró amb la JMJ de Panamà

La Jornada Mundial de la Joventut (JMJ) que aquest any es va celebrar a la ciutat de Panamà del 23 al 27 de gener, amb la presència del papa Francesc, també va tenir ressò a la nostra diòcesi amb un cap de setmana intens protagonitzat pels joves i organitzat pel Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves, del que és responsable Mn. Bruno Bérchez, en col·laboració amb els responsables d'altres diòcesis catalanes. «Això», va declarar Mn. Bruno, «ha estat una preparació per a quan anem a la JMJ de Portugal. Els joves han pogut veure que això de ser cristià és una bogeria compartida, i han viscut experiències i moments que els ajudaran a créixer».

Cinc-cents joves de la nostra diòcesi i d'altres diòcesis es varen reunir a Mataró el 26 i 27 de gener per connectar espiritualment amb la JMJ de Panamà. La distància d'aquesta JMJ del continent sud-americà va fer que els joves d'aquí no anessin a Panamà, però la distància no va ser problema per impedir la connexió espiritual i festiva dels joves reunits a la capital del Maresme amb la ciutat del famós canal. Les escoles de Sant Josep i dels Pares Salesians van acollir els joves, fent un veritable esforç.

Com va dir als joves Mons. Antoni Vadell, en el moment d'acollir-los: «Avui estem fent un gest de profunda comunió amb Mataró, però també amb el Papa i els joves de tot el món. Us convido a gaudir de la festa, perquè el Senyor també gaudia de la

vida, de l'encontre. El més interessant serà que quan s'acabi la JMJ de Mataró puguem obrir la nostra maleta i veiem tot el que ens n'hem emportat. Veureu que ens emportarem molts detalls: aquell somriure, aquell gest, aquella pregària, o una reflexió... Per això us convido a estar molt atents i oberts. És cert que, comparat amb tot Catalunya, som una minoria, però els que heu vingut ens esteu dient que en aquesta Església minoritària hi ha joves que estan seguint el Senyor i que hi ha un nou escenari en el moment actual.»

Un dels moments més emotius de la primera jornada va ser quan, abans d'anar a dormir, els joves van poder connectar en directe amb la Vigília de la JMJ de Panamà a través d'una pantalla gegant.

El diumenge al migdia tots els joves i els organitzadors van anar a la basílica de Santa Maria, on van participar en l'eucaristia d'enviament, que va presidir el cardenal Joan Josep Omella. I així, les paraules del papa Francesc varen arribar als joves catalans, ja que el cardenal Omella se'n va fer ressò des de Mataró. Posant la Mare de Déu al centre, els va dir: «Jesucrist és el camí de la veritat i de la vida. Però hem de trobar-lo i vosaltres ho heu fet. Continueu aquesta amistat amb el Senyor i doneu-ne testimoni a la gent.»

Dinars compartits amb els bisbes, moments d'escoltar la Paraula de Déu, temps per a la pregària i per escoltar testimonis dels joves, i també moments de joiosa diversió. Aquesta JMJ ha superat les expectatives. Al vespre, els joves van poder ballar, saltar i cantar, riure i compartir amb els joves de les altres diòcesis de Catalunya. amb moments que sens dubte recordaran durant molt de temps.

I, al final, els joves varen escoltar la notícia que la propera JMJ serà l'any 2021 a Lisboa, a Portugal. A la basílica de Santa Maria de Mataró aquesta notícia es va convertir en un crit de joia i en una allau d'aplaudiments, davant l'oportunitat que això representa per als joves de casa nostra. Portugal és un país a prop de casa que permetrà viure als joves catalans una nova JMJ amb joves de totes les diòcesis del món.

Crònica

Acte de pregària de la comunitat de Taizé

Del 28 de desembre de 2018 al dia 1 de gener de 2019, la comunitat ecumènica de Taizé va celebrar la tradicional Trobada Europea de Joves a Madrid, acompanyats pel cardenal Osoro. Aquesta ha estat la XLI Trobada Europea. De retorn de la capital d'Espanya i de camí cap a França, la comunitat de Taizé va voler celebrar un acte de pregària a la basílica de Santa Maria del Mar el dijous 3 de gener de 2019, a les 20.00 hores. Aquest acte, que tenia un sentit d'agraïment a la nostra diòcesi, ha acompanyat en tres ocasions aquesta Trobada Europea de Joves.

El germà Alois, prior d'aquesta comunitat ecumènica, va declarar que aquesta aturada a Barcelona era gairebé obligatòria pel gran vincle d'aquesta comunitat monàstica amb l'Església local de Barcelona. «No volíem arribar a Taizé sense aturar-nos aquí a Barcelona. Poder trobar-nos per pregar en aquesta basílica de Santa Maria del Mar és un veritable regal», declarà el germà Alois a Andrea Pujol, periodista de l'Oficina de Comunicació de l'Arquebisbat de Barcelona.

A l'acte de pregària, que es va concloure amb una adoració de la Santa Creu, hi varen participar més de 2.500 persones, sobretot joves, que varen omplir l'espaiosa basílica. Mons. Antoni Vadell, bisbe auxiliar de Barcelona, va donar la benvinguda als monjos de Taizé (les seves paraules es publiquen a la secció «Vicariat General», en aquest mateix número del BAB). Discretament situats entre els assistents, també hi varen participar l'abat de Montserrat, Josep Maria Soler; les abadesses de Sant Benet de Montserrat, Maria del Mar Albajar, i de Sant Pere de les Puel·les, Esperança Atarés. I situats discretament entre els joves, hi havia nombrosos preveres i diaques de diverses diòcesis catalanes, com Mn. Salvador Bacardit, vicari episcopal de Barcelona ciutat; Mn. Antoni Matabosch, president honorari de la Fundació Joan Maragall; Mn. Salvador Pié, rector de la basílica de Santa Maria del Mar, i Mn. Bruno Bérchez, delegat diocesà d'Anunci de la Fe i d'Iniciació Cristiana i director del Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves, entre d'altres de tot Catalunya.

El laic Josep Oriol Pujol i Humet, director general de la Fundació Pere Tarrés, en un article titulat «Taizé a Barcelona», publicat a la secció religiosa dominical del diari *La Vanguardia* (06/01/2019, pàg. 42) escrivia: «Malgrat que era una data complexa, en què tants són a la muntanya o en capitals europees, la gran basílica de Santa Maria del Mar es va omplir de gom a gom. La música suau, els cants senzills, profunds, repetits com a lletanies... Les paraules planeres i acollidores, l'Evangelí multilingüe, el Pare-

nostre resat amb profunditat, Santa Maria del Mar com a marc que invita a la serenor, a la introspecció, a la vivència del Transcendent. “No oblidem l’hospitalitat” és el lema de la Carta de Taizé per al 2019. Partint de l’experiència de l’hospitalitat que viuen els joves en les trobades de la comunitat i que marquen a tants, desgrana cinc propostes: descobrim en Déu la font de l’hospitalitat, estem atents a la presència de Crist en les nostres vides, acollim els nostres dons i també els nostres límits, trobem en l’Església un lloc d’amistat i exercim una hospitalitat generosa. Gràcies pel que tenim i som, esperit d’acollida als nouvinguts i als més febles, comprensió de l’altre... Una estona en comunió, cap condició per participar-hi, somriures amables, còmplices, entre desconeguts. Taizé, un cop més a Barcelona com a model de comunitat que prega, acull, acompanya a viure la fe, convida al compromís amb l’altre, a estimar. No és aquesta l’essència del missatge de Jesús de Natzaret?»

En unes declaracions al *Full Dominical* (30/12/2018), el germà Pere Foz, membre català de la comunitat de Taizé, va dir: «Volem pregar amb tants amics per celebrar una amistat que perdura. Hem volgut fer un parada a Santa Maria del Mar, que sempre ha estat un lloc referent en el pelegrinatge de confiança.»

Va afegir: «Sempre parlem d’un pelegrinatge de confiança, d’una continuïtat, perquè cada jove pugui trobar el seu compromís dins l’Església i la societat. Molts joves que tornen a les trobades ens parlen de com continuen posant en pràctica a casa seva els valors de solidaritat, el camí de la fe, la recerca del sentit de l’existència que sempre hem de mantenir. Les trobades permeten que joves molts diferents, creients i no-creients, puguin sortir de l’individualisme i la soledat i cercar junts.»

El germà Roger Schutz sempre ens demanava «escoltar, escoltar sempre». Els joves, a Taizé, se senten acollits i acompanyats, escoltats. Els germans no imposen res, compartim amb ells l’essencial de la nostra vida comunitària, és a dir, la pregària. Preguem amb ells. Els cants de Taizé som com una escolta de pregària i els joves hi entren fàcilment.

Quins valors conreen els joves a Taizé? A aquesta pregunta del periodista Òscar Bardají, cap de comunicació del Monestir de Montserrat, el germà Pere va contestar: «L’intercanvi ecumènic i internacional que viuen és molt important; descobreixen junts els dons dels altres; fan camí plegats en la “casa comuna”, que és aquesta terra que hem rebut, que hem d’habitar junts i cuidar.»

Coincidint amb aquesta XLI Trobada Europea de Joves, el setmanari *Catalunya Cristiana* (núm. 2049, del 30/12/2018) va publicar unes declaracions en exclusiva del germà Alois, prior de Taizé, a Cristina Miranda i Rosa Maria Jané.

I es va produir també a Barcelona una altra significativa circumstància. Per tal de conèixer més a fons el paper de la bellesa i l’art en la comunitat de Taizé, el dia 10

de de desembre de 2018, a la Llibreria Claret, va tenir lloc l'acte de presentació del llibre *La bellesa sencilla de Taizé* (Editorial BAC), obra escrita pel doctor en Filosofia Salvador García Arnillas, que és el primer estudi publicat aquí de l'estètica d'aquesta comunitat monàstica i ecumènica. A l'acte, amb l'autor del llibre, hi varen participar Camino Cañón, de la Editorial BAC, el germà Pere Foz i el jesuïta Xavier Melloni.

«No oblideu l'hospitalitat», pel germà Alois de Taizé

El germà Alois, en les seves paraules a l'acte del 3 de gener de 2019, va fer referència al text que es publica a continuació.

«No us oblideu de practicar l'hospitalitat; gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels.» (Heb 13,2)

Com un fil conductor de les trobades de joves, el pelegrinatge de confiança, iniciat a Taizé ja fa diverses dècades, continua avui en tots els continents.

En cada una d'aquestes trobades, l'experiència de l'hospitalitat és una de les que més marquen, tant als joves que hi participen com a aquells que obren la seva porta.

L'agost passat, vam mesurar una vegada més el valor de l'hospitalitat a Hong Kong, durant una trobada de joves de molts països d'Àsia i d'altres països, inclosos de països que han estat en conflicte entre ells, i per als quals les ferides de la història demanen una guarició.

Entre aquests joves, set-cents provenien de diverses províncies de la Xina continental. La presència de joves de tants països i la seva acollida en les famílies de Hong Kong han estat un signe d'esperança.

Sovint en petites minories en les societats en ràpida transformació, els joves cristians asiàtics busquen extreure la seva força de la fe en Crist i en la fraternitat en l'Església.

A partir de la trobada europea de Madrid i, al llarg de l'any 2019, a Taizé, a Beirut, a Ciutat del Cap i a altres llocs, aprofundirem diverses dimensions de l'hospitalitat.

Les propostes que segueixen estan arrelades en la fe conviden els cristians a descobrir en Déu la font de l'hospitalitat. Aquesta ens porta a qüestionar la imatge que ens fem de Déu: ell mai no exclou, ell acull cada un.

Amb els meus germans, veiem que l'experiència de l'hospitalitat implica tant els cristians de diferents Esglésies com els creients d'altres religions i els no-creients.

Enmig de les dificultats actuals, quan sembla que sovint la desconfiança guanya terreny, tindrem, tots junts, el coratge de viure l'hospitalitat i, per tant, fer créixer la confiança?

Primera proposta

Descobrim en Déu la font de l'hospitalitat

Des del començament de l'univers, Déu treballa misteriosament. Aquesta convicció està en el cor dels relats poètics de la creació al començament de la Bíblia. El que Déu porta a l'existència, ell ho mira i ho beneeix: veu la bondat de tota la creació. Tot l'univers és profundament estimat per Déu.

A vegades entenem tan poc de Déu, però nosaltres podem avançar amb aquesta confiança: ell desitja la nostra felicitat, ell ens acull a tots, sense cap condició prèvia. Déu mateix és la font de l'hospitalitat.

Més encara, a través de Crist, Déu ha arribat a esdevenir un de nosaltres, per conduir i acollir la humanitat prop d'ell. Aquesta hospitalitat de Déu respecte a nosaltres toca la profunditat de l'ànima: va més enllà i desborda totes les fronteres humanes.

- Davant dels perills que pesen sobre el nostre temps, som presos pel desànim? Per mantenir viva l'esperança, exercitem el nostre esperit de sorpresa: portem al nostre voltant una mirada que discerneix el que pot ser admirat.
- Sols o amb altres, llegim la Bíblia, començant pels Evangelis que narren la història de Jesús. Potser no ho compreguem tot de seguida, de vegades serà necessària una aportació de coneixements. Anar junts a la Bíblia com a una font ens fa créixer en la confiança en Déu.

El fill que havia marxat va tornar i «se n'anà a trobar el seu pare. Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, correngué a tirar-se-li al coll i el besà.» (Lc 15,20)

- Aquesta paràbola narrada a Lluç 15,11-32, què m'ensenya sobre l'hospitalitat de Déu?

Segona proposta

Estem atents a la presència de Crist en les nostres vides

Si Déu ens fa el do de la seva hospitalitat, amb la nostra resposta lliure aquesta esdevé una veritable comunió amb ell.

A través de Jesús, sabem que Déu és amor: ell ens ofereix la seva amistat. Humilment, Crist s'acosta a la nostra porta i hi truca. Com un pobre, confia i espera, a canvi, la nostra hospitalitat. Si algú li obre la porta, ell entrarà.

Amb una pregària ben simple, li donem accés al nostre cor. Així, fins i tot quan sentim molt poc la seva presència, Crist ve a habitar en nosaltres.

- Preguar en una església, fins i tot un breu moment; guardar un temps gratuït, a la tarda o al matí, per confiar la nostra jornada a Déu... Heus aquí el que ens construeix interiorment, en el temps. Recordar la presència de Crist també ens allibera de les nostres pors –la por d’altres persones, el temor de no ser a l’altura, la inquietud davant d’un futur incert.
- Quan tenim poc temps, parlem a Crist de nosaltres mateixos i dels altres –propers o llunyans–, en poques paraules, com en un alè. Diguem-li el que vivim i que no sempre comprenem. Una paraula bíblica ens podria acompanyar durant tot el dia.

Crist ressuscitat diu: «Mira, soc a la porta i truco. Si algú escolta la meua veu i obre la porta, entraré a casa seva i soparé amb ell, i ell amb mi.» (Ap 3,20)

- Què m’ajuda a escoltar Crist? Què significa per a mi «obrir-li la porta»?

Tercera proposta

Acollim els nostres dons i també els nostres límits

Déu ho acull tot de nosaltres; nosaltres podem, al nostre torn, acceptar-nos a nosaltres mateixos, tal com som. Aquí comença el camí de la guarició que tots necessitem.

Lloem Déu pels nostres dons. Acollim també les nostres fragilitats com una porta a través de la qual Déu entra en nosaltres. Per acompanyar-nos més enllà, per portar-nos a un canvi de vida, ell espera que primer siguem a collidors envers nosaltres mateixos.

L’acceptació dels nostres límits no ens fa passius davant les injustícies, la violència, l’explotació dels éssers humans. Al contrari, acceptar els nostres límits ens pot donar la força per lluitar amb un cor reconciliat.

L’Esperit Sant, foc amagat en el més íntim de nosaltres mateixos, transforma de mica en mica el que en nosaltres i al nostre voltant s’oposa a la vida.

- Per descobrir els nostres dons i acceptar els nostres límits, busquem una persona de confiança que ens escolti amb bondat, que ens ajudi a créixer en la vida i en la fe.
- En la nostra pregària, guardem un lloc a la lloança. Ella unifica la nostra existència. La pregària cantada junts és irremplaçable, continua després ressonant en els nostres cors.

«Veniu a mi tots els qui esteu cansats i afeixugats, i jo us faré reposar. Accepteu el meu jou i feu-vos deixebles meus, que soc mansuet i humil de cor, i la vostra ànima trobarà repòs, perquè el meu jou és suau, i la meua càrrega, lleugera.» (Mt 11,28-30)

- De quina càrrega i de quin repòs parla Jesús? Què puc aprendre posant-me en la seva escola?

Quarta proposta

Trobem en l'Església un lloc d'amistat

Per compartir amb altres la nostra confiança en Déu, necessitem llocs on trobar no només alguns amics ben coneguts, sinó una amistat que s'estengui a aquells que són diferents de nosaltres.

Les parròquies i les comunitats locals tenen la vocació de reunir una diversitat de generacions i d'orígens socials o culturals. Hi ha un tresor d'amistat, de vegades massa amagat, a fer fructificar.

Si cada Església local fos com una família acollidora, on nosaltres podem ser nosaltres mateixos, amb els nostres dubtes i les nostres preguntes, sense temor de ser jutjats...

L'Església es troba allà on bufa l'Esperit Sant, arreu on resplendeix l'amistat de Crist. En alguns països del sud, petites comunitats eclesials de base assumeixen un gran compromís pels altres, en el seu barri o en el seu poble. Seran una font d'inspiració en altres països?

- Retrobem-nos amb altres regularment, en la pregària i el compartir, però també recolzem la vida de la comunitat cristiana més gran que hi ha en la nostra ciutat o el nostre poble. El nostre petit grup estarà atent, per exemple, als qui venen a la celebració dominical sense conèixer-hi ningú?
- Crist vol reunir en una sola comunió tots aquells que l'estimen i el segueixen, més enllà de les seves pertinences confessionals. L'hospitalitat compartida és un camí d'unitat. Convidem amb més freqüència a una pregària comuna els qui ens envolten i que expressen la seva fe d'una manera diferent.

A la creu, just abans de morir, Jesús va veure la seva mare i, al seu costat, el deixeble que estimava. «Digué a la seva mare: "Dona, aquí tens el teu fill." Després digué al deixeble: "Aquí tens la teva mare." I d'aleshores ençà el deixeble la va acollir a casa seva.» (Jn 19,25-27)

- Al peu de la creu, una nova família neix de la voluntat mateixa de Jesús. Com viure avui aquesta fraternitat?

Cinquena proposta

Exercim una hospitalitat generosa

L'hospitalitat de Déu respecte a nosaltres és una crida: rebem els altres, no com ens agradaria que fossin sinó com són; acceptem ser acollits per ells a la seva manera, no a la nostra.

- Esdevinguem dones i homes d'acollida, prenent temps per escoltar algú, convidant-lo a la nostra taula, apropant-nos a una persona desemparada, tenint una paraula amable per als qui ens trobem...
- Davant el gran desafiament plantejat per les migracions, cerquem com l'hospitalitat pot esdevenir una oportunitat no només per a aquells que són acollits, sinó també per als qui acullen. Les trobades de persona a persona són indispensables: escoltar la història d'un migrant, d'un refugiat. Trobar els qui venen d'altres llocs també ens permetrà comprendre millor les nostres arrels i aprofundir la nostra identitat.
- Tinguem cura de la terra. Aquest meravellós planeta és la nostra casa comuna. Custodiem-la hospitalària, també per a les generacions futures. Revisem la nostra forma de vida, fem tot el possible per aturar l'explotació desconsiderada dels recursos, lluitem contra les diverses formes de contaminació i la disminució de la biodiversitat. Sent solidaris amb la creació, descobrirem la joia que se'n deriva.

Jesús diu: «Tot allò que feieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho feieu a mi.» (Mt 25,40)

«Sempre us he mostrat que convé de treballar per no escandalitzar els febles, recordant les paraules de Jesús, el Senyor, quan digué: “Fa més feliç donar que rebre.”» (Fets 20,35)

- Quan ja he fet l'experiència que hi ha felicitat en donar?
- Soc conscient que també jo he de rebre alguna cosa dels altres?

Inici dels actes del centenari de la Institució Teresiana a Catalunya

El divendres 11 de gener de 2019 a l'auditori del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB), al carrer de Montalegre, 5, va tenir lloc l'acte inaugural del centenari de la presència de la Institució Teresiana a Catalunya. Assistiren a aquest acte el cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, acompanyat del bisbe auxiliar Mons. Antoni Vadell. També hi va assistir el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Marcel·lí Joan; el president de la Unió de Religiosos de Catalunya (URC), P. Màxim Muñoz, i molts amics i simpatitzants d'aquesta institució que ompliren de gom a gom l'ampli auditori del CCCB.

El grup vocal Lotus Octet va obrir l'acte amb la interpretació de «Señora de la Hermosura», sobre un text de Juan de la Encina.

Van introduir l'acte Pilar Álvarez i Xavier Toda, presidents de les associacions de la Institució Teresiana a Catalunya, que van dir que la trobada era per celebrar «uns fets

de vida, tants fets de vida que, generació rere generació, han assegurat la continuïtat de la Institució Teresiana entre nosaltres fins avui, per tal de fer realitat la vocació transformadora social i eclesial de Sant Pere Poveda que continua fent-se present entre nosaltres».

A continuació es varen presentar tres comunicacions. «Una acadèmia singular: un estil de vida i de presència», va ser la primera, a càrrec de Margarida Bartolomé, catedràtica de Pedagogia de la Universitat de Barcelona (UB). Va exposar el sistema innovador de la Institució i va dir que va ser gràcies a aquest sistema innovador que la Institució va arrelar a la Catalunya de fa cent anys, una institució moderna i oberta a l'educació, i també fent vida i xarxa amb la societat catalana.

«Una oportunitat educativa amb vocació transformadora» fou el tema de la segona comunicació, desenvolupat per Maria Dolors Valencia, que va parlar de la seva experiència com a educadora de l'Escola Arrels, creada el 1959. Va remarcar que el de Pere Poveda és «un procés educatiu que segueix la pedagogia de la proximitat i del diàleg, una manera de fer i de ser que respon a l'imperatiu de la dignitat de la persona i dels drets humans». Citant Poveda, va dir: «El que brilla, brilla i brillarà sempre és la vocació. Doneu-me una vocació i jo us donaré una escola, un mètode i una pedagogia.»

«L'horitzó d'una acció sociocultural» va ser el títol de la tercera comunicació, desenvolupada per Carmina Gómez, que va destacar com la Institució Teresiana ve marcada per una missió basada en tres pilars: diàleg, fe i cultura. Una acció orientada cap a la maduració de la persona i cap al desenvolupament dels grups socials, tant de joves com d'adults, per saber fer amb els altres i per als altres, amb aquests tres valors: responsabilitat, llibertat i creativitat.

El grup vocal Lotus Octet va oferir unes intervencions musicals que ajudaven a posar un moment d'estètica després de les diverses intervencions. Va interpretar les peces següents: «No has comptat mai les estrelles», una cançó popular alemanya, amb arranjament de Soler Amigó; «Sommarpsalm», de Waldemar Ahlén; «A Child is born», de Bernat Vivancos, i «L'hereu Riera», popular catalana, en un arranjament de Josep Cumellas.

Va cloure l'acte la directora de la Institució Teresiana a Espanya, Camino Cañón, que va fer una crida a pensar en l'antropologia. Així, va convidar a pensar què vol dir ser un ésser humà, recordant les idees i el compromís de Pere Poveda en aquest punt. «Aquest món d'avui és un repte per a la Institució Teresiana, que vol acompanyar els joves a fer aquesta societat de futur i que també vol acompanyar les famílies. Desitgem que la crida del papa Francesc en favor d'una cultura de l'encontre la fem tots. Així tindrem un món més humà i fratern.»

L'acte es va cloure amb el cant del popular «Rosa d'abril», en pregària a la Mare de

Déu de Montserrat, com un signe de l'arrelament d'aquesta institució a la terra catalana. Com deia el programa de l'acte, «a totes les persones i institucions que han cregut en la idea de Poveda i –amb el seu ésser, la seva presència, la seva paraula, la seva acció i el seu reconeixement– han fet possible la Institució Teresiana al llarg d'aquests cent anys, el nostre agraïment».

Cloenda del Jubileu Mercedari al Perú

El passat 17 de gener, a la Basílica de la Mercè de Lima (Perú), va tenir lloc la clausura de l'Any Jubilar Mercedari.

L'acte central va ser la celebració eucarística presidida per l'excel·lentíssim Mons. Nicola Girasoli, nunci apostòlic al Perú. Concelebraven amb ell Mons. Salvador Piñeiro Garcia-Calderón, arquebisbe d'Ayacucho, Mons. Richard Daniel Alarcón Urrutia, arquebisbe del Cusco, Mons. Antonio Santarsiero Rosa, bisbe d'Huacho i Mons. Raúl Chau Quispe, bisbe auxiliar de Lima. De l'orde mercedària estaven presents el Rvdm. General Pare Juan Carlos Saavedra amb el seu govern general, així com els provincials de les nou províncies del món: Fr. José Juan Galve, de la Merced d'Aragó; Fr. Justo Linaje, de la de Castella; Fr. Ivan Gálvez, de la del Perú; Fr. Adrián Ochoa, de la de Mèxic; Fr. Ricardo Guzzo, de la d'Argentina; Fr. Eduardo Navas, de la de Quito-Ecuador; Fr. Mario Salas, de la de Xile; Fr. John Londerry, de la de Brasil i representants de la Província Italiana. Van participar en l'Eucaristia d'Acció de Gràcies una multitud que omplia la basílica: mercedaris, mercedàries, religioses, religiosos, autoritats, laics i fidels que van ser testimonis d'aquesta cita històrica.

En les seves paraules d'invitació, la Comissió Jubilar de Perú va tenir uns mots per a la família mercedària: «Tots vivim aquest moment amb agraïment, però també volem reconèixer als nostres germans i germanes que han ofert la seva vida a través d'aquesta vocació mercedària, en els diferents punts d'aquesta aldea global, com la millor ofrena per a aquest tancament jubilar.»

El Pare General va recordar a la missa de clausura: «I en aquest record de la Misericòrdia del Senyor contemplem, el 10 d'agost de 1218, a Barcelona, Espanya, davant de Santa Eulàlia, Sant Pere Nolasc, que va fundar l'orde de la Benaventurada Verge Maria de la Mercè, per a la redempció dels captius cristians.» I va dir també: «Vosaltres sou les llavors del Verb que estan escampades per totes les parts del món, i que van portant l'evangeli de la redempció i de la llibertat...» Al finalitzar les seves paraules, van esclatar aplaudiments espontanis després de cridar «visca la Mare de Déu de la Mercè».

La Província Mercedària de Perú (primera Província que es va crear fora de la península Ibèrica), encapçalada pel seu Superior Provincial Fr. César Iván Gálvez León, va ser l'encarregada de l'organització de la celebració, que va acabar amb un sopar

de germanor amb parlaments, reconeixements i distincions, així com música i balls autòctons. També van preparar diferents activitats culturals i religioses, i van destacar a Cusco la benedicció i reobertura de la biblioteca del Convent de la Mercè, i l'eucaristia Jubilar de Clausura de la Província de Perú, que va tenir lloc el dissabte 19, a les 10 del matí.

Els mercedaris de la Província d'Aragó (amb la seva seu a Barcelona), fa vuit segles que treballen contra la pobresa i l'exclusió social, a favor de les persones privades de llibertat. Són els pioners en aplicar una obra social integral del món penitenciari a través de l'«abans» (prevenció: s'intenta evitar que una persona ingressi a la presó, amb educació, catequesi, tallers, apadrinaments, campaments, grups de joves...), «durant» (acompanyament: estem presents trenta-vuit presons i atenem 47.199 presos; els oferim suport espiritual, psicològic, jurídic i material) i «després» de sortir de la presó (reinserció: tenim llars d'acollida, on els oferim casa, menjar i eines per tornar a integrar-se a la societat).

Ara el seu desig és continuar vuit segles més caminant al costat dels més desfavorits, i aportant a la societat el seu carisma redemptor.

El Provincial d'Aragó, el Pare José Juan Galve, destaca d'aquest Any Jubilar el fet que els mercedaris hagin tornat a la basílica de la Mercè de Barcelona: «Tornar a casa la Nostra Mare ha estat el millor regal per aquests vuit-cents anys.»

Celebració ecumènica a la catedral amb motiu de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians

El divendres 18 de gener de 2019, a dos quarts de vuit del vespre, es va celebrar a la nostra catedral una celebració ecumènica amb motiu de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians, que cada any s'escau entre els dies 18 i 25 de gener.

La celebració va estar presidida, per part de l'Església catòlica, per Mn. Josep Ramon Pérez, degà del Capítol de la catedral. Hi assistí un bon nombre de fidels de les diverses confessions cristianes presents en la nostra arxidiòcesi. Varen exercir el ministeri diaconal durant la celebració els diaques permanents Mn. Xavier Rius i Mn. Jordi Albert Garrofé. Assistí a la celebració el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Sr. Marcel·lí Joan.

En el presbiteri de la catedral varen ocupar el seu lloc els següents representants de comunitats cristianes:

- Rvd. P. Aurel Bunda, rector de la Parròquia Romanesa de Sant Jordi.
- Excm. i Rvdm. Mons. Felicísimo Cordero, bisbe de l'Església Carismàtica Episcopal.

- Rvd. Pastor Guillem Correa, secretari general del Consell Evangèlic de Catalunya.
- Rvd. Arxipreste Joan Garcia, vicari general per a Espanya i Portugal del Patriarcat de Sèrbia.
- Rvd. Pastor Javier García, director europeu del moviment Agape.
- Rvd. Pare Alfons García, de l'Església Ortodoxa Antioquena d'Espanya.
- Rvd. Pastor Daniel Caravaca, delegat d'Ecumenisme de l'Església Espanyola Reformada Episcopal.
- Rvd. Arximandrita Hristodoulos, rector de la Parròquia Ortodoxa Grega a Barcelona i vicari episcopal per Espanya Oriental i Andorra del Patriarcat Ecumènic de Constantinoble.
- Rvda. Pastora Marta López, de l'Església Evangèlica de Catalunya.
- Rvd. Pastor Víctor Miron, de l'Església protestant i president «De família a família».
- Rvd. P. Serafin Pavlov, responsable a Catalunya del Patriarcat de l'Església Ortodoxa Russa.
- Rvd. P. Martí Puche, rector de la parròquia de la Protecció de la Mare de Déu de l'Església Ortodoxa del Patriarcat de Sèrbia.

Paraules de la Sra. Montserrat Puigdemívol

A l'inici de l'acte, la Sra. Montserrat Puigdemívol, directora del Secretariat d'Ecumenisme de la nostra arxidiòcesi, que assistia per primera vegada a la celebració després d'haver estat nomenada per a aquest càrrec, va pronunciar aquestes paraules:

«Molt Il·lustre Degà de la catedral de Barcelona, que avui representa l'Arquebisbe, Sr. Bisbe, Srs. Arximandrites, Srs. Arxiprestes, Pastors, Pastora, Director europeu d'Agape, Monsenyor, preveres, diaques, benvolguts, benvolgudes.

»Agrair-vos la vostra presència, un any més, a la catedral de Barcelona per iniciar la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians. Agrair també que ens acompanyi el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

»Aquest any, la introducció al tema comença dient: “Els cristians d'arreu del món ens reunim, any rere any, per pregar i reforçar la unitat. Ho fem enmig d'un món on la corrupció, la cobdícia i la injustícia imposen la desigualtat i la divisió. La nostra pregària és de comunió, d'aquí la seva força. Tanmateix, els cristians, amb les comunitats que individualment representem, sovint som còmplices de la injustícia. Nosaltres, els cristians, cridats a ser, units, testimonis de la justícia i instruments de la gràcia salvífica de Crist per aquest pobre món esqueixat.”

»Les Esglésies i comunitats eclesials d'Indonèsia han preparat els textos. La preocupació per la justícia d'aquestes comunitats vol, des de ja fa dècades, evitar les desigualtats d'un país en què el desenvolupament i la modernitat contrasten amb els sectors de la població menys afavorits.

»Se'ns proposa el lema “Cerca la justícia i només la justícia”, text del llibre del Deuteronomi, en un context bíblic que crea unitat i promou la concòrdia i la reconciliació. Les relacions interconfessionals d'aquí han anat evolucionant en els darrers anys, passant de la ignorància a establir relacions de diàleg i fraternitat. Les nostres divisions no poden ser obstacle perquè totes les Esglésies, per elles mateixes i en comunió amb totes les altres, assumeixin el repte de treballar per la justícia en el món.

»Que la pregària d'aquest octavari ens ajudi a refermar el nostre compromís per la justícia.»

Dos testimoniatges sobre la justícia

La celebració de la Paraula de Déu es va iniciar amb el cant «Glòria a vós, oh Crist Senyor, que ens heu donat la vida. Que la Paraula vostra resti sempre en el nostre cor.» I tot seguit es varen escoltar dos testimoniatges.

El primer fou el de l'arximandrita Hristodoulos, rector de la Parròquia Ortodoxa Grega a Barcelona i vicari episcopal per Espanya Oriental i Andorra del Patriarcat Ecumènic de Constantinoble. Va exposar el sentit de la justícia en la Bíblia, i com Déu és just, estima la justícia i demana a l'home que sigui just amb Déu i amb els seus germans. També va parlar de Crist com a expressió suprema de la «justícia de Déu» i del que això demana als cristians, citant sobretot el pensament de Sant Pau sobre la justícia i sobre el ministeri de la reconciliació.

El segon testimoniatge sobre el lema de la Setmana de Pregària d'aquest any el va presentar S.E.R. Felicísimo Cordero, bisbe de l'Església Carismàtica Episcopal, que es va centrar especialment en les tres lectures que foren proclamades en la celebració i va citar en diversos moments pensaments del papa Francesc sobre el deure dels cristians envers la justícia. Va centrar les seves reflexions en aquestes tres actituds: la mansuetud, la humilitat i el perdó.

Va seguir l'acte de reconciliació amb Déu, la pregària i les tres lectures bíbliques, fetes amb textos de la Bíblia Catalana, Traducció Interconfessional: Am 5,21-25; Sl 129 (130), Fl 2, 5-11 i Lc. 11,37-47. (L'evangeli també fou cantat en romanès pel Rvd. P. Aurel Bunda, rector de la Parròquia Romanesa de Sant Jordi a Barcelona.) En diversos moments de la celebració de la Paraula varen intervenir els assistents de les diverses confessions cristianes.

Homilia del Sr. Degà de la catedral

Mn. Josep Ramon Pérez pronuncià la següent homilia:

«Benvolguts germans i germanes cristians que participeu en aquesta celebració ecumènica a la nostra catedral, ja us ha estat donada la benvinguda a l'inici de la nostra pregària per la directora del Secretariat Diocesà d'Ecumenisme, la Sra. Montserrat Puigdemàl·lor.

»Iniciem avui, germans i germanes, l'Octavari de Pregària per la Unitat dels Cristians, i ho fem aquesta catedral des de la qual ens unim a tots els cristians de les diverses esglésies i confessions que preguen, en obediència al manament de Jesús “Que tots siguin u”, i que sigui per a la major glòria de Déu, per las germanor creixent entre totes les esglésies i comunitats cristianes i en favor d'un testimoni més creïble de l'Evangelí.

»Abans d'aquestes breus reflexions sobre la Paraula de Déu que s'ha proclamat, he de saludar-vos en nom del Sr. Cardenal Joan Josep Omella i dels seus bisbes auxiliars Sergi Gordo i Antoni Vadell, que per altres compromisos no han pogut ser presents avui aquí, però que tanmateix ens acompanyen amb la seva pregària.

»Un text del Deuteronomi és el lema de la Setmana de Pregària per la Unitat d'aquest any: “Cerca la justícia i només la justícia” (Dt 16, 18-20). I el lema per aquest primer dia de l'octavari recull un text del profeta Amós, que diu: “Que la justícia ragi com l'aigua” (Am 5,24), text que ha estat proclamat en la primera lectura.

»Els cristians vivim en un món en què la corrupció, la cobdícia, la injustícia creen desigualtat i divisió. Davant d'aquesta realitat, demanem perdó al Senyor per totes les vegades que no hem proclamat amb prou valentia el judici de Déu sobre aquestes realitats negatives. Potser nosaltres mateixos hi hem col·laborat, per les nostres accions o potser –i és més probable– per les nostres omissions. Els cristians estem cridats a donar un testimoni comú a favor de la justícia i a ser instruments de la gràcia sanadora de Crist. Quin compromís tan gran és el nostre!

»En aquesta Setmana hem d'escoltar les paraules dures del profeta Amós. La seva denúncia no és només pel món secular, pel món de les finances o dels negocis, el món del poder polític o del poder temporal. El seu crit és sobretot per a nosaltres, per a tots nosaltres. En aquesta Setmana som convocats a examinar-nos perquè el nostre culte no sigui aquell del que Déu, per boca d'aquest profeta d'una profunda sensibilitat social, diu: “Detesto i refuso les vostres festes, els vostres aplecs sagrats, no els puc veure” (Am 5,21).

»Germans, tots tenim aquí un motiu de penitència i una ocasió de situar-nos amb sinceritat davant de Déu. Potser ens espera a tots un temps de desert, en part potser provocat per les nostres tebieses o, pitjor encara, per les nostres infidelitats a la Paraula de Déu. Però, com ens diu el profeta Amós, el temps de desert no va ser el pitjor per a la fe del poble de Déu. El temps pitjor va ser quan es va instal·lar en la terra promesa. Les idolatries –les processons amb estàtues d'ídols que denuncia Amós– neixen en el temps no de desert, sinó en el temps de les falses seguretats i de l'abundància... En aquest temps ens esperen les temptacions idolàtriques...

»Tanmateix, la gràcia de Déu és poderosa per guarir-nos. Aquesta és la nostra esperança. Potser el temps de desert ens ajudarà a clamar, com el profeta, perquè “el dret brolli com l'aigua i la justícia ragi com una font inestroncable” (Am 5,24).

»I deixeu-me acabar amb una darrera reflexió sobre l'esperança. El temps de prova i de desert que vivim, i el que ens espera, no sembla que hagi de ser curt. Però, estimats germans, nosaltres som cridats a viure l'esperança. La nostra esperança és Crist, només Crist i sobretot Crist, i el seu Esperit rebut en el sagrament del baptisme. “La nostra esperança és el Senyor i confiem en sa Paraula”, diu un conegut cant cristià.

»El temps de prova i de desert és també un temps de conversió i de *kènosi*, és a dir, d'abaixament. Crist ens acompanya, “ell que –com hem escoltat en l'himne cristològic de la Carta de Pau als Filipencs– era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res: prengué la condició d'esclau i es feu semblant als homes. Tingut per un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a la mort, i una mort de creu” (Fl 2,5-8).

»Germans i germanes, aquí tenim el nostre projecte. Animem-nos mútuament a portar-lo endavant. Només aquest camí d'abaixament i d'acceptació de la Creu porta, en el dia del Judici, a l'exaltació de Crist, “que és Senyor a glòria de Déu Pare” (Fl 2,11).

»El temps de desert i de prova, el temps d'abaixament és temps poc propici per a les actituds farisaïques i autocomplaents o, com avui es diu, autoreferencials. En aquest sentit, amics i germans, potser en les creus hi ha la nostra salvació. Però ens cal tenir una gran fe en la presència de l'Esperit Sant, do del Senyor, entre nosaltres, per ajudar-nos a caminar cap al compliment de la voluntat del Senyor. Fa anys, un bisbe anglicà va publicar un llibre d'èxit. Es titulava *Honest to God*, i defensava la necessitat de ser “honestos amb Déu”. Em sembla que això és precisament el que ens demana el lema de la Setmana de Pregària d'aquest any».

Pregària lletànica

Després de l'homilia, va fer-se un cant de meditació titulat «*Misericordias Domini in aeternum cantabo*», de Henry Jan Boton. Seguidament, es va fer la pregària lletànica pregant pels cristians de totes les confessions, per les esglésies ortodoxes, per la comunió anglicana, per les comunitats de la reforma, per l'Església catòlica romana i «per tots els cristians, que, confessant la gloriosa Resurrecció del Crucificat, oferim la vida per la reconciliació del món».

També es va fer una pregària «pels jueus, pels musulmans i per tots els altres creients, que el Totpoderós els conduïxi al coneixement de Jesucrist, plenitud de la veritat revelada».

Una altra intenció fou «perquè tots els qui treballem en l'Ecumenisme a Catalunya siguem fidels al gran ideal que mogué els iniciadors de l'Ecumenisme a casa nostra ara fa més de cinquanta anys».

Va seguir el signe de la pau, l'Oració del Senyor, resada per tots els presents, el cant

«Un sol Senyor, sola una fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare», la benedicció i la cloenda amb música d'orgue.

Jornades de Qüestions Pastorals de Castellaura 2019

Va cloure les Jornades el cardenal Omella, que va dir «l'alegria està en el misteri de Déu»

Amb el títol «L'alegria de la santedat», els dies 22 i 23 de gener de 2019 es varen celebrar a Castellaura (Premià de Dalt) les 54enes Jornades de Qüestions Pastorals de Castellaura, en què es varen escoltar diversos testimonis i ponències, i que varen ser clausurades pel cardenal Joan Josep Omella, que va dir que «l'alegria està en el misteri de Déu».

El cardenal va començar la seva exposició dient: «Quan un viu una cosa, la transmet. Els sants no necessiten parlar, perquè les seves accions són el seu testimoni. Nosaltres hem d'ajudar les persones a fi que elles mateixes descobreixin que viuen la santedat, és la santedat del carrer», referint-se a l'exhortació apostòlica del papa Francesc titulada *Gaudete et exultate*, que va estar molt present en les reflexions d'aquesta nova edició de les Jornades de Qüestions Pastorals. El cardenal Omella va dir: «Ens fan creure que hi ha una societat molt secularitzada. Jo veig, en canvi, molta santedat i molta entrega.»

El cardenal també va insistir que «l'alegria està en el misteri de Déu» i en la importància del trobament personal amb Jesucrist, perquè així la persona se sent estimada. I va acabar la seva intervenció dient: «L'Església necessita persones alegres. L'alegria és un camí que hem de seguir.»

En la sessió d'obertura de les Jornades, el 22 de gener, varen intervenir Domènec Melé, director de les Jornades; Ignasi Font, vicari de la Prelatura de l'Opus Dei a Catalunya, i el cardenal Francesco Monterisi, secretari emèrit de la Congregació dels Bisbes, que parlà a la xerrada «L'alegria cristiana en els documents del Sant Pare Francesc», i que fou presentada per Josep Ignasi Saranyana. Les altres intervencions de la primera jornada foren «La Paraula de Déu i la joia cristiana», per Bernardo Estrada, professor ordinari de Nou Testament a la Universitat Pontifícia de la Santa Creu, i un primer panell en què es varen escoltar «tres testimonis de conversió i alegria», per Francisco Sabio, sub-director general d'Energia de la Generalitat de Catalunya; Eduardo Gratacós, fundador de GlobalPlanet i Cicerón, i Carmen Vall, cap del Servei d'Estudis de Postgrau de la Universitat Internacional de Catalunya. Foren presentats per Mn. Joan Costa, delegat diocesà de Pastoral Social i Caritativa i rector de la parròquia de la Mare de Déu de Betlem, de Barcelona.

La jornada del dimecres 23 de gener es va iniciar, com el dia anterior, amb la pregària de Tèrcia, a la qual va seguir el segon panell, dedicat a «la transmissió de l'alegria i el bon humor», amb intervencions d'Anna Artés i Núria Xipell, de l'administració del Col·legi

Major Monterols de Barcelona; Xavier Pérez Esquerdo, periodista, i Josep Masabeu, president de Braval. Va seguir la ponència «Què és l'alegria? Apunts filosòfics sobre una existència alegre», per Mn. Ignasi Xavier Fuster, rector de la parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina, de Barcelona, i professor de la Facultat de Teologia de Catalunya.

La segona i darrera ponència-col·loqui del dia es va titular «Sortim amb alegria», a càrrec del cardenal Omella, títol que feia referència al Pla pastoral de la nostra arxidiòcesi, com va dir l'arquebisbe. El cardenal fou presentat per Mn. Domènec Melé, director d'aquestes Jornades.

Celebració dels 75 anys de Càritas Diocesana

Càritas Diocesana de Barcelona compleix 75 anys. Aquesta data es va celebrar el diumenge 27 de gener de 2019, amb una eucaristia a la basílica de la Sagrada Família, presidida pel cardenal Joan Josep Omella. Amb ell varen concelebrar els bisbes auxiliars de la diòcesi, Mons. Sergi Gordo i Mons. Antoni Vadell; el bisbe auxiliar de la diòcesi de Terrassa, Mons. Salvador Cristau, i el bisbe Pablo Vizcaíno, de Guatemala, que es trobava en el nostre país per visitar uns sacerdots que cursen estudis aquí. També varen concelebrar un bon grup de preveres. L'assemblea estava formada pels responsables de Càritas Diocesana i per nombrosos socis, voluntaris i professionals, tant de Càritas Diocesana com de les Càritas parroquials o arxiprestals.

L'homilia del cardenal Omella es publica a la secció del «Prelat», en aquest mateix número del BAB. I a la mateixa secció hi ha el text de la «Carta dominical», dedicada als 75 anys de la nostra Càritas Diocesana, que el cardenal va publicar aquell diumenge. El seu títol és «Estimem amb obres i de veritat». S'inicia amb aquestes paraules: «Aquest diumenge estem de celebració, Càritas Diocesana de Barcelona fa 75 anys que és present a la nostra diòcesi. Aquesta entitat sense ànim de lucre coordina l'acció caritativa des de l'Església catòlica que peregrina a Barcelona. Des de Càritas, seguint l'exemple de Jesucrist, volem ajudar les persones més vulnerables de la nostra societat a recuperar el seu projecte vital.» I es clou dient: «Voldria acabar donant les gràcies a tots els socis, col·laboradors, voluntaris i professionals que fan possible Càritas.»

Aquell mateix diumenge, el *Full Dominical* va publicar quatre pàgines especials dedicades a aquesta efemèride, amb col·laboracions de Mn. Joan Costa Bou, delegat diocesà de Pastoral Social i Caritativa; el Sr. Salvador Busquets, director de Càritas Diocesana; i de Mn. Josep Matias, delegat episcopal de Càritas, i d'altres col·laboradors que fan una breu història del camí que ha recorregut la nostra Càritas Diocesana.

«Enguany celebrem 75 anys a Càritas Diocesana de Barcelona», escriu Mn. Joan Costa. «Són 75 anys de posar les persones al centre i d'acompanyar-les.»

Per la seva part, Mn. Josep Matías comença així el seu escrit: «El 75è aniversari de Càritas Diocesana de Barcelona és un motiu de joia, i com a cristians estem cridats a sumar-nos a aquesta efemèride, que ens convida a conèixer de ben a prop la bona tasca que Càritas Diocesana ha dut a terme durant aquests anys, juntament amb les Càritas parroquials i arxiprestals.»

Explica el delegat episcopal que «el Secretariat General Diocesà de Beneficència Cristiana fou constituït el 28 de gener de 1944 pel bisbe de Barcelona Mons. Gregorio Modrego, però no seria fins a l'any 1956 que l'entitat es constituïa com a Càritas Diocesana de Barcelona. La creació de Càritas suposava l'acció social coordinada de l'Església, sobretot en un context en què la Guerra Civil espanyola havia deixat moltes persones en situació d'extrema vulnerabilitat. Eren els temps del repartiment de les ajudes que la *National Catholic Welfare* va fer a Càritas per garantir l'alimentació a milers de persones».

El delegat episcopal recull aquesta anècdota: «Les caixes amb què s'enviaven els aliments (com la llet en pols) encara es poden veure transformades en algun dels bancs on s'asseuen les persones que van al despatx de Càritas a plaça Nova».

«D'ençà que érem menuts» –diu en el seu escrit el director de Càritas de Barcelona, Salvador Busquets– «hem sentit a dir que tots tenim un àngel que vetlla per nosaltres dia i nit. Aquest mes de gener farà 75 anys que Càritas de Barcelona ha volgut ser l'àngel d'aquelles persones que, per diverses circumstàncies de la vida, han perdut l'esperança. Durant aquests 75 anys hem acompanyat al voltant d'un 1,5 milions de persones i hem construït l'entitat que som avui.»

El director anuncia, amb motiu d'aquest 75è aniversari, una campanya de comunicació que diu a la nostra societat que «tots tenim un àngel». Durant aquest any 2019 hi haurà diversos esdeveniments per commemorar aquest aniversari de Càritas. «Espero» –diu finalment– «que hi puguem coincidir i que continuem construint plegats un món més just i més igualitari. A totes i a tots, gràcies.»

A continuació reproduïm les paraules que al final de la Missa va pronunciar mossèn Salvador Bacardit, que durant 20 anys ha estat delegat episcopal a Càritas.

«Ens aquest moment, us convido a fer una pregària d'acció de gràcies, cadascú des del silenci del seu cor:

»Volem agrair-te, Senyor, la teva Paraula que hem escoltat i aquest Pa de Vida que acabem de rebre. Són un regal tan gran que ens fas, especialment els diumenges, a nosaltres, tan pobres com som, tots plegats!

»Gràcies perquè la teva presència en l'Eucaristia ens ajuda a sentir-nos tots més germans i fills del mateix Pare, que és el que tu vols per a nosaltres i per a tots els homes

i dones de la terra. Gràcies, Senyor, perquè ens ensenyes a viure l'autèntica fraternitat de l'Evangeli, que els últims d'aquest món siguin per a nosaltres els primers, com tu ens has dit que ho seran en el Banquet del Regne.

»Gràcies pels infants, pels joves, per la gent gran, pels malalts, pels pobres i humils, per tots els que lluiten per un món millor, per tots els que ens ajuden a descobrir la teva presència enmig nostre.

»Gràcies per tot el que ens acosta a tu: la natura, la música i el cant, l'extraordinària bellesa d'aquesta basílica. Gràcies pels nostres amics, per les nostres famílies. Gràcies per tots els que ens acompanyen des del Cel.

»Gracias por todos los que formamos la gran familia de tu Iglesia católica, universal, extendida de Oriente a Occidente. Gracias, por la ayuda que, por medio de Cáritas Internacional, llega a todos los continentes y a tantos rincones de la tierra. Y hoy, de una forma especial, gracias por los 75 años de nuestra Cáritas Diocesana de Barcelona: “des dels seus primers promotors, el Beat Pere Tarrés, i tants i tants altres fins avui!”

»Gràcies, Senyor, perquè confiem que amb la teva ajuda, que mai ens falta, podrem continuar fent que la paraula Càritas (amor, als nostres germans més febles i necessitats) sigui una realitat cada dia en la nostra Església i en el nostre món.»

Por tantas cosas que, cada día, recibimos de tu bondad y por la inmensidad de tu amor, ¡gracias Señor! Per tantes coses que ens dones, per aquesta celebració d'avui, pel teu amor tan gran que ens tens: gràcies Senyor!

Informació

«La pastoral urbana: un cambio de mentalidad pastoral», pel cardenal Lluís Martínez Sistach

«Pliego» del cardenal Lluís Martínez Sistach publicado en la revista Vida Nueva n. 3113, del 12-18 de enero de 2019

A lo largo de las últimas cuatro décadas, grandes oleadas de personas se han ido desplazando del campo a las ciudades, hasta el punto que vivimos ya en «¡un planeta mayoritariamente urbanizado!». Si en 2018 el 54% de la población mundial era urbana, en 2050 llegará casi al 75%. Sin embargo, estos datos no se corresponden con un interés creciente en la misma medida por una pastoral urbana. Consciente de esta realidad, el autor –que en 2014 organizó en Barcelona un Congreso Internacional de Pastoral de las Grandes Ciudades– se fija en la Iglesia latinoamericana y caribeña, desde la experiencia de Bergoglio en Buenos Aires a las intuiciones de Aparecida, para sumarse a ese «cambio de mentalidad pastoral» que promueve hoy el papa Francisco.

Las grandes ciudades, las megápolis, aumentan en el planeta y crecen cada día en número de habitantes. Estamos pasando de un mundo mayoritariamente rural a un mundo cada día más urbano. Basta abrir los ojos y seguir los estudios sociológicos. Pero no crece, en general, con la misma proporción el interés por una pastoral urbana. La pastoral de las grandes ciudades es cada día más necesaria y urgente. Carlos M. Galli, experto en estas materias, afirma que «de la pastoral urbana es mucho más lo que no sabemos que lo que sabemos»¹.

Hay que poner de relieve que, especialmente en América Latina, esta pastoral está más presente en las reflexiones y encuentros. Benjamín Bravo, otro experto, trata de los congresos organizados por México a partir del 2000, dedicados a la pastoral urbana. El 25 de agosto de 2011, el entonces cardenal Jorge Mario Bergoglio pronunció el discurso de apertura del I Congreso Regional de Pastoral Urbana, en el que habló de «la gran ciudad, un nuevo signo de los tiempos»². En mayo y noviembre de 2014 organicé un Congreso Internacional de las Grandes Ciudades, celebrado en Barcelona y Roma³. Y del 8 al 11 de octubre de 2018 se ha celebrado en Guadalajara (México) el I Encuentro

1 Cf. C. M. Galli, *Pueblo de Dios en las culturas urbanas a la luz del Evangelii gaudium. Presencia, inculturación, misericordia y encuentro*, en *Evangelización en las culturas urbanas*, Bogotá, 2015, 119.

2 Cf. Prólogo, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral en las grandes ciudades*, Madrid 2015, 6 y 9.

3 Las actas del Congreso están publicadas en *La pastoral de las grandes ciudades*, Madrid, 2015.

Continental de Pastoral Urbana, con la participación de mil congresistas. Considero acertado el juicio de Galli afirmando que la pastoral urbana es un aporte original de la Iglesia latinoamericana y caribeña a la católica antes y después de Francisco⁴.

Nuestro planeta se urbaniza a ritmo acelerado

A lo largo de las cuatro últimas décadas se ha producido un profundo cambio en la vida urbana de todo el mundo, en el que oleadas de personas se han desplazado desde el campo hasta unos inmensos corredores urbanizados que están redibujando el paisaje planetario. El reconocido sociólogo Manuel Castells ya ha sentenciado que «vivimos en un planeta mayoritariamente urbanizado»⁵.

La población mundial era en un 54% urbana en 2018 y será casi del 75% en 2050, teniendo en cuenta la rápida urbanización de China, India y el continente africano. Por su parte, Sudamérica, Norteamérica y Europa occidental alcanzan ya el 80% de la población urbana. Y aún más significativa como rasgo especial es la metropolización acelerada de nuestro mundo. Pero la concentración va más allá de las estadísticas. Muchas zonas consideradas rurales son, en realidad, formas de habitación que viven económica y culturalmente en la órbita de la metrópoli más cercana. Como afirma el Documento de Aparecida, del Episcopado de América Latina y el Caribe, de 8 de diciembre de 2007, «la mentalidad urbana se extiende también al mismo mundo rural»⁶.

El proceso de urbanización global conlleva un fenómeno característico de la ciudad contemporánea: la llamada *slumización*. En 2003, el 71% de la población de África subsahariana vivía en *slums*. Esta es la condición urbana más extendida en el continente: la del periférico. A nivel mundial, los habitantes de los *slums* acogen hoy el 31,6% de la población. Los periféricos son un pueblo de «excluidos» continuamente urgidos y conectados con modelos de vida inalcanzable⁷.

Visitando grandes urbes o siguiendo reportajes sobre ellas, uno queda impresionado por la magnitud de sus problemas. En el Congreso Internacional de Pastoral de las Grandes Ciudades de 2014, en el encuentro con los expertos sobre la creciente realidad de las metrópolis en el mundo, se puso de relieve cómo en ellas hay como un modelo de desarrollo inhumano y existen formas de deterioro de la vida. Se enumeraron las siguientes: 1) la desintegración del tejido social, y el paso al individualismo y a la competitividad; 2) el aumento de la pobreza urbana; 3) el deterioro de las condiciones cotidianas de vida y de transporte, notablemente más caro; 4) la situación de anoni-

4 Cf. C. M. Galli, *Pueblo de Dios en las culturas urbanas*, o.c. 105.

5 Cf. M. Castells, *Ángeles y demonios en las grandes ciudades*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 19.

6 DA.N. 510.

7 Cf. A. Riccardi, *Periferias. Crisis y novedades para la Iglesia*, Madrid 2017, 144.

mato y de pérdida del vínculo social, sin identificaciones simbólicas entre habitantes y hábitat; 5) la cultura consumista que lleva, sobre todo a los jóvenes, a la frustración y a la delincuencia; 6) los desastres ecológicos y la degradación del medio ambiente; 7) la destrucción del espacio público provocado por la especulación y la corrupción.⁸

Actitud de los evangelizadores en las grandes urbes

Ante esta realidad pesimista y preocupante presentada muy sintéticamente, cabe preguntarse: ¿cómo es posible vivir, celebrar y anunciar la fe cristiana en las metrópolis del mundo? ¿No es acaso la gran ciudad moderna la «Babilonia de la increencia»? No obstante esto, el profeta Jonás consiguió pasar de su espanto inicial a convertir a los ciudadanos de Nínive, «la gran ciudad de un recorrido de tres días» —como un prototipo bíblico de las actuales grandes urbes—, y los ninivitas se convirtieron, «creyeron en Dios, ordenaron un ayuno, se vistieron de sayo des del más grande al más pequeño»⁹.

Ante la magnitud humana y social de las grandes Nínives de nuestro tiempo, podríamos caer en la misma tentación inicial del profeta Jonás: huir, escondernos, encerrarnos en una Iglesia rural como ha venido existiendo desde hace siglos. Pero esta no es una reacción cristiana propia del Evangelio y del Concilio Vaticano II. «La Iglesia existe para evangelizar», como nos recordaba san Pablo VI¹⁰, y hay que evangelizar a los hombres y a las mujeres de nuestro mundo en el que más de la mitad de su población viven en grandes ciudades. Este es el reto que tenemos, no solo de evangelizar, sino también de evangelizar con alegría. El papa Francisco en *Evangelii gaudium* invita a los cristianos a una etapa evangelizadora marcada por esta alegría, la alegría del Evangelio¹¹. En las conclusiones del encuentro de los pastores diocesanos reunidos en aquel Congreso de Barcelona, el 2014, se dice que «ante la gran ciudad no se trata de tener una mirada negativa o ingenua, sino llena de esperanza, que implique empatía y simpatía»¹².

El papa Francisco: «un cambio de nuestra mentalidad pastoral»

El papa Francisco en la audiencia que nos concedió a los pastores diocesanos de grandes ciudades reunidos en aquel Congreso de Barcelona, el 27 de noviembre de 2014, pronunció un discurso muy rico, fruto de su experiencia de largos años de experiencia de arzobispo de la Gran Buenos Aires. Nos dijo algo muy importante que incide directamente en la pastoral urbana. Nos pidió afrontar el reto «tal vez más difícil» —son palabras suyas— de «realizar un cambio de nuestra mentalidad pastoral». Y Francisco continuó

8 Cf. *Documento de síntesis*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 288

9 Jn 3,5.

10 *Evangelii nuntiandi*, 14.

11 Cf. EG.1.

12 *Conclusiones*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 355.

diciendo: «En la ciudad necesitamos otros “mapes”, otros paradigmas que nos ayuden a volver a ubicar nuestros pensamientos y nuestras actitudes... Venimos de una actitud pastoral secular donde la Iglesia era la única referencia de la cultura... Pero ya no estamos en esa época. No estamos en la cristiandad. Hoy no somos los únicos que producimos cultura, ni los primeros, ni los más escuchados. Necesitamos, por lo tanto, un cambio de mentalidad pastoral, pero no de una “pastoral relativista”, que por querer estar presente en la ‘cocina cultural’, pierde el horizonte evangélico, dejando al hombre confiado a sí mismo y emancipado de la mano de Dios. Esto no se podría llamar pastoral... Hay que tener el valor de realizar una pastoral evangelizadora audaz y sin temores, porque el hombre, la mujer, las familias y los diversos grupos que viven en la ciudad esperan de nosotros y necesitan para su vida la Buena Nueva que es Jesús y su Evangelio.»¹³

La cita es un poco larga, pero convenía para poner en práctica esa difícil conversión de mentalidad para pasar de una pastoral rural a una pastoral urbana. Esta conversión es básica para los que vivimos y evangelizamos en las urbes y para que lo hagamos con ilusión y alegría. La ciudad y la evangelización tienen una larga tradición de andar juntas. El cristianismo primitivo —ahí están las cartas de san Pablo para testimoniarlo— se arraigó antes en las zonas urbanas —en la «polis» griega— que en las zonas rurales, en los «pagos», que siguieron siendo «paganos» durante más tiempo. Las primeras sedes episcopales fueron sedes urbanas.

Dios vive en las grandes ciudades

Confieso que antes de organizar aquel Congreso Internacional de Barcelona tenía una visión en general bastante negativa de las grandes urbes, en las que consideraba que dominaban aspectos oscuros, denigrantes e inhumanos. Sin embargo, nos ayudaron muchísimo las palabras del papa Francisco en *Evangelii gaudium*, que obedecen a la mirada con la que él contemplaba la Gran Buenos Aires los años que fue su pastor diocesano. Es esta mirada: «Necesitamos reconocer la ciudad con una mirada contemplativa, esto es una mirada de fe que descubra el Dios que habita en sus casas, en sus calles, en sus plazas»¹⁴. Y Francisco insiste en que esa presencia de Dios en la ciudad «no ha de ser fabricada sino descubierta, desvelada porque Dios no se esconde a aquellos que le buscan con un corazón sincero, aunque lo hagan en la oscuridad, de manera imprecisa y difusa»¹⁵.

Esta es una convicción de fe fundamental, en primer lugar, para valorar debidamente las grandes ciudades a pesar de que en ellas existen realidades y situaciones que fomentan un desarrollo inhumano. Y, en segundo lugar, para afrontar con coraje e ilusión la evangelización de estas megápolis porque Dios vive entre los ciudadanos promoviendo la solidaridad, la

13 Ibid. 371-373.

14 EG 71.

15 Id.

fraternidad, el deseo de bien, de verdad y de justicia. Nuestro acercamiento a las metrópolis tiene como punto de partida la mirada contemplativa o espiritual y sólo en segundo lugar el análisis sociológico, las consideraciones urbanísticas o los factores económicos, etc.

En las grandes ciudades de hoy que son ambivalentes, encontramos muchos elementos que propician una presencia evangelizadora de los cristianos y de la Iglesia, como se puso de relieve por los sociólogos, teólogos, historiadores y pastoralistas en aquel Congreso Internacional de Barcelona. Así, lejos de poner serias oposiciones o especiales dificultades, el conocimiento de las grandes urbes indica que su evangelización no es imposible, ni difícilísima, sino más bien al contrario. Este enfoque ayuda a la conversión de la mentalidad pastoral y a la confianza en la tarea de evangelizar estas concentraciones humanas.

Hay una constatación que puede propiciar esta tarea evangelizadora. Manuel Castells, en aquel congreso de Barcelona, dijo que el porcentaje de personas religiosas en el total de la población mundial se incrementó desde el 83%, de 1980, al 89%, en 2010. Por tanto, en contra de una percepción eurocéntrica, la inmensa mayoría de la población del planeta es religiosa, y cada vez más¹⁶.

En este pliego considero conveniente ofrecer una serie de características propias de las grandes urbes que facilitan, propician e incluso piden una presencia de la Iglesia y de su misión evangelizadora que puede ofrecer respuestas a males, problemas y dificultades que experimentan los ciudadanos en las megápolis. Ello contribuirá a tomar mayor conciencia de que vivimos en una gran ciudad, que hemos de valorar y amar esta realidad y que nos pide una respuesta pastoral adecuada, conscientes siempre de que Dios vive en las grandes ciudades y también en las periferias, y que cuando salimos de los templos y vamos a sus calles y sus plazas, Dios ya ha llegado primero.

Las grandes urbes precisan la evangelización de la Iglesia

Es una constatación fácil de detectar. En el trabajo de humanizar la vida de los ciudadanos en las megápolis, la evangelización contribuye muy positivamente. El papa Francisco nos dice lúcidamente que «la proclamación del Evangelio será una base para restaurar la dignidad de la vida humana en las grandes urbes, porque Jesús quiere derramar su vida en abundancia»¹⁷. Y Francisco añade: «El sentido unitario y completo de la vida humana que propone el Evangelio es el mejor remedio para los males urbanos. Vivir a fondo aquello que es humano e introducirse en el corazón de los desafíos como un fermento testimonial, en cualquier cultura, mejora el cristiano y fecunda la

16 Cf. M. Castells, *Ángeles y demonios en las grandes ciudades*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 27.

17 EG 75.

Ciudad»¹⁸. Debemos preguntarnos qué significa dar un alma a la ciudad. Dar un alma a la ciudad es comunicarle el Evangelio.

En las grandes ciudades la misión de la Iglesia se propone como un contagio, como capilaridad. Es otra característica que ofrecen las urbes. El fenómeno bioquímico de la ósmosis sirve para explicar la historia de la misión cristiana, desde los Hechos de los Apóstoles a la Carta a Diogneto, desde Gregorio de Canterbury a Francisco Javier.

En el cristianismo hay que dar espacio a los carismas y a otros tipos de vivencias cristianas sin la pretensión de programar y dirigir todo. Se debe comprender que la ciudad global impone muchos y diferentes recorridos para llegar al corazón de la gente y de las periferias. Riccardi, en su libro sobre las periferias, concluye diciendo que «la regeneración de la Iglesia y de la vida cristiana parte precisamente de la pasión por las periferias y los periféricos; más aún, del redescubrimiento de la gozosa tarea de vivir y comunicar el Evangelio en las periferias»¹⁹.

Pablo VI decía en *Evangelii nuntiandi* –documento actualísimo– que «la buena nueva debe proclamarse ante todo mediante el testimonio». Y se produce una irradiación cuando dentro de una comunidad humana –la gran Ciudad– hay un grupo de cristianos –la Iglesia– que manifiesta una comunidad de vida, de fe y de esperanza, o sea, una identidad cristiana²⁰.

Acercarse a los pobres y a las periferias de las grandes ciudades

El hecho de que las grandes ciudades son habitadas por numerosos pobres y migrantes que provienen de zonas rurales o de otros continentes propicia la evangelización de las mismas ya que los pobres han de ser evangelizados. El papa Francisco nos habla de estas concentraciones urbanas en las que «son muchísimos los “ciudadanos a medias” o los “sobrantes urbanos”»²¹.

Encontrarse con los más pobres es un elemento que pide y define la pastoral urbana, como se deduce de la enseñanza de Jesús,²² y subraya Francisco, los pobres son los destinatarios privilegiados del Evangelio²³.

El papa Francisco nos dice que «el corazón de Dios tiene un lugar preferente para los pobres, tanto que él mismo se hizo pobre»²⁴. Para la Iglesia, la opción por los pobres

18 Id.

19 Cf. A. Riccardi, *Periferias...*, o.c. 151.

20 Cf. Id.

21 EG 74.

22 Cf. Lc, 6,20; Mt 5,3; Lc 4,18-19; Mt 11,5; Lc 7,22.

23 Cf. EG 156-216; DA 550.

24 2Co 8,9.

es una categoría teológica antes que cultural, sociológica, política o filosófica. Así, el Papa afirma que «quiere una Iglesia pobre para los pobres»²⁵.

El paradigma del buen samaritano que Pablo VI, con ocasión de la clausura del Concilio Vaticano II, había propuesto como icono de lo que la Iglesia debería ser, dio comienzo, como ha formulado Puebla, a la «samaritanidad», un lenguaje apreciado especialmente en la gran ciudad. Jesús, buen samaritano que se detiene ante la humanidad herida al borde del camino, movido por la misericordia representa un auténtico *kerigma* urbano. Aparecida habla de una «Iglesia samaritana»²⁶ que une el mensaje y el gesto y que explica lo que es mediante lo que hace²⁷.

Los pobres deben ser sacados de su ubicación periférica y colocados en el centro. Esta es una de las tareas de la misión de la Iglesia. Los pobres deben ocupar el centro de la vida cristiana como sujetos activos de una relación de amistad. La cercanía del Señor suscita atracción y la Iglesia, que se cuida de la fragilidad del pueblo y del mundo, será una luz en la megápolis que disipará muchas oscuridades²⁸.

La gran ciudad es un espacio idóneo para el encuentro con Cristo y con los hermanos

Es otra constatación que facilita la evangelización de las grandes urbes. Una mirada luminosa sobre la gran ciudad permite descubrir la presencia de Dios en ella y promueve el encuentro personal con Jesús que, como había indicado Benedicto XVI, es la experiencia fundante del cristianismo²⁹. Así las categorías de «proximidad» y de «encuentro» que caracterizan la acción de Dios en la historia humana son fundamentales en la acción de Dios en las grandes ciudades, porque son necesarias para que las urbes puedan humanizarse. Estas realidades son la ciudad de los hombres por excelencia y, al mismo tiempo, la ciudad de Dios. Aquí, de modo especial, el amor a Dios y a los hombres es uno solo. Se ama al hermano a quien se ve, ya que es siempre visible en las urbes, y se ama a Dios a quien no se ve, pero que se ha descubierto presente en las ciudades. La gran ciudad es un espacio privilegiado de encuentro articulado con Dios y con los hermanos³⁰.

En las conclusiones del encuentro de los pastores diocesanos en aquel Congreso Internacional de Barcelona se coincidió en que el modelo misionero de la Iglesia debe ser «de salida», sin limitarse a mantener lo que ya es, sino que debe salir a comunicar el Evangelio de la misericordia a las periferias existenciales de las ciudades. Se coinci-

25 EG 198.

26 DA 26, 176,491.

27 Cf. *Documento de síntesis*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 300.

28 Cf. EG 216.

29 Cf. Benedicto XVI, *Deus caritas est*, 1.

30 Cf. *Documento de síntesis*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 296

día también en que se trata de una pastoral personalizada que implica el contacto de persona a persona. Se trata de promover una Iglesia que pasa del adoctrinamiento al diálogo personal que busca la respuesta, una Iglesia que se convierte.

La gran ciudad está abierta a un diálogo cultural con la Iglesia

El papa Francisco, en su mensaje al Congreso de Pastoral antes citado, nos habló del diálogo con la multiculturalidad. Ciertamente, en las enormes geografías humanas se gestan continuamente nuevas culturas en las que el cristiano ya no suele ser promotor o generador de sentido, sino que recibe otros lenguajes, símbolos, mensajes y paradigmas que ofrecen nuevas orientaciones de vida, en general en contraste con el Evangelio³¹.

La Iglesia ha de conseguir un diálogo pastoral sin relativismos, que quiere alcanzar el corazón del otro, y allí sembrar el Evangelio. Es necesaria una mirada contemplativa que busca descubrir el fundamento de las culturas, que en su núcleo más profundo están siempre abiertas y sedientas de Dios. Nos ayudará mucho –señala Francisco– conocer los imaginarios y las ciudades invisibles, es decir, los grupos o los territorios humanos que se identifican con sus símbolos, lenguajes, ritos y formas para contar la vida³².

Puede ayudar a avivar el coraje en el diálogo cultural la creatividad y la valentía que tuvo el apóstol Pablo en el discurso a Atenas. Entró en su cultura y no fue un éxito, pero tuvo una remarcable creatividad evangelizadora. Pablo buscaba hacerse entender por esa multiculturalidad que estaba muy lejos del mundo cultural judeocristiano.

La Iglesia que vive en las grandes ciudades ha de ser urbana

En las megápolis la Iglesia ha de ser plenamente urbana con estructuras, lenguajes y costumbres que pertenecen a la ciudad y son propias de ella. Como afirma el papa Francisco, debe «primerear» como realidad urbana, debe comprometerse como Iglesia urbana en el «implicarse, acompañar, fructificar y festejar»³³.

Así, por ejemplo, no puede tener horarios rurales y cerrar las puertas por la tarde cuando comienza la vida en la ciudad. Ha de tener las puertas abiertas como hacen los comercios de las ciudades, cuando la ciudad es un inmenso escaparate comercial y de servicios. La ciudad urbana tiene unos ritmos y hay que captarlos para meter en ellos las formas del anuncio. En aquel Congreso de Barcelona, Benjamín Bravo dijo: «Tengo la impresión de que no pocas veces la Iglesia vive en la ciudad, pero no se ha hecho urbana.»³⁴

31 Cf. EG 73.

32 Cf. Francisco, *Discurso al Congreso Internacional de Pastoral de las Grandes Ciudades*, de 27 de noviembre de 2014, en Ll. Martínez Sistach (ed.) *La pastoral...*, o.c. 373

33 EG 24.

34 B. Bravo, *El tejido eclesial y los tejidos urbanos (sociales, económicos, culturales, religiosos)*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 126.

En aquel mismo Congreso se puso de relieve que una Iglesia que quiera ser realmente urbana debe dar tres pasos de gran importancia: debe pasar de lo territorial a lo cultural, de lo conceptual a lo simbólico y existencial, y de lo clerical a lo laical³⁵.

Desde los inicios de la Iglesia, la calidad espiritual del pastor funda su relación de solicitud con todos los hombres y mujeres de la gran ciudad. El pastor tiene en el corazón el inmenso pueblo de Dios que peregrina en la gran urbe, lo ama, intercede por él y lo sirve. Hoy pensamos también en los otros miembros del pueblo que son llamados a colaborar en la pastoral urbana.

El ejemplo y las palabras del papa Francisco, un pastor plenamente urbano, en Buenos Aires y en Roma, son una ayuda inestimable. El Papa conoce y comprende la gran ciudad, y vive sus retos y comparte sus deseos. Francisco mira la ciudad con los ojos de la fe, y el pueblo capta esa mirada y se muestra agradecido. Muchos ven en el obispo de Roma a un pastor que ama y sirve, escucha y respeta al pueblo de Dios. La encarnación es el misterio determinante del cristianismo y a la vez el fundamento cristológico de toda acción pastoral de la Iglesia.

Las megápolis son lugares de libertad y de oportunidades

Las grandes urbes son «lugares de libertad y de oportunidades» en los cuales «las personas conocen otras personas, interaccionan y conviven con ellas»³⁶. Este es otro aspecto que facilita la evangelización y la misión de la Iglesia en ellas. «El ser humano es llamado continuamente a ir cada vez más al encuentro del otro, a convivir con el diferente, a aceptarlo y a ser aceptado por él.»³⁷

Por eso, la pastoral de las megápolis debe corresponder a la naturaleza humana y social que las caracteriza. La convivencia es el suelo de toda gran ciudad y a la vez la traducción concreta de la fraternidad, uno de los pilares de la propuesta cristiana. Vivir conjuntamente en la mezcla y en el mestizaje es el destino inevitable de la ciudad, que globaliza las grandes energías del amor y de la compasión que viven dentro de todo hombre o mujer.

Podemos decir que en las grandes ciudades hay un paso del *alter* al *frater*, que ocurre a lo largo de los caminos de la compasión y de la solidaridad, como se manifiesta en la parábola del samaritano. La cultura del encuentro, de la cercanía, de la ternura y de la compañía salvará a las grandes ciudades de sus enemigos proverbiales: el miedo, la violencia, la desconfianza, el aislamiento.

En el Congreso de Barcelona, dedicado a la pastoral de las grandes ciudades, se dijo que una misión por contagio no se fía de «fórmulas pastorales» prefabricadas, sino que

35 Cf. Ibid. 128-136.

36 DA 514.

37 Id.

busca innovación y creatividad. Una pastoral de pura conservación o mantenimiento, a menudo basada en esquemas rurales. No responde a los retos planteados por la gran ciudad. La nueva etapa pastoral que se ha abierto con el predominio global de las grandes ciudades como centros generadores de cultura requiere un corazón místico que viva la «dulce y reconfortante alegría de evangelizar», según expresión de Pablo VI³⁸, y retomada por el papa Francisco³⁹, como nos dice Carlos María Galli⁴⁰.

Cuando la Iglesia urbana y episcopal se extiende de modo inexorable, aparece la *parroquia urbana*, que es en la ciudad la Iglesia para todo y para todos. La importancia de la parroquia en relación con la ciudad viene dada por tres elementos: ser centro de identificación simbólica en el gran mapa urbano, ser un acceso inmediato y libre a la fe cristiana y a la experiencia eclesial, y ser una invitación de cercanía con respecto al ambiente urbano y a la vida de los ciudadanos desde el nacimiento hasta la muerte. De hecho, la parroquia está abierta a todos los que entran en ella, hasta el más pobre pertenece a una parroquia.

En la gran ciudad, la asistencia a una parroquia normalmente prescinde de los límites territoriales a causa del principio de la elección que se refiere a otras posibilidades urbanas en función de intereses culturales muy diferentes. El Papa afirma que «la parroquia no es una estructura caduca», ya que «puede asumir formas muy diferentes», manteniendo su carácter de «presencia eclesial en el territorio», en el cual se escucha la Palabra, se crece en la vida cristiana, se ejercita la caridad y se celebra la fe. Pero el mismo papa Francisco admite que «la renovación de las parroquias no ha dado todavía suficientes Frutos» y que «no es suficiente la institución parroquial para comunicar el Evangelio en el espacio urbano»⁴¹. Será conveniente una especialización en las parroquias de las grandes urbes, así como la presencia de pequeñas comunidades y también de monasterios en medio de la ciudad.

En el Congreso de Barcelona se indicó que para una *forma Ecclesiae* atrayente para la gran ciudad ha de moldearse sobre la espiritualidad y la moralidad. Actualmente la Iglesia católica se presenta a menudo con tonos de asistencia social bien organizada y eficaz, y por ello merece el aplauso de muchos. Sin embargo, la Iglesia en la gran ciudad debe hacerse presente en los otros dos campos que afectan directamente al hombre urbano del siglo XXI, y a sus problemas existenciales. La Iglesia, por su carga de santidad y sacralizada, ha de ayudar contra las oleadas de materialismo y disolución de la persona que arrastran a la sociedad urbana. La Iglesia de la gran ciudad debe ser «puertos de salvación» de los ciudadanos, lugares apetecibles y deseables que suscitan la elevación del espíritu y el reencuentro con el propio corazón⁴².

38 Cf. *Evangelii nuntiandi*, 80.

39 Cf. EG 10.

40 Cf. *La misericordia maternal de la Iglesia con los pobres, olvidados, «sobrantes» en la pastoral me-gaurbana*, en Ll. Martínez Sistach (ed.). *La pastoral...*, o.c. 240.

41 EG 28.

42 Cf. *Documento de síntesis*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. 311.

La gran ciudad provoca heridas psicológicas, espirituales y morales que han de curarse mediante la gracia de Dios y la relación personal, favoreciendo todo ello con una acogida santa, sencilla y dialogante, de la cual una parte importante es el ambiente de silencio y recogimiento que se crea dentro de los templos. El elemento esencial son las personas que garantizan la acogida y los ministros que ofrecen la escucha espiritual y el sacramento del perdón. El papa Francisco afirma que hay que «imaginar espacios de oración y de comunión con características innovadoras, más atrayentes y significativas para los habitantes urbanos»⁴³. Asimismo, la Iglesia ha de mantener también en la ciudad «una presencia profética que sepa alzar la voz sobre temas de valores y principios del Reino de Dios, aunque contradiga todas las opiniones»⁴⁴. La Iglesia ha de desarrollar tres vertientes culturales en la gran ciudad: espiritual, social y moral, por este orden.

La Iglesia, comprometida en la ecología de las grandes ciudades

El papa Francisco subraya la misión de la Iglesia en la protección y conservación de la creación. De ahí que nos haya ofrecido un obsequio precioso con su encíclica *Laudato sí'*, de 24 de mayo de 2015, dedicada al cuidado del planeta Tierra. La Fundación Antoni Gaudí para las Grandes Ciudades, que he creado en Barcelona, organizó en Río de Janeiro, en julio de 2017, un Congreso Internacional dedicado a «' y a grandes ciudades».

En esta encíclica, Francisco se fija en las grandes urbes y advierte el crecimiento desmesurado y desordenado de muchas ciudades que se han hecho insalubres para vivir en ellas. Hay barrios que, aunque se hayan construido recientemente, están congestionados y desordenados, sin suficientes espacios verdes. No es propio de habitantes de este planeta vivir cada vez más inundados de cemento, asfalto, vidrio y metales, privados del contacto físico con la naturaleza⁴⁵.

La pastoral urbana habrá de tener muy presente la ecología en estas grandes concentraciones humanas para contribuir a la humanización de la vida personal, familiar y social de los ciudadanos. En este campo hay unas grandes posibilidades de trabajar conjuntamente las distintas religiones. Se trata de una temática de rabiosa actualidad y urgencia. Las ciudades inteligentes son el resultado de la necesidad cada vez más imperiosa de orientar nuestra vida hacia la sostenibilidad. Así, estas ciudades se sirven de infraestructuras, innovación y tecnología para disminuir el consumo energético y reducir las emisiones de CO₂.

Urgencia del servicio de la Iglesia a las metrópolis con una pastoral esperanzadora

Hay muchas personas en las ciudades que se sienten olvidadas y maltratadas y que esperan el Evangelio. La sabiduría de la evangelización hará posible pasar del anoni-

43 EG 73.

44 DA 518.

45 Cf. *Laudato sí'*, 44

mato a la cercanía, del laicismo a la trascendencia, del mercantilismo a la gratitud, de la racionalidad instrumental a la contemplación, de la competitividad a la comunión, de la despersonalización a la promoción de un humanismo cristiano, de la fragmentación a la integración y al sentido de la totalidad. La gran ciudad espera que se le lleve la buena noticia de la salvación y desea el mensaje transformador del Evangelio. La respuesta es un cristianismo del pueblo que avanza como el pueblo de Israel hacia la tierra prometida, que sigue a Jesús, el Cristo, la luz de los pueblos, que se unen como Iglesia llamada a dar testimonio bajo la guía del Espíritu del amor de Dios por toda la humanidad. Este es el proyecto pastoral de las grandes ciudades⁴⁶.

El prestigioso sociólogo Manuel Castells, en el Congreso de Barcelona, dijo que ante la urbanización mayoritaria apoyada en una red global de grandes metrópolis que expresa la capacidad de la especie humana para el progreso, así como para la autodestrucción, en esta lucha se debaten miles de millones de personas que viven en las grandes ciudades, buscando el apoyo de la religión. La Iglesia católica tiene ante sí un gigantesco desafío. De cómo lo afronte –señala el sociólogo– depende el que sea instrumento divino para remediar el dolor del mundo o que los humanos busquen otras sendas para su salvación cotidiana⁴⁷. Es urgente el cambio de mentalidad pastoral que nos pide el papa Francisco para trabajar la pastoral urbana.

† Card. Lluís Martínez Sistach
Arzobispo emérito de Barcelona

«Laïcitat i laïcisme»

Reproduïm, pel seu interès, aquest article publicat a la secció de «Religió» del diari La Vanguardia (13/01/2019, p. 44), firmat per un col·lectiu integrat per Albert Batlle, Josep Maria Carbonell, Miriam Díaz, Eugeni Gay, David Jou, Jordi López Camps, Margarita Mauri, Josep Miró i Ardèvol, Montserrat Serrallonga i Francesc Torralba.

Encara són molts els que avui comparteixen la tradicional tesi de laïcisme més rònc que Déu no hauria d'existir i que tots els que continuen sent creients són l'exponent d'un sector de la població que encara no «s'ha emancipat del jou de la religió». Sentint-se hereus de les veus que, els segles passats, s'aixecaren en contra d'entendre la societat en termes religiosos, els partidaris del laïcisme són contraris a qualsevol manifestació religiosa en l'àmbit social. Volen que la religió quedi confinada a l'àmbit estrictament privat. Volen una societat laïcista, és a dir, una societat en què els creients no puguin demostrar amb pràctiques que ho són. El laïcisme, com diu el cardenal Vidal i Barraquer, és l'intent d'imposar la força d'una voluntat per sobre de moltes

46 Cf. Documento de síntesis, en Ll. Martínez Sistach, *La pastoral...*, o.c. 325.

47 Cf. *Ángeles y demonios...*, en Ll. Martínez Sistach (ed.), *La pastoral...*, o.c. p. 31.

voluntats, perquè la societat és evidentment plural, no laica, i és aquest pluralisme el que cal reconèixer, en lloc de voler censurar-lo.

Enfront d'aquesta valoració negativa de la religió, la laïcitat, a diferència del laïcisme, demana un estat laic, un estat que, sense identificar-se amb cap religió concreta, estigui al servei d'una societat plural que no impedeixi les obres, les entitats i les associacions religioses, i reconegui la dimensió positiva del fet religiós i, en especial, les aportacions del cristianisme que en nosaltres és, a més de fe, tradició i cultura. Aquesta laïcitat, que està en la base dels models d'aconfessionalitat dels estats, a diferència de les tesis laïcistes, incorpora tres idees bàsiques de relació entre les confessions religioses i els estats: el respecte i protecció de la llibertat religiosa, la separació entre estat i confessions religioses i, a més, la cooperació entre un i altre al servei de la societat.

Les societats modernes són societats seculares en què la religió ha perdut la força que va tenir en temps passats. Si tota la vida humana i les seves manifestacions giraven al voltant de la religió, fets polítics com la Revolució Francesa o crítiques a la religió com les de Karl Marx o Friedrich Nietzsche van anar gestant societats menys religioses. A partir d'aquí, mentre uns es decanten per resituar la religió dins la societat, sense donar-li el paper exclusiu que abans tenia, d'altres, més radicals, exigeixen que s'elimini de l'àmbit públic tot allò que es pugui considerar una manifestació o un símbol religiós. Reclamant un espai públic lliure de manifestacions religioses, s'intenta fer veure que la posició laïcista és una posició neutra quan, de fet, és l'expressió d'una ideologia, d'una manera de pensar.

El 2001 Jürgen Habermas va sorprendre el món començant a parlar de les societats postseculars. Habermas defensava que la religió té dret a fer-se escoltar i la democràcia té l'obligació d'escoltar-la en benefici de la política i de la societat. La seva tesi és innovadora perquè reconeix la gran aportació que la religió pot fer a la societat. I encara més, Habermas criticava que es tractés la religió com un tema privat i se li negués veu en l'esfera pública perquè aquesta actitud atempta contra la igualtat.

En les tesis d'Habermas hi ha un doble encert. D'una banda, la constatació de tot allò de bo i convenient que la religió pot aportar a unes societats com les nostres, que hem de reconèixer que estan mancades de molts dels valors que la religió defensa. La història de la raó humana és la història d'una raó configurada per la religió i la defensa que aquesta religió ha fet dels valors que fonamenten l'humanisme. D'altra banda, Habermas reconeix els drets dels creients, un dret a la mateixa altura del dret dels que no creuen, a fer-se seu l'espai públic perquè, en tant que públic, és de tothom. Altrament, estaríem tractant les persones de manera desigual. Però el reconeixement i l'acceptació d'aquesta igualtat només és el primer pas. L'espai públic ha de ser compartit i això exigeix la bona voluntat de totes les parts. Els creients han d'acceptar el pluralisme religiós i la laïcitat de l'Estat; per la seva banda, els no-creients no han de considerar les conviccions religioses com a irracionals o absurdes i han d'admetre que el punt de vista laïcista no és neutral. La societat postsecular ha de transitar pel camí

d'un diàleg fructífer entre els qui pensen diferent i reconèixer que uns i altres tenen el mateix dret a fer-se sentir i a manifestar-se en l'esfera pública. La tesi que un govern recte és el que mira, no per la majoria, sinó per tots els ciutadans, ja va ser considerada per Aristòtil. I és des d'aquest govern recte que s'ha de vetllar perquè l'espai públic pugui ser el lloc de manifestació de les creences religioses.

Estar atent al que neix. Al·legat contra la nostàlgia

El doctor Francesc Torralba, filòsof i teòleg, professor de la Fundació Blanquerna-URL i consultor del Consell Pontifici per la Cultura, ha publicat el llibre «Món volàtil» (editat per Columna), que resumia en unes declaracions a Catalunya Cristiana (núm. 2051, del 13/01/2019, pàg. 35-38. En el número 2053 d'aquest setmanari del 27/01/2019, el doctor Torralba va publicar aquest article que, pel seu interès, reproduïm.

En un món volàtil com el nostre és difícil fer prospectiva. L'estat sòlid ha donat pas a l'estat líquid i el que és fluid s'ha volatilitzat en l'aire. En un món d'aquesta naturalesa, és molt temerari anticipar el que vindrà.

No podem anticipar els escenaris de futur, perquè tot canvia amb molta acceleració i irrompen novetats que ningú no havia previst. Això val per al camp social, econòmic, cultural i polític, però també per a l'àmbit espiritual. Podem recrear el passat; podem fer una diagnosi del present si sumem diferents perspectiva d'anàlisi i no n'adoptem cap com a dogma de fe, però anticipar els escenaris futurs s'ha convertit en una tasca molt temerària.

Si ens limitem a diagnosticar el present, és fàcil sucumbir a la lamentació. Des de fa mig segle que es publiquen textos, ben documentats, sobre el final de la cristiandat, sobre la descomposició del nostre món espiritual, de les estructures institucionals, sobre la desfeta de les mediacions i sobre la crisi de la transmissió de la fe. Hi ha enormes consensos en aquest punt.

En un paisatge en runes, és fàcil prestar atenció a les roques que han caigut, als murs que s'han esfondrat, a les torres que s'han ensorrat, però és molt més difícil estar atent al que neix, als nous processos que emergeixen, al nou batec de l'esperit, a la recerca difusa de sentit i de plenitud que roman en la societat.

El prefix «post-» és un dels més emprats en l'hora present. S'utilitza per batejar moltes situacions que vivim. Els sociòlegs disserten sobre la societat postcristiana, també sobre la postsecularització i sobre la postmodernitat. Estem molt atents al que acaba, al que es desfà, al que rarament tornarà, però ens costa entreveure el que neix, el que està emergint discretament. Els espais es buiden, les litúrgies habituals no sedueixen, les formes de transmissió de la fe no obtenen la resposta que esperen els seus emissors. Hi ha un esvoranc entre emissor i receptor, però el receptor també anhela viure lliurement, viure harmònicament una vida plena de sentit.

En aquest context és fàcil sucumbir a dues emocions igualment tòxiques: la nostàlgia i la culpabilitat. En contextos eclesials, és fàcil entreveure com la nostàlgia s'obre camí. Es tendeix a fer un discurs que idealitza el passat, les celebracions de temps enrere, l'allau de vocacions que hi havia i el cristianisme social que es vivia al carrer, especialment els dies més assenyalats del calendari litúrgic.

Es tendeix a mitificar aquell passat i a sucumbir a allò que qualsevol temps passat fou millor. També hi ha el perill de sucumbir a la culpabilitat, de retreure's mútuament què s'ha fet malament, què s'ha comunicat erròniament, per tal de comprendre el paisatge en runes que hem llegat als nostres fills i als nostres nets. Cal evitar, d'una banda, la idealització d'aquest passat, però també la culpabilització. L'autocrítica és imprescindible per millorar els processos de comunicació, però la lamentació i el remordiment no condueixen enlloc.

Els espais sagrats es buiden, però emergeixen nous processos. Cal estar atents i no jutjar-los amb esperit dogmàtic. La recerca de sentit és omnipresent en el nostre entorn. El cristianisme pot seguir essent una font de sentit espiritual per a molts homes i dones i, de fet, ho és, encara que no sigui una opció tan visible i tan manifesta com anys enrere. En aquest context, cal estar atent a les petites comunitats que neixen, a les persones que es troben i cerquen un món millor, a les que discretament pregunten en espais profans, en entorns naturals, lluny dels espais canònicament consagrats a aquesta finalitat.

La irrellevància social, política, cultural i mediàtica de l'opció cristiana és una ocasió per fer emergir un cristianisme que trobi, de nou, en les arrels el seu sosteniment. No som els últims cristians, però si els últims de viure'l d'una determinada manera. L'època ens exigeix creativitat, imaginació, sentit crític, discreció, autenticitat, però a la vegada versemblança. No podem optar, resignadament, per situar-nos en la marginalitat de la vida social, cultural, política i mediàtica. Hi hem de ser. Cal que hi siguem, però d'una altra manera a com hi hem estat. Ser-hi no és fàcil, però és l'ocasió per desfer tòpics, prejudicis i estigmes que pesen sobre el fet de ser cristià.

No podem fer diagnòstics dels batecs espirituals a partir del que és visible. La vida interior no es pot encabir en xifres. Hi ha més vida que la que emergeix pels diaris, per la xarxa i per les ràdios i televisions. Hi ha una vida que no s'hi reflecteix, que batega a prop nostre i que ens demana atenció. L'hora present ens demana ser testimonis humils i audaçs del que creiem, ser autèntics, però, a la vegada, teixir complicitats, construir ponts, enderrocar murs invisibles, i ser hàbils per entreveure allò que ens uneix dins d'un oceà de diferències.

Sota les runes, entre les esclertes, el bri d'herba s'obre camí. Estiguem atents al que neix. És la llavor de la nostra esperança.

Francesc Torralba

Presentació de l'edició italiana de les actes del congrés sobre l'encíclica *Laudato si' i les grans ciutats*

El 30 de gener de 2019, a la Sala Marconi del Palazzo Pio, seu de Ràdio Vaticà, va tenir lloc l'acte de presentació del llibre *Laudato si' i grans ciutats, Actes del Congrés Internacional de Rio de Janeiro (13-15 de juliol de 2017)*, llibre coordinat pel cardenal Lluís Martínez Sistach.

El cardenal i arquebisbe emèrit de Barcelona, Lluís Martínez Sistach, és el promotor de la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats. Aquesta fundació va dedicar el seu segon Congrés, el de Rio de Janeiro, a l'encíclica del papa Francesc sobre l'ecologia, i remarcava el que aquesta encíclica demana per assolir la humanització i la sostenibilitat d'un medi ambient sa a les grans aglomeracions urbanes actuals, en especial en tres àmbits: l'aire, l'aigua i el tractament adequat de les deixalles.

Les actes d'aquest segon Congrés ja s'han publicat en castellà (Ed. Niágara), en català es prepara l'edició (Ed. Claret) i ara ha aparegut la versió italiana, publicada precisament per l'editorial del Vaticà, la Libreria Editrice Vaticana.

Varen assistir a la presentació el cardenal Lorenzo Baldisseri, secretari general del Sínode dels Bisbes; l'ambaixadora d'Espanya davant la Santa Seu, Maria del Carmen de la Peña Corcuera, i un bon grup de persones i d'informadors de diversos mitjans de Roma. Varen intervenir les següents persones: Mons. Marcelo Sánchez Sorondo, canceller de la Pontifícia Acadèmia de les Ciències, que ha dedicat al Congrés de Rio una especial atenció; el cardenal Lluís Martínez Sistach, com a president de la Fundació Antoni Gaudí per a les Grans Ciutats; el professor Maurizio Iaccarino, vice-observador permanent de l'Orde de Malta davant la UNESCO, i el P. Giulio Cesareo, OFM Conv., responsable editorial de la Llibreria Editrice Vaticana, integrada en el Dicasteri per a les Comunicacions, que va remarcar l'actualitat d'aquest tema i del llibre.

«Els evangelis dels diumenges», del P. Josep Oriol Tuñí Vancells

Amb el llibre *Els evangelis dels diumenges*, del P. Josep Oriol Tuñí Vancells, SJ, el nostre Arquebisbat de Barcelona que ha inaugurat, com a entitat editora, una nova col·lecció de llibres –titulada «Or fi»–, que recollirà les col·laboracions aparegudes en el *Full Dominical*, una publicació que ja té més de cent anys de vida.

El llibre té 132 pàgines i recull els comentaris a l'evangeli de cada diumenge que va publicar el P. Josep Oriol Tuñí l'any que es lleguen fragments de l'Evangeli segons sant Marc, que correspon al cicle B dels diumenges i festes.

El P. Tuñí ha estat professor ordinari de la Facultat de Teologia de Catalunya fins a la seva jubilació l'any 2008. Com a estudiós de la Sagrada Escripura està especialitzat en l'Evangelí segons sant Joan. És membre de la Studiorum Novi Testamenti Societas, de la Asociación Bíblica Española i de l'Associació Bíblica de Catalunya.

Ha publicat un bon nombre d'articles sobre l'Evangelí segons Sant Joan, però també sobre altres escrits del Nou Testament, com els Evangelis sinòptics, la carta als Hebreus, les cartes de sant Pau i la primera carta de sant Pere. També ha escrit algunes obres sobre la seva especialitat, l'Evangelí segons sant Joan.

El llibre que presentem s'obre amb una introducció general a les lectures evangèliques dels tres cicles litúrgics, amb una àmplia reflexió sobre la *Lectio divina* i una introducció a l'Evangelí segons Sant Marc, que és molt present en el cicle B. Segueixen els textos dels seus comentaris sobre els evangelis d'aquest cicle, que foren molt valorats l'any de la seva publicació en el *Full Dominical* de la nostra arxidiòcesi de Barcelona i també en els *Fulls* editats per altres diòcesis de Catalunya.

Un detall pietós del llibre que mereix ser destacat: el llibre inclou una imatge de la Mare de Déu de Desfernusos, un títol marià i una advocació mariana que pot sorprendre alguns, però que ha explicat el seu sentit en diverses ocasions el papa Francesc. El llibre es clou amb el text de la «Oración y novena a Nuestra Señora Desatanudos» (pàgina 131).

Llibre sobre la història del *Full Dominical* de Barcelona, de la germana Gemma Morató

Amb el títol de «La “Fulla” dels diumenges» i amb el subtítol de «Un bocí d'història del “Full Dominical” (1891-1991)» (Barcelona 2018, 206 pàgines), l'Arquebisbat de Barcelona ha publicat la tesi doctoral de la germana Gemma Morató, OP, que va presentar aquest treball, dirigit pel Dr. Xavier Baró i Queralt, al final dels seus estudis. El llibre obre la col·lecció titulada «Tots recordem», que sens dubte acollirà aviat altres treballs sobre fets o institucions de la nostra diòcesi.

Sor Gemma Morató i Sendra (Reus, 1972) és dominica de la Presentació. Doctora en Humanitats per la UIC amb la tesi que ara s'ofereix als lectors interessats a conèixer la història d'aquest modest *Full*, però que ja té més de cent anys d'història. Aquesta religiosa és també llicenciada en Periodisme per la UPE, Màster en Teologia Moral per la Facultat de Teologia de Catalunya, amb el treball final «Influència de la Teologia moral en la bioètica. Aportació de Javier Gafo, SJ.», i és també mestra en educació especial per Blanquerna-URL.

Fa més de vint anys que dona classes en diferents universitats, tant de periodisme com de teologia. És una apassionada de la història del periodisme i de les noves tecnologies, especialment del disseny web. Actualment dirigeix una petita residència universi-

tària situada al centre de Barcelona.

Li hem d'agrair que hagi fet l'esforç de recordar-nos la història d'aquesta publicació, tant estretament vinculada al nostre Arquebisbat, com a òrgan, de fet, dels diversos bisbes o arquebisbes que han regit aquesta diòcesi. I que té l'honor d'haver col·laborat al fet que actualment totes les diòcesis amb seu al territori de Catalunya ja disposen del seu propi *Full*. Malgrat la seva modèstia, el *Full* editat per cada bisbat –encara que amb noms diversos– és un mitjà de comunicació setmanal del bisbe o arquebisbe de cada diòcesi amb els seus fidels, i també fa un servei a la comunicació entre els membres de cada comunitat diocesana, perquè informa dels actes principals que es van fent al llarg de l'any. Els *Fulls Dominicals* estan al servei del que els experts anomenen «la informació de proximitat», que és la que acostuma a interessar a més lectors.

El Dr. Xavier Baró i Queralt, director d'aquest treball de la germana Morató, en una ressenya del llibre publicada a *Catalunya Cristiana* (núm. 2056, del 17/02/2019, pàg., 45), elogia aquest esforç de l'autora per estudiar el *Full Dominical*, que «és una de les poques publicacions que s'han mantingut de manera gairebé ininterrompuda amb l'excepció del període traumàtic de la Guerra Civil (1936-1939)». El *Full Dominical* nasqué de la mà de Mn. Ildefons Gatell, rector de la parròquia de Santa Anna de Barcelona, el 1891, per tant, ja és més que centenari.

«Aquest llibre –escriu el Dr. Xavier Baró– constitueix el primer número de la nova col·lecció “Tots recordem”, publicada a càrrec de l'Arquebisbat de Barcelona. Desitgem una llarga vida a aquesta col·lecció, i que els seus fruits serveixin més per conèixer el nostre passat, el nostre llegat.»

El llibre es pot adquirir a l'Oficina de Comunicació de l'Arquebisbat de Barcelona (carrer del Bisbe, 5, 4a planta, tel. 932 701 013).

El Reconeixement Emmanuel Mounier, atorgat a la germana Maria Victòria Molins

L'Institut Emmanuel Mounier de Catalunya i la Facultat de Filosofia de Catalunya han atorgat el Reconeixement Emmanuel Mounier 2019 a la germana Maria Victòria Molins, religiosa de la Congregació Teresiana, per la seva llarga trajectòria dedicada al treball contra l'exclusió social i per eixamplar els recursos vitals, humans i culturals dels qui viuen al carrer o estan privats de llibertat per motius diversos.

L'esmentat Reconeixement li serà lliurat el dia 16 de maig de 2019, a les 19.00 hores, en un acte que se celebrarà a la sala Sant Jordi de la Facultat de Filosofia de Catalunya (c. Diputació, 231, de Barcelona).

Els textos de *La Missa de Cada Dia*, en mòbil o tauleta digital

Editorial Claret ha estrenat una aplicació per a mòbil i tauleta digital amb el contingut de la seva publicació periòdica en paper titulada *La Missa de Cada Dia*. L'aplicació, disponible en català i castellà, permet seguir la missa diària des de qualsevol lloc. Inclou els textos litúrgics per a totes les celebracions eucarístiques del missal català, tant les d'àmbit general com les que són pròpies de cada bisbat i les de les principals poblacions. També proporciona comentaris sobre els textos bíblics per facilitar la preparació de les homilies o la meditació personal.

Per obtenir l'aplicació, es pot descarregar gratuïtament a través de les plataformes App Store, per a iPhones i iPads; i de la Play Store, per a *smartphones* i tauletes Android. La versió gratuïta permet consultar les lectures, els salms i l'Evangelí de cada dia. La versió de pagament inclou tots els accessos. Els subscriptors de l'edició en paper de *La Missa de Cada Dia* poden sol·licitar una subscripció gratuïta de sis mesos a l'app.

La pàgina <https://missadecadadia.cat/> inclou tota la informació necessària per a una correcta instal·lació i navegació pels continguts, un formulari d'assistència en línia que permet enviar i rebre enllaços i captures de pantalla, la qual cosa ajuda a respondre preguntes i a detectar problemes de manera més eficient.

Piero Marini, distingit amb el V Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica

El Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona (CPL) ha atorgat el V Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica a Mons. Piero Marini, arquebisbe titular de Martirano i president de la Comissió Pontifícia per als Congressos Eucarístics Internacionals.

Amb aquest memorial es vol posar en relleu el servei de Mons. Marini, al llarg de més de cinquanta anys, en l'aplicació de la renovació litúrgica impulsada pel Concili Vaticà II. El 1965, el jove prevere Piero Marini va ser cridat a Roma per Annibale Bugnini, secretari del grup de treball encarregat de desenvolupar la concreció de les orientacions de la Constitució sobre la sagrada litúrgia (*Sacrosanctum Concilium*, 1963), que posava les bases de la renovació litúrgica conciliar. Una tasca que finalment s'integrà dins la Congregació per al Culte Diví, en què Piero Marini va treballar al costat de teòlegs i liturgistes que esdevingueren veritables punts de referència del Concili Vaticà II. La tasca, però, per la qual Mons. Piero Marini és més conegut és per la seva feina com a mestre de les celebracions litúrgiques pontifícies durant vint anys, des del 1987 fins al 2007, amb els papes sant Joan Pau II i Benet XVI.

En les celebracions del Papa, tant a Roma com a la resta del món, àmpliament difoses

pels mitjans de comunicació, Mons. Marini ha treballat per accentuar el seu caràcter pastoral i ministerial; realçant els signes propis de l'eucaristia, per expressar la seva naturalesa mistagògica i promovent la participació dels fidels, insistint d'una banda en aquells temes que expressen la unitat de l'Església i incloent, per l'altra, elements propis de l'expressió cultural de cada Església local.

El Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica va ser creat per mantenir viva la memòria del bisbe Pere Tena (1928-2013), fundador del CPL i pedagog de la litúrgia, per promoure tot allò que ajuda a viure la litúrgia de l'Església en el nostre món actual i per recordar de manera constant la importància de la pastoral litúrgica en la vida cristiana.

En les edicions anteriors, el Memorial es concedí a l'Abadia de Montserrat (2015), al bisbe Julián López i al P. Joan Maria Canals (2016), a l'arquebisbe de Puebla, Mons. Víctor Sánchez (2017) i a la parròquia de Santa Eulàlia de Vilapicina (2018).

Sumari

Prelat

Homilies i al·locucions: Homilia del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, en l'eucaristia amb motiu la Jornada de la Sagrada Família. Homilia en la celebració dels 75 anys de Càritas Diocesana.....	1
Cartes	11
Cartes dominicals: «Carta oberta als Reis Mags»; «Un somni de Déu»; «Una realitat silenciada»; «Estimem amb obres i de veritat»	12
Comunicats de premsa: «El cardenal Omella nomena cinc nous canonges de la catedral de Barcelona»; «La parròquia de Sant Cebrià, la primera a Espanya a instal·lar plaques per autoabastir-se energèticament»; «Comunicació del cardenal Omella amb motiu de la mort del bisbe Jaume Traserria»	17

Vicariat General

Nou llibre de baptismes de l'arxidiòcesi de Barcelona	20
Paraules de Mons. Antoni Vadell a l'acte de pregària amb la comunitat de Taizé	28

Secretaria General

Nomenaments parroquials	29
Nomenaments no parroquials	29
Institucions d'ensenyament superior.....	30
<i>In pace Christi</i> : Mn. Francesc Font Vilafranca.	
Mons. Jaume Traserria Cunillera	31
Religioses difuntes.....	34

Consell Pastoral Diocesà

Crònica de la novena reunió del trienni 2016-2019 (12/01/2019)	35
--	----

Arxiprestes

Crònica de la primera reunió d'arxiprestes (30/01/2019).....	40
--	----

Organismes interdiocesans:

Comissió Interdiocesana d'Ecumenisme i de Relacions Interreligioses: Davant la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians	44
--	----

Organismes diocesans:

Delegació Diocesana de Vida Consagrada: Cartes sobre la Jornada Mundial de la Vida Consagrada	46
Secretariat Diocesà de Pastoral amb Joves: Connexió de joves cristians des de Mataró amb la JMJ de Panamá	47

Crònica

Acte de pregària de la comunitat de Taizé	49
«No oblideu l'hospitalitat», pel germà Alois de Taizé	51
Inici dels actes del centenari de la Institució Teresiana a Catalunya.....	55
Cloenda del Jubileu Mercedari al Perú.....	57
Celebració ecumènica a la catedral amb motiu de la Setmana de Pregària per la Unitat dels Cristians.....	58
Jornades de Qüestions Pastorals de Castelldeusa 2019.....	63
Celebració dels 75 anys de Càritas Diocesana.....	64

Informació

«La pastoral urbana: un cambio de mentalidad pastoral», pel cardenal Lluís Martínez Sistach	67
«Laïcitat i laïcisme»	78
Estar atent al que neix. Al·legat contra la nostàlgia	80
Presentació de l'edició italiana de les actes del congrés sobre l'encíclica <i>Laudato si' i les grans ciutats</i>	82
«Els evangelis dels diumenges», del P. Josep Oriol Tuñí Vancells	83
Llibre sobre la història del <i>Full Dominical</i> de Barcelona, de la germana Gemma Morató	83
El Reconeixement Emmanuel Mounier, atorgat a la germana Maria Victòria Molins	85
Els textos de <i>La Missa de Cada Dia</i> , en mòbil o tauleta digital.....	85
Piero Marini, distingit amb el V Memorial Pere Tena de Pastoral Litúrgica ...	85

Subscripció anual: 30,05 €

Exemplar solt: 3 €

El preu de la subscripció comprèn només l'edició del «Butlletí de l'Arquebisbat de Barcelona» de l'any en curs

